การกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ทัศน์ดนัย เหล่ารักวงศ์

DPU

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ปรีดี พนมยงค์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
พ.ศ. 2557

Providing Computer Offence in the Computer Crime Act as the Predicate Offence in Accordance with the Anti-Money Laundery Act

Tatdanai Laorakwong

เลขทะเบียน 0235267
วันลงทะเบียน - 5 พ.ย. 2558
เลขเรียกหนังสือ วิท 345.0268 ท359ท
[2557]

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Pridi Banomyong Faculty of Law, Dhurakij Pundit University

2014

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

คณะนิติศาสตร์ปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

เสนอโดย นายทัศน์ดนัย เหล่ารักวงศ์

สาขาวิชา นิติศาสตร์

หมวดวิชา กฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์อัจฉรียา ชูตินันทน์

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

.....ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส)

.....กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์อัจฉรียา ชูตินันทน์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธานี วรภัทร์)

.....กรรมการ

(อาจารย์อรรณพ ลิขิตจิตถะ)

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ รับรองแล้ว

..... รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์วัลย์ สัตยารักษ์วิทย์)

วันที่ 31 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2557

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
ชื่อผู้เขียน ทัศน์ดนัย เหล่ารักวงศ์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์อัจฉรียา ชูตินันทน์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2556

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาถึงการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยมุ่งศึกษาถึงความผิดมูลฐานตามกฎหมายฟอกเงินเพื่อให้สามารถนำมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาบังคับใช้ในการติดตามทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดที่ผ่านกระบวนการฟอกเงินมาแล้วได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาพบว่า ภายหลังจากพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มีผลบังคับใช้ การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ก็มิได้ลดน้อยลง แต่กลับมีปริมาณมากขึ้นเรื่อยๆ มีการพัฒนารูปแบบของการกระทำความผิดที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น ทั้งยังมีผลตอบแทนเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินสูง มีการเกี่ยวโยงกับผู้กระทำความผิดในต่างประเทศ แต่เมื่อสามารถจับผู้กระทำความผิดได้แล้ว ก็ไม่สามารถดำเนินการริบทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดได้ เนื่องจากผู้กระทำความผิดได้ทำการจำหน่าย จ่าย โอน หรือเปลี่ยนสภาพไปเป็นอย่างอื่นแล้ว และเมื่อนำไปเปรียบเทียบกฎหมายของต่างประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และสาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) พบว่ามีการกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ทำให้การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์มีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถตัดวงจรสนับสนุนทางการเงินของอาชญากรรมทั้งในประเทศและอาชญากรรมข้ามชาติ

ดังนั้นผู้เขียนเสนอว่าควรกำหนดให้ความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 เป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 เพื่อนำเอามาตรการทางกฎหมายของพระราชบัญญัติดังกล่าวมาใช้แก้ปัญหาการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

Thesis Title	Providing Computer Offence in the Computer Crime Act as the Predicate Offence in Accordance with the Anti-Money Laundery Act
Author	Tatdanai Laorakwong
Thesis Advisor	Assoc. Prof. Achariya Chutinun
Department	Law
Academic Year	2013

ABSTRACT

After enforcing the Computer Crime Act, the legislation does not solve computer crimes effectively. Patterns of computer crimes become more complex. These crimes involves several offenders from different countries, which are motivated by considerable financial consideration.

However, even though offenders have been captured, they can avoid legal enforcement action against them. Courts cannot forfeit their properties because offenders always dispose or transfer their assets to make their properties non-forfeitable. Compared with the United States, Germany and Taiwan, these countries' legislations regulate computer crimes as a predicate offense under the law against money laundering. By doing this, the law against money laundering become more applicable. The measure breaks the cycle of crimes both domestically and transnationally.

This thesis demonstrates that an offense under the Computer Crime Act B.E. 2550 should be regulated as a predicate offense under the Anti-Money Laundering Act B.E. 2542 in order to address the problem mentioned above effectively.

In order to do this, this thesis will examine computer offense under the Computer Crime Act and the Anti-Money Laundering Act. Furthermore, it will deeply focus on money laundering offense so as to provide effective measures to track down and forfeit properties obtained through an offense.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความกรุณาและอนุเคราะห์จากท่านอาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์อัจฉรียา ชูตินันทน์ ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และให้ความรู้และคำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ตลอดจนตรวจสอบความเรียบร้อยของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนแล้วเสร็จ จึงขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส ที่กรุณารับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้สละเวลาอันมีค่ายิ่งช่วยชี้แนะให้ความรู้ คำแนะนำตั้งแต่ผู้เขียนเริ่มทำวิทยานิพนธ์ จวบจนสำเร็จสมบูรณ์ จึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความเมตตากรุณาแก่ผู้เขียนตลอดมา

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์อรรรณพ ลิขิตจิตถะ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธานี วรภัทร์ ที่กรุณารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ายิ่งทำการตรวจพิจารณาให้ความรู้ คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์นี้ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ นางสาวปภาวรินท์ จีนสลุต นางสาววาทินี หวังไพบูลย์ นายยอดบุตร ก้อนแก้ว นายธนภัทร นิติธนาภัทร และพี่น้องเพื่อนพ้องทุกท่าน ที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการเขียนวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วง

นอกจากนี้ ยังมีบุคคลที่สำคัญที่สุดในชีวิตและเป็นกำลังใจที่สำคัญแก่ผู้เขียนเสมอมา ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณครอบครัวของผู้เขียน นายทัศน์พงษ์ เหล่ารักวงศ์ และนางสุภาภรณ์ เหล่ารักวงศ์ บิดามารดาผู้คอยสั่งสอน เป็นกำลังใจ ให้ความช่วยเหลือ และดูแลผู้เขียนเป็นอย่างดีตลอดเวลาตั้งแต่เกิดมาจนทุกวันนี้ ผู้เขียนสำนึกในพระคุณของท่านอย่างสุดซึ้ง นางสาวณัฐธิดา เหล่ารักวงศ์ น้องสาวผู้คอยสนับสนุนและให้กำลังใจผู้เขียนเสมอมา

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่าและประโยชน์ต่อการศึกษา ผู้เขียนขอมอบความดีทั้งหมดให้กับบิดา มารดา และครูบาอาจารย์ทุกท่าน ตลอดจนผู้แต่งหนังสือตำราทุกท่านที่ผู้เขียนใช้อ้างอิงในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ หากมีความบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

ทัศน์ดนัย เหล่ารักวงศ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ฆ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... ง
กิตติกรรมประกาศ ..... จ
บทที่
1. บทนำ 1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา 2
1.3 สมมติฐานของการศึกษา 3
1.4 ขอบเขตของการศึกษา 3
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา 3
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 4
2. กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ 5
2.1 อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ 5
2.1.1 ความหมายของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ 5
2.1.2 ลักษณะของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ 6
2.2 ความรู้ทั่วไปของการฟอกเงิน 8
2.2.1 ความหมายของการฟอกเงิน 8
2.2.2 รูปแบบของการฟอกเงิน 14
2.2.3 สถานที่สำหรับการฟอกเงิน 15
2.3 ความผิดมูลฐานกับการฟอกเงิน 17
2.3.1 หลักเกณฑ์การกำหนดความผิดมูลฐานตามกฎหมายฟอกเงิน 18
2.3.2 ความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน 22
2.4 มาตรการที่สำคัญในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน 29
2.4.1 การกำหนดให้การฟอกเงินเป็นความผิดทางอาญา 29
2.4.2 ผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินแม้กระทำความผิดนอกราชอาณาจักร ผู้นั้นต้องรับโทษในราชอาณาจักร 31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ หน้า

2.4.3 การกำหนดให้มีมาตรการลงโทษผู้สนับสนุนหรือผู้ช่วยเหลือผู้พยายามกระทำความผิดหรือผู้สมคบเพื่อกระทำความผิดฐานฟอกเงิน 32

2.4.4 การกำหนดให้มีมาตรการลงโทษที่หนักขึ้น หากผู้กระทำความผิดเป็นผู้มีตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือหน้าที่ในการยุติธรรมหรือหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน 33

2.4.5 การให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน 35

2.5 การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ 40

2.5.1 อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ 40

2.5.2 ประวัติความเป็นมาของกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ 43

2.5.3 ภาพรวมของกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ 46

2.5.4 ฐานความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ที่สำคัญตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 50

2.5.5 ความเสียหายและผลกระทบจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ 55

2.6 สถิติคดีและความเสียหายจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ 58

2.6.1 สถิติคดีและความเสียหายจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ของประเทศไทย 58

2.6.2 สถิติคดีและความเสียหายจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ของต่างประเทศ 61

3. ความผิดมูลฐานตามกฎหมายฟอกเงินและ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ของต่างประเทศ 64

3.1 แนวความคิดในการกำหนดความผิดมูลฐานของต่างประเทศ 64

3.2 ความผิดมูลฐานตามกฎหมายต่างประเทศ 66

3.2.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา 66

3.2.2 สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) 71

3.3 ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ตามกฎหมายต่างประเทศ 75

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	3.3.1 สหรัฐอเมริกา	75
	3.3.2 สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	88
	3.3.3 สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน)	91
4.	วิเคราะห์เหตุผลและความจำเป็นในการกำหนดพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน	93
	4.1 หลักเกณฑ์การกำหนดความผิดมูลฐานตามกฎหมายฟอกเงิน	93
	4.1.1 ความผิดที่มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรม	94
	4.1.2 ความผิดที่ทำให้ได้รับผลตอบแทนสูง	96
	4.1.3 ความผิดที่เป็นการกระทำที่สลับซับซ้อนยากแก่การปราบปราม	97
	4.1.4 ความผิดที่มีลักษณะเป็นภัยต่อความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ	98
	4.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบความผิดมูลฐานและความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ของต่างประเทศกับประเทศไทย	100
	4.2.1 สหรัฐอเมริกา	100
	4.2.2 สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	101
	4.2.3 สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน)	102
	4.2.4 ประเทศไทย	103
	4.3 วิเคราะห์เหตุผลและความจำเป็นในการกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน	104
	4.4 วิเคราะห์ผลกระทบจากการกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน	107
	4.4.1 การรายงานธุรกรรมที่เกี่ยวข้องการดำเนินการกับทรัพย์สินในความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน	107

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ หน้า

4.4.2 ผลดีและผลเสียจากการกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน 109

5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ 112

5.1 บทสรุป 112

5.2 ข้อเสนอแนะ 114

บรรณานุกรม 117

ประวัติผู้เขียน 123

DPU

สารบัญตาราง

ตารางที่ **หน้า**

2.1 สถิติภัยคุกคาม ประจำปี พ.ศ. 2555 60
2.2 สถิติภัยคุกคาม ประจำปี พ.ศ. 2556 60
4.1 เปรียบเทียบกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา เยอรมัน ไต้หวัน และ ประเทศไทย 104

DPU

สารบัญภาพ

ภาพที่ **หน้า**

2.1 แผนภูมิแสดงการตรวจสอบการฟอกเงิน (กรณีเหตุยับยั้งการทำธุรกรรม/ยึด-อายัด) 39
2.2 สถิติภัยคุกคามที่ ThaiCERT ได้รับแจ้งในปี พ.ศ. 2555 59
2.3 มูลเหตุจูงใจที่ทำให้ก่ออาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ 62
2.4 จำนวนผู้ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ 62
2.5 วิธีการเข้าถึงข้อมูลของเหยื่อ 63

DPU

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศมีการพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างมาก คอมพิวเตอร์จึงเข้ามามีบทบาทในการอำนวยความสะดวกต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์ ทำให้การดำรงชีวิตเปลี่ยนแปลงไปในทุก ๆ ด้าน การทำงานต่าง ๆ จากเดิมใช้แรงงานมนุษย์ก็ได้ถูกปรับเปลี่ยนมาใช้ระบบคอมพิวเตอร์ควบคุมสั่งการแทนเทคโนโลยีที่มีอยู่เดิมเพื่อให้มีความรวดเร็วและแม่นยำขึ้น ไม่ว่าจะเป็น การผลิตในโรงงานอุตสาหกรรม การติดต่อสื่อสารคมนาคม การเกษตร การจัดเก็บข้อมูลการรักษาพยาบาล ก็ได้มีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ทั้งสิ้น และที่สำคัญที่สุดคือในการทำธุรกรรมทางการเงินของประชาชนในปัจจุบัน ล้วนดำเนินการผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลส่วนตัว ชื่อบัญชีผู้ใช้และรหัสผ่านในการทำธุรกรรมโอนเงินผ่านบัญชีธนาคารที่เก็บไว้ในเครื่องของผู้ใช้เอง หรือแม้แต่เลขที่บัญชีหรือหมายเลขบัตรอิเล็กทรอนิกส์ก็ถูกเก็บไว้ในเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของธนาคารที่เชื่อมต่อโยงใยไปทั่วโลก จึงเห็นได้ว่าคอมพิวเตอร์ล้วนมีบทบาทในชีวิตประจำวันมนุษย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ขณะที่ประเทศไทยและโลกกำลังเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ก็ได้มีการพัฒนารูปแบบไปพร้อมกันด้วย นำเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพและทันสมัยมาใช้ ทำให้การกระทำความผิดที่ซับซ้อน มีความเสียหายเป็นวงกว้างและยากต่อการจับกุม จากอาชญากรรมที่เป็นลักษณะภายในประเทศที่เกี่ยวกับทรัพย์สินจำนวนไม่มากกลายมาเป็นอาชญากรรมข้ามชาติที่มีผลตอบแทนมหาศาล และได้มีการนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด มาปกปิดแหล่งที่มาแล้วเปลี่ยนแปรสภาพให้เสมือนกับเป็นเงินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย เรียกว่ากระบวนการฟอกเงิน

การประกอบอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ได้ก่อให้เกิดความเสียหาย กระทบกระเทือนต่อความมั่นคง สังคม และเศรษฐกิจของประเทศจำนวนมหาศาล อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์จึงจัดเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่จะต้องป้องกันและปราบปรามให้หมดสิ้นอย่างรวดเร็ว เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2550 ประเทศไทยจึงตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 18 กรกฎาคม 2550 มาจนถึงปัจจุบัน

ภายหลังจากพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มีผลบังคับใช้การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ก็มิได้ลดน้อยลง แต่กลับมีปริมาณมากขึ้นเรื่อย ๆ มีการพัฒนารูปแบบของการกระทำความผิดที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น ทั้งยังมีผลตอบแทนเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินสูง มีการเกี่ยวโยงกับผู้กระทำความผิดในต่างประเทศ แต่เมื่อสามารถจับผู้กระทำความผิดได้แล้ว ก็ไม่สามารถดำเนินการริบทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดได้ เนื่องจากผู้กระทำความผิดได้ทำการจำหน่าย จ่าย โอน หรือเปลี่ยนสภาพไปเป็นอย่างอื่นแล้ว

จากปัญหาดังกล่าว วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมุ่งศึกษาถึงการกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เพื่อให้สามารถนำมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาบังคับใช้ในการติดตามทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดที่ผ่านกระบวนการฟอกเงินมาแล้วได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะมีการจำหน่าย จ่าย โอน หรือเปลี่ยนสภาพไปกี่ครั้งและไม่ว่าจะอยู่ในความครอบครองของบุคคลใด โอนไปเป็นของบุคคลใด หรือปรากฏหลักฐานทางทะเบียนว่าเป็นของบุคคลใดก็ตาม ก็สามารถดำเนินการริบทรัพย์สินดังกล่าวได้ทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีโทษทางอาญาฐานฟอกเงินตามกฎหมายฟอกเงินซึ่งทำให้สามารถนำตัวอาชญากรมาลงโทษได้แม้ไม่สามารถพิสูจน์ความผิดหลักที่อาจทำได้ยากกว่าก็ตาม

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า หากมีการบัญญัติให้ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ให้เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จะทำให้การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์มีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถตัดวงจรสนับสนุนทางการเงินของอาชญากรรมทั้งในประเทศและอาชญากรรมข้ามชาติให้หมดสิ้นไปในที่สุด

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงลักษณะความผิดมูลฐานและหลักการของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทยและของต่างประเทศ

2. เพื่อศึกษาถึงหลักกฎหมายของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์รวมทั้งศึกษาถึง ปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน

3. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ในการนำเอามาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้ในการป้องกันและปราบปราม การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

4. เพื่อกำหนดแนวทางและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

ถึงแม้ว่าประเทศไทยในปัจจุบันจะได้มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 แต่การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในปัจจุบันยังมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจและสังคมส่วนรวมเป็นอย่างมาก จึงต้องมีการบัญญัติความผิดดังกล่าวเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเพื่อตัดวงจรการประกอบอาชญากรรมและจัดการกับเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดหรือองค์กรอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษาถึง หลักเกณฑ์และสาระสำคัญ ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 อีกทั้งยังศึกษาถึงแนวความคิดต่างประเทศและประเทศไทยในการกำหนดความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและแนวทางในการกำหนดให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ศึกษาวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ ตำรา ตัวบทกฎหมาย บทความ วารสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย คำพิพากษาที่เกี่ยวข้องทั้งของไทย และต่างประเทศ รวมทั้งข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงลักษณะความผิดมูลฐานและหลักการของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทยและของต่างประเทศ

2. ทำให้ทราบถึงหลักกฎหมายของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์รวมทั้งศึกษาถึง ปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน

3. ทำให้ทราบถึงความเป็นไปได้ในการนำเอามาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

4. ทำให้ทราบแนวทางและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

DPU

บทที่ 2
กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

ปัจจุบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศมีการพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างมาก คอมพิวเตอร์จึงเข้ามามีบทบาทในการอำนวยความสะดวกต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์ อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ก็ได้มีการพัฒนารูปแบบไปพร้อมกันด้วย โดยนำเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพและทันสมัยมาใช้ ทำให้การกระทำความผิดที่ซับซ้อน มีความเสียหายเป็นวงกว้างและยากต่อการจับกุม จากอาชญากรรมที่เป็นลักษณะภายในประเทศที่เกี่ยวกับทรัพย์สินจำนวนไม่มาก กลายมาเป็นอาชญากรรมข้ามชาติที่มีผลตอบแทนมหาศาล และได้มีการนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด มาปกปิดแหล่งที่มาแล้วเปลี่ยนแปรสภาพให้เสมือนกับเป็นเงินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย เรียกว่ากระบวนการฟอกเงิน ดังนั้น ในบทนี้จึงศึกษาถึงอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ หลักทั่วไปของการฟอกเงิน ความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ และกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

2.1 อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

ประชาชนทั่วไปมักไม่รู้จักอาชญากรรมเศรษฐกิจ แต่ผลของอาชญากรรมประเภทนี้ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงในทางเศรษฐกิจ ทำลายความเชื่อมั่นทางเศรษฐกิจของประเทศชาติเป็นอย่างมาก

2.1.1 ความหมายของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

ความหมายของคำว่า “อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ” ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายหรือคำนิยามไว้ ส่วนใหญ่มีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกัน จะต่างคือสำนวน รายละเอียดปลีกย่อย และมีการเรียกชื่อแตกต่างกันไป เช่น อาชญากรรมคอเชิ้ตขาว (White-Collar-Crime) อาชญากรรมทางธุรกิจ (Business Crimes) อาชญากรรมทางการพาณิชย์ (Commercial Crimes) อาชญากรรมที่เกิดจากหน่วยงานทางธุรกิจเอกชน (Corporate Crime) องค์กรอาชญากรรม (Organized Crime) อาชญากรรมอาศัยโอกาสจากการประกอบอาชีพ (Occupational Crime) ซึ่งก็คือ

การกระทำความผิดโดย มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้มาซึ่งผลกำไรหรือผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจโดยเป็นการกระทำความผิดต่อกฎหมายที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและการพาณิชย์ที่มีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ การเรียกว่าอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (Economic Crime) จึงสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการประกอบอาชญากรรมประเภทนี้ และครอบคลุมถึงการกระทำความผิดทางเศรษฐกิจทั้งหมด

Edwin H. Sutherland เป็นบุคคลแรกที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับ White-Collar-Crime หรืออาชญากรรมคอเชิ้ตขาวโดยได้เสนอรายงานเพื่อเรียกร้องให้คนหันมาสนใจการกระทำความผิดของบุคคลในวงสังคมชั้นสูง โดยเปลี่ยนความเชื่อที่ว่า อาชญากรรมเกิดขึ้นในชนชั้นล่างของสังคมเท่านั้น และให้นิยามว่าเป็นความผิดที่บุคคลที่มีผู้นับหน้าถือตามีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมและได้อาศัยตำแหน่งหน้าที่การงานของเขาเหล่านั้นเป็นช่องทางในการกระทำผิดและความผิดดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายต่อวงการธุรกิจตลอดจนเศรษฐกิจของประเทศ[1]

Herbert Edelhertz นักอาชญาวิทยาได้ขยายความหมายของ White-Collar-Crime ว่าการกระทำที่ผิดกฎหมายกรรมเดียววาระเดียว หรือการกระทำที่ผิดกฎหมายอย่างต่อเนื่องหรือเกี่ยวข้องกันหลายกรรมหลายวาระที่กระทำโดยวิถีทางที่ไม่เกี่ยวข้องกับกายภาพ ไม่มีการใช้กำลังแต่เป็นการหลอกลวง ซ่อนเร้นปกปิด เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สิน หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งความได้เปรียบทางธุรกิจหรือทางส่วนตัว[2]

ศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส ได้นิยามคำว่า "อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ" หมายถึงการกระทำความผิดต่อกฎหมาย ซึ่งมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ โดยมิได้จำกัดเฉพาะความผิดกฎหมายอาญาเท่านั้น ผู้กระทำความผิดดังกล่าวมักจะเป็นผู้ที่มีสถานภาพในทางสังคม มีตำแหน่งหน้าที่การงานและมีความรู้[3]

2.1.2 ลักษณะของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

ลักษณะของการกระทำความผิดทางเศรษฐกิจมิใช่เป็นเพียงการฝ่าฝืนกฎหมายข้อบังคับหรือระเบียบหรือเป็นการละเมิดในทางแพ่งเท่านั้นแต่ยังเป็นความผิดในทางอาญาซึ่งเป็นการกระทำที่เป็นอันตรายต่อสังคม ผู้กระทำความผิดมีแรงจูงใจทางด้านผลประโยชน์และด้านการเงิน บางครั้งผู้กระทำความผิดเป็นผู้มีฐานะชื่อเสียงและได้รับความไว้วางใจจากสังคม

---

[1] วีระพงษ์ บุญโญภาส ก (2552). *อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ*. น. 43.

[2] Herbert Edelhertz. (1970). *The Nature Impact and Presecution of White-Collar-Crime, Washington D.C., U.S. Government Printing Office.* p. 5.

[3] วีระพงษ์ บุญโญภาส ก เล่มเดิม. น. 46.

ความผิดทางเศรษฐกิจนี้มักทำลายความมั่นคงทางการเงินของบุคคลรวมทั้งทำลายเศรษฐกิจของประเทศด้วย ลักษณะของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจแบ่งออกได้ดังต่อไปนี้[4]

1. เป็นการกระทำผิดกฎหมายหรือแฝงเร้นการกระทำผิดกฎหมายไว้ในกิจการที่ถูกกฎหมายซึ่งได้รับอนุญาตแล้ว มีการจำแนกรูปแบบของการกระทำไปในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในด้านที่เป็นการกระทำแบบลักลอบประกอบการและประกอบการโดยเปิดเผยแต่ผิดกฎหมาย

2. มีวิธีปกปิดความผิดและพยายามทำลายหลักฐานเพื่อไม่ให้มีหลักฐานผูกมัดตน ทั้งนี้อาชญากรรมทางเศรษฐกิจจะมีความซับซ้อนและมีการกระทำอย่างค่อยเป็นค่อยไปใช้เวลานานพอสมควรจึงจะรู้ถึงความเสียหาย ทำให้การค้นหาหลักฐานเป็นไปด้วยความยากลำบากไม่ทันต่อเหตุการณ์ อันเป็นการเปิดโอกาสให้อาชญากรประเภทนี้สามารถปกปิด ทำลาย ซ่อนเร้นหลักฐานได้เป็นอย่างดี และด้วยอำนาจเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิดทางเศรษฐกิจก่อให้เกิดอิทธิพลมืดในการปิดปากพยาน ติดสินบนเจ้าพนักงานตำรวจและเจ้าพนักงานของรัฐรวมทั้งการจ้างผู้อื่นให้รับสารภาพแทนได้ จึงยากที่จะทำลายได้ถึงแหล่งต้นตอที่แท้จริง

3. เนื่องจากพฤติกรรมการกระทำมีลักษณะที่ซ่อนเร้น แอบแฝง สังเกตเห็นหรือพบความผิดได้ยาก บางครั้งผู้ถูกกระทำไม่ได้รู้สึกตัวว่าตัวเองกำลังถูกกระทำ กว่าจะรู้ตัวก็ต่อเมื่อเกิดผลขึ้นแล้ว ประกอบกับไม่มีภาพพจน์ที่เขย่าขวัญประชาชน ไม่มีลักษณะสร้างความหวาดกลัวคุกคามหรือข่มขวัญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของผู้ถูกกระทำโดยตรง ทำให้ผู้เสียหายไม่รู้สึกตัวว่าตนได้ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมแล้ว แต่กลับคิดว่าเป็นการเสียเปรียบในเรื่องของธุรกิจการค้าปกติเท่านั้น ทัศนคติ ค่านิยมของผู้ถูกกระทำจึงมีความรู้สึกต่อต้านไม่รุนแรงเทียบเท่าอาชญากรรมธรรมดาและไม่สร้างความโกรธแค้นให้กับผู้พบเห็นในระยะแรก

4. ผู้กระทำความผิดมีความรู้ความชำนาญ มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ไม่ว่าจะเป็นในด้านการจัดการมีการใช้เครื่องมือเข้าช่วย เช่น คอมพิวเตอร์ หรือเอกสารทางการค้า ประกอบกับมีการตระเตรียมวางแผนอย่างดี การกระทำผิดจะดำเนินการกันอย่างเป็นระบบ มีการศึกษาข้อมูลวางแผนและจัดการเรื่องอื่นไว้พร้อมสรรพจึงยากต่อการสืบสวนสอบสวน จับกุม และพิพากษาคดี

5. มักกระทำโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีสถานภาพหรือบารมีในสังคมโดยเฉพาะผู้ทรงอิทธิพลหรือผู้มีอำนาจทางการเมืองหรือผู้มีอำนาจกฎหมายอยู่ในมือ เป็นผู้มีบุคลิกดี มีภูมิหลังที่ดีเฉลียวฉลาดและเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป

---

[4] สิทธิ จิรโรจน์. (2530, 27 มกราคม). *อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ:อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมาย* (เอกสารสรุปการอภิปรายเรื่องอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ: อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมาย). น. 7.

6. การกระทำความผิดทางเศรษฐกิจยากที่จะดำเนินการได้ด้วยคนเพียงคนเดียว จึงมักจะดำเนินการโดยหลายคนหลายกลุ่ม รวมทั้งมีประชาชนเข้าร่วมด้วยทั้งโดยรู้ตัวและไม่รู้ตัว จนเชื่อมโยงเป็นขบวนการในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ อีกทั้งยังมีแนวโน้มที่จะรวมกันเป็นองค์กรอาชญากรรมและขยายตัวออกเป็นอาชญากรรมข้ามชาติต่อไป

7. มีลักษณะเป็นอันตรายต่อความผาสุกและสวัสดิภาพของประชาชน ความเสียหายมีมูลค่ามากกว่าอาชญากรรมธรรมดา จำนวนผู้เสียหายในแต่ละครั้งมีเป็นจำนวนมาก และนอกจากจะมีลักษณะของการทำร้ายมหาชนแล้ว อาจกล่าวได้ว่ารัฐก็นับได้ว่าเป็นผู้เสียหายด้วยเช่นกันเพราะอาชญากรรมทางเศรษฐกิจบ่อนทำลายความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งบางลักษณะมีผลส่งไปถึงการทำลายศีลธรรม ประเพณี และวัฒนธรรมของชาติด้วย

2.2 ความรู้ทั่วไปของการฟอกเงิน

คำว่า "การฟอกเงิน" (Money Laundering) เป็นถ้อยคำซึ่งเป็นที่รู้จักกันมากกว่าหกสิบปีในเหล่าองค์กรอาชญากรรมของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยกล่าวกันว่าผู้ที่คิดค้นแนวคิดของการฟอกเงินดังกล่าวนี้ แก่ นายเมเยอร์แลนสกี้ (Meyer Lansky) อันมีหลักการเกี่ยวกับการนำเงินที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือที่มักเรียกกันโดยทั่วไปว่า "เงินสกปรก" (Dirty Money) มาผ่านกระบวนการทางพาณิชยกรรมหรือธุรกรรม เพื่อให้กลายมาเป็นเงินที่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือที่กันว่า "เงินสะอาด" (Clean Money) หรืออีกนัยหนึ่งเป็นการขจัดร่องรอยของผลประโยชน์ ซึ่งเกิดจากการกระทำอันผิดกฎหมายโดยผ่านขั้นตอนของการโอนและธุรกิจต่าง ๆ เพื่อให้จำนวนผลประโยชน์เดียวกันดังกล่าวกลายเป็นรายได้ที่ชอบด้วยกฎหมายในที่สุด จึงอาจกล่าวได้ว่า "การฟอกเงิน" เป็นเล่ห์เหลี่ยมการสร้างและปกปิดผลประโยชน์อันมหาศาล ซึ่งมีที่มาจากการประกอบอาชญากรรมต่าง ๆ เช่น การค้ายาเสพติด การฉ้อโกง การค้าสินค้าเถื่อน การลักพาตัว การค้าอาวุธเถื่อน การก่อการร้าย และการหลีกเลี่ยงภาษี เป็นต้น[5]

2.2.1 ความหมายของการฟอกเงิน

การฟอกเงิน ได้มีผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านให้ความหมายไว้มากมาย ความหมายของการฟอกเงินมีดังต่อไปนี้

ศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส ให้ความหมายการฟอกเงิน หมายถึง การเปลี่ยนแปลงเงินที่ได้มาโดยไม่ถูกกฎหมายหรือไม่สุจริตให้กลายเป็นเงินที่ได้มาโดยสุจริต หรือพิสูจน์ว่าไม่ได้ทุจริต หรือกล่าวโดยทั่วไปคือ กระบวนการที่ทำให้เงินสกปรกกลายเป็นเงินสะอาด หรือกลายเป็น

---

[5] Robinson Jeffrey. (1996). *The Laundrymen*. pp. 4 – 5. อ้างถึงใน ไชยยศ เหะรัชตะ. (2540). *มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน*. น. 8 – 9.

เงินที่สามารถอ้างอิงได้ว่าได้มาอย่างไร ความหมายของการฟอกเงินจึงไม่ได้ผูกติดกับกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งโดยทั่วไป เป็นการนำเงินสกปรกจากกิจกรรมที่ถือว่าเป็นอาชญากรรมร้ายแรงมาทำให้เป็นเงินสะอาด[6]

ท่าน สหัส สิงหวิริยะ อธิบายว่า การฟอกเงินคือ การนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดหรือได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายมาเปลี่ยนสภาพให้เป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาอย่างถูกต้อง หรือเรียกว่า กระบวนการทำ "เงินสกปรก" ให้เปลี่ยนสภาพเป็น "เงินสะอาด" เช่น เอาเงินที่ได้มาโดยผิดกฎหมายไปเล่นแชร์ เล่นหุ้น โอนเงินออกนอกประเทศ เปิดบัญชีโดยใช้ชื่อปลอม ทำธุรกิจแล้วนำเงินที่ได้มาโดยผิดกฎหมายปนเข้าไปในธุรกิจนั้น ซื้อกิจการจากผู้อื่นซึ่งเป็นกิจการที่ขาดทุน แต่เป็นกิจการที่มีรายรับเป็นเงินสด เช่น กิจการโรงแรม กิจการแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ กิจการภัตตาคารหรือร้านค้าปลีก นอกจากนี้การฟอกเงินอาจทำได้โดยการนำเงินสดไปลงทุนซื้ออสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์ที่มีราคาสูง เช่น ที่ดิน เครื่องเพชร รถยนต์ ฯลฯ หรือจดทะเบียนก่อตั้งบริษัทซึ่งไม่ได้ดำเนินการทางธุรกิจอย่างแท้จริง แต่ใช้เป็นช่องทางในการโอนเงินที่ได้จากการค้ายาเสพติด ในรูปการกู้ยืมและการชำระหนี้เงินกู้ หรือการโอนเงินระหว่างประเทศโดยใช้ระบบ SWIFT ซึ่งสามารถโอนเงินจำนวนมหาศาลในเวลาเพียง 2-3 นาทีเท่านั้น[7]

พันตำรวจเอก สีหนาท ประยูรรัตน์ ให้ความหมายของการฟอกเงิน หมายถึง การเปลี่ยนแปรสภาพเงิน หรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยผิดกฎหมาย หรือโดยมิชอบด้วยกฎหมายให้เสมือนหนึ่งว่าเป็นเงินที่ได้มาโดยชอบ อาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า การฟอกเงินเป็นกระบวนการเพื่อปกปิดแหล่งที่มาของรายได้ที่ผิดกฎหมาย และทำให้รายได้นั้นมีที่มาโดยชอบด้วยกฎหมาย รวมถึงการเปลี่ยนเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่สุจริต ให้กลายสภาพเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย[8]

ท่าน อรรณพ ลิขิตจิตถะ ได้ให้ความหมายของ การฟอกเงิน (Money Laudering) ไว้ว่า การกระทำใด ๆ ที่ทำให้เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยการกระทำความผิดมูลฐานแปรสภาพเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยเสมือนหนึ่งถูกต้องตามกฎหมาย หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือ

---

[6] วีระพงษ์ บุญโญภาส ข (2547). *กระบวนการยุติธรรมกับกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน* น. 34.

[7] สหัส สิงหวิริยะ. (2547). *คำอธิบายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พร้อมด้วยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมฯลฯ*. น. 3.

[8] สีหนาท ประยูรรัตน์. (2542). *คำอธิบายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542* น. 61.

การเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่สุจริตให้กลายสภาพเป็นทรัพย์สินที่ดูเหมือนได้มาโดยถูกกฎหมายหรือพิสูจน์ไม่ได้ว่าทุจริต ส่วนใหญ่การฟอกเงินนั้นจะเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมร้ายแรงต่าง ๆ เช่น อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ การค้าหญิงค้าเด็ก การทุจริต การฉ้อโกงประชาชนโดยกรรมการผู้จัดการหรือผู้บริหารสถาบันการเงิน (ล้มบนฟูก) การลักลอบหนีศุลกากร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้ายาเสพติด ทั้งนี้ เพราะผู้กระทำผิดกฎหมาย ซึ่งส่วนมากเป็นผู้ค้ายาเสพติดไม่ต้องการให้ผู้อื่นทราบที่มาของทรัพย์สิน จึงจำเป็นต้องใช้วิธีปิดบังหรือซุกซ่อนทรัพย์สินอันจะช่วยปิดบังการกระทำความผิดของตน นอกจากนี้ทรัพย์สินที่ได้เปลี่ยนสภาพเป็น "เงินสะอาด" แล้ว ผู้ค้ายาเสพติดก็สามารถใช้เป็นทุนในการขยายเครือข่ายอาชญากรรมยาเสพติด ธุรกิจผิดกฎหมาย และคุ้มครองความมั่นคงให้กับเครือข่ายอาชญากรรมดังกล่าวของตนได้อีกด้วย[9]

พล.ต.อ. วาสนา เพิ่มลาภ ได้ให้ความหมายของการฟอกเงินว่าคือ การนำเงินที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือทำเงินสกปรกให้เป็นเงินสะอาด[10]

ศ.ไชยยศ เหมะรัชตะ อธิบายว่า ความหมายของการฟอกเงินนี้มิได้จำกัดแต่เฉพาะการกระทำแก่เงินซึ่งได้มาจากการกระทำความผิดเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการดำเนินการใด ๆ แก่ทรัพย์สินต่าง ๆ อันได้มาจากการกระทำความผิดด้วยเช่นกัน ดังนั้น โดยทั่วไปเมื่อกล่าวถึงคำว่า "ฟอกเงิน" ย่อมเป็นที่เข้าใจว่ามิใช่จำกัดเฉพาะการฟอก "เงิน" เท่านั้น แต่รวมไปถึงการฟอก "ทรัพย์สิน" ด้วย โดยมักเรียนรวม ๆ ว่า "ฟอกเงิน" จึงอาจกล่าวได้ว่า "การฟอกเงิน" หมายถึงการกระทำใด ๆ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้เงินหรือทรัพย์สิน ซึ่งบุคคลทั่วไปหลงเชื่อว่าเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย ด้วยเหตุนี้วัตถุประสงค์ของการเปลี่ยนสภาพเงินหรือทรัพย์สินอันไม่ชอบด้วยกฎหมายให้เป็นเงินที่ชอบด้วยกฎหมายจึงมีอยู่สามประการ ได้แก่

ประการแรก การปกปิดเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาอันไม่ชอบดังกล่าวนั้นไม่ให้บุคคลอื่นทราบว่าเป็นเงินได้ของผู้กระทำผิด

ประการที่สอง หลบเลี่ยงการสืบสวนสอบสวนการกระทำความผิดใด ๆ ของผู้ซึ่งเป็นเจ้าของเงินที่นำมาฟอกจากบรรดาเจ้าหน้าที่รัฐ หรือเป็นการปกปิดแหล่งที่มาของเงินนั้น

ประการที่สาม การเพิ่มพูนผลประโยชน์หรือผลกำไรจากการฟอกเงินดังกล่าว เพื่อใช้สนับสนุนในการกระทำความผิด หรือเพื่อขยายขอบเขตเครือข่ายของการกระทำความผิดต่อไป

---

[9] อรรณพ ลิขิตจิตถะ. (2542). *ถาม-ตอบ เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน*. น. 1.

[10] วาสนา เพิ่มลาภ. (2544, มกราคม – กุมภาพันธ์). "การฟอกเงิน" *วารสารข้าราชการ*, 6(1). น. 28.

อันเป็นการสร้างฐานอำนาจทางอาชญากรรม เพราะสร้างรายได้อันเป็นการเพิ่มอำนาจและความมั่งคงให้แก่องค์กรอาชญากรรม หรือช่วยให้อาชญากรรมสามารถหลบหนีหรือหลบเลี่ยง

สำหรับความหมายของคำว่า "การฟอกเงิน" ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 นั้นบัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา 5 ผู้ใด

(1) โอนรับโอนหรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อซุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้นหรือเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นไม่ว่าก่อนขณะหรือหลังการกระทำความผิด มิให้ต้องรับโทษหรือรับโทษน้อยลงในความผิดมูลฐานหรือ

(2) กระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริงการได้มา แหล่งที่ตั้งการจำหน่ายการโอนการได้สิทธิใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด

ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฟอกเงิน

จากบทบัญญัติดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการกระทำความผิดฐานฟอกเงินนั้นนอกจากการโอนรับโอนหรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อซุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้นแล้ว การกระทำความผิดฐานฟอกเงินยังรวมถึงการช่วยเหลือผู้อื่นไม่ว่าก่อนการกระทำความผิด ขณะกระทำความผิดหรือหลังการกระทำความผิด เพื่อมิให้ต้องรับโทษหรือรับโทษน้อยลงในความผิดมูลฐานด้วย

2.2.1.1 ขั้นตอนการฟอกเงิน (Stage of Money Laundering)[11]

วิธีการฟอกเงิน ผู้กระทำการอาจกระทำรวมกันหลายวิธีหรือวิธีเดียวก็ได้ ตามเอกสารประกอบการบรรยายของ PHILP FONG, ASSISTANT DIRECTOR COMMERCIAL AFFAIRS DEPARTMENT SINGAPORE ในการอบรม ASEAN SENIOR POLICE OFFICERS COURSE 13th NOVEMBER 1993 อธิบายว่า ในบรรดาวิธีฟอกเงินทั้งหมดนั้นสามารถจัดเป็นระดับชั้น (Stage) ของการฟอกเงินได้เป็น 3 ระดับ โดยแต่ละขั้นตอนจะมีความยากลำบากในการตรวจสอบเป็นลำดับกันไป ดังนี้

(1) PLACEMENT แปลว่า ระดับขั้นเอาไปวางไว้กับที่ หมายถึง การเก็บเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิดกฎหมายไว้อย่างปกติในที่ซ่อนเร้นและปลอดภัยที่สุดจะเก็บไว้เองโดยจะเก็บไว้ที่ใดที่ก็ได้ เงินยังเป็นเงิน เป็นระดับขั้นต้น เป็นวิธีการดั้งเดิมที่เล่ากันว่า ในสมัยโบราณจะมีวิธีการเก็บซ่อนเงินด้วยการเอาเงินมาห่อผ้าใส่ไหฝังดินไว้ในที่เชื่อแน่ว่าจะไม่มีใครรู้เห็น และจะไม่มีใครไปขุดหามาได้ ครั้นเมื่อเป็นยุคสมัยใหม่และปัจจุบันนี้นอกจากจะเก็บไว้กับตัวบ้านแล้ว

---

[11] วีระพงษ์ บุญโญภาส ข เล่มเดิม. น. 36-37.

2400

ก็จะใช้วิธีการนำไปฝากไว้กับธนาคารหรือสถาบันการเงินและจะยังใช้ชื่อที่อยู่จริงหรือจะใช้ชื่อย่อ ชื่อที่ตั้งลอย ๆ ชื่อคนอื่น ถ้าทำได้

(2) LAYERING แปลว่า ระดับขั้นแปรเปลี่ยนเป็นชั้น โดยจะใช้เงินที่ได้มาจากการกระทำความผิดไปซื้อทรัพย์สิน หรือจัดทำสิ่งของที่มีค่า มีราคาแพง มีมูลค่ามาก ๆ เช่น เพชรนิลจินดา หรือทองคำแท่ง ทองรูปพรรณ ซื้อรถยนต์ ซื้อหุ้นหรือหลักทรัพย์ ซื้อหรือสร้างอาคารบ้านเรือน ที่ดิน เรือกสวนไร่นาไว้ ทรัพย์สินที่จะต้องจดทะเบียนการถือกรรมสิทธิ์อาจใช้ชื่อที่อยู่คนอื่นที่ไว้ใจได้ หรืออาจเป็นคนขายให้คนอื่นที่ไว้ใจได้ หรือทำเป็นโอนยกเป็นมรดกให้คนอื่นอาจเป็นบุตรหลานไปแล้วก็ได้ หรืออาจนำเงินไปฝากไว้กับคนอื่นที่ไว้ใจได้ อาจเป็นบิดามารดา ญาติพี่น้อง บางประเทศอาจอนุญาตให้ผู้ฝากเงินกับธนาคารหรือสถาบันการเงินโดยใช้ชื่อผู้ผากเป็นชื่อย่อ หรือรหัสลับได้ ซื้อที่ดิน ซื้ออาคารบ้านเรือนไว้ในต่างประเทศ

(3) INTEGRATION แปลว่า ระดับขั้นการคละเคล้าผสมผสานโดยการนำเงินที่ได้จากการกระทำความผิด หรือที่ได้มาโดยไม่ชอบก้อนใหญ่ไปผสมกับเงินส่วนน้อยที่ได้จากรายได้ส่วนอื่นไปลงทุนประกอบการที่ถูกต้องหลาย ๆ กิจการ จดทะเบียนจัดตั้งเป็นห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทประกอบการที่ถูกต้องหลาย ๆ กิจการ จดทะเบียนจัดตั้งเป็นห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทประกอบการทางเศรษฐกิจขึ้นหลายบริษัท เป็นนายหน้ารับจำนอง รับซื้อขายที่ดิน อสังหาริมทรัพย์ ให้เงินกู้ได้ดอกเบี้ย รับเหมาก่อสร้าง ซื้อขายหุ้น หรือลงทุนข้ามชาติข้ามประเทศโดยโอนเข้าหรือโอนออกนอกประเทศ[12]

2.2.1.2 แหล่งที่มาของเงินที่ต้องการฟอกเงิน

แหล่งที่มาของเงินที่ต้องการฟอกนั้นจะมีด้วยกันหลายแหล่ง คือ

(1) เงินจากการค้ายาเสพติด เป็นแหล่งใหญ่ที่สุดถือเป็นเงินที่สกปรกที่สุดและมีจำนวนเพิ่มขึ้นตลอดเวลาซึ่งเป็นปัญหาที่ทั่วโลกกำลังประสบ

(2) จากวงการเมือง การเมืองเป็นที่มาของผลประโยชน์ระดับชาติ ซึ่งจะมีผลประโยชน์ที่มิใช่ตัวเงินรวมทั้งเงินที่ได้มาโดยไม่สุจริตไหลเวียนเข้ามามากมาย เพราะฉะนั้นเงินและผลประโยชน์ที่ได้มาทางการเมืองโดยไม่สุจริตจึงเป็นแหล่งสำคัญสำหรับการฟอกเงิน

(3) เงินที่ได้จากการฉ้อโกงประชาชน บุคคลหรือนิติบุคคลบางรายมีวิธีหาเงินโดยไม่ชอบหลายวิธี เช่นการเล่นแชร์ลูกโซ่ หรือวิธีการหลอกลวงให้มาร่วมลงทุนเพื่อหวังกำไรที่เป็นไปไม่ได้หรือเก็งกำไรจากการเล่นหุ้นของสถาบันการเงินทั้งในประเทศและต่างประเทศ

---

[12] วาทิน คำทรงศรี. (2539). *การฟอกเงิน*. น. 83 – 85.

(4) เงินจากวงการพนัน วงการพนันต่าง ๆ ทั้งที่ถูกกฎหมายและไม่ถูกกฎหมายมีเงินเดินสะพัดมากมายแหล่งนี้จึงเป็นแหล่งที่ทำให้เกิดเงินเป็นจำนวนมาก เงินที่ได้จากวงการพนันเป็นเงินที่จะต้องนำไปฟอกเช่นเดียวกัน

(5) เงินสินบน คนส่วนใหญ่มีความรู้สึกที่ไม่ดีต้องการรับสินบน หรือการรับสินบนเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องในความรู้สึกของคนทั่วไป ถึงแม้ว่าการรับสินบนบางอย่างนั้นจะถูกต้องตามกฎหมายก็ตาม เช่น รายได้จากสินบนนำจับ หรือสินน้ำใจที่ได้จากการทำอะไรให้แล้วมีค่าตอบแทน ดังนั้นจึงมีการนำเงินสินบนมาฟอกเช่นเดียวกัน

(6) เงินจากบริษัท บริษัทใหญ่ ๆ ที่มีรายได้เป็นจำนวนมาก เช่น บริษัทน้ำมัน บริษัทแร่และทรัพยากรธรรมชาติเป็นบริษัทที่ถูกกฎหมายแต่ไปตั้งอยู่ในประเทศที่ไม่มีความมั่นคงทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจ เช่น ประเทศแถบละตินอเมริกาหรือประเทศที่ด้อยพัฒนาในอัฟริกาบางประเทศ จึงมีการนำเงินที่ได้จากประเทศเหล่านี้ไปไว้ยังแหล่งอื่นเพื่อปิดบังที่มาและจำนวนเงิน

(7) เงินส่วนตัวที่ต้องปกปิด เป็นเงินที่ต้องนำมาฟอกด้วยเหตุผลส่วนตัว เช่น เงินมรดกซึ่งจะกันไว้เพื่อไม่ให้ญาติพี่น้องรับรู้หรือเงินที่กันไว้เพื่อสร้างฐานอำนาจหรือผลประโยชน์ให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือกลุ่มใดโดยเฉพาะ

(8) เงินจากกลุ่มเศรษฐี เป็นเงินที่ได้มาถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย เช่นเงินที่ได้มาจากการรับสัมปทาน ได้แก่การได้สัมปทานผูกขาด หรือการได้สัมปทานบางเรื่องที่ไม่ถูกต้อง อันหมายถึงเงินที่บุคคลเหล่านี้รับ หรือจ่ายไปอย่างผิดกฎหมายจากสัมปทานนั้น

(9) เงินจากรัฐ เงินที่รัฐหรือประเทศต่าง ๆ เป็นเจ้าของ นำไปเก็บไว้เพื่อเอาไปทำการอื่นต่อไปโดยไม่อยากให้ใครรู้ที่มาและที่ไปของจำนวนเงิน เช่น เงินค่าน้ำมัน เงินราชการลับ เงินค่าสัมปทานต่าง ๆ เป็นต้น[13]

(10) เงินจากการเรียกค่าคุ้มครอง การเรียกค่าคุ้มครองโดยผิดกฎหมายจากผู้ประกอบธุรกิจหรือประชาชนทำให้ได้มาซึ่งรายได้จำนวนมากทำให้มีผู้เลียนแบบทำให้เกิดความหวาดระแวงและเป็นที่สะเทือนขวัญของประชาชนจึงต้องนำเงินไปฟอกแล้วนำไปใช้เหมือนเป็นเงินที่ถูกกฎหมาย

(11) เงินจากการค้าทางเพศสิ่งลามกอนาจาร เป็นเงินที่ได้จากการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับเพศ เช่น การประกอบกิจการสถานการค้าประเวณีลักลอบนำหญิงหรือชายไปให้บริการทางเพศ ในอดีตที่ผ่านมาการหลอกลวงหญิงไทยไปค้าบริการทางเพศในต่างประเทศ ได้สร้างรายได้ให้กับกลุ่มอาชญากรจำนวนมาก รวมทั้งการค้าสิ่งลามกอนาจาร ภาพ หรือ สื่อลามกอนาจาร ซึ่งสร้างรายได้กับกลุ่มผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมีการฟอกเงินที่ได้มาในธุรกิจนี้

---

[13] อรรณพ ลิขิตจิตถะ. เล่มเดิม. น. 4-5

(12) เงินนอกระบบอื่น ๆ เป็นเงินจากแหล่งอื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจากที่กล่าวมาแล้ว ที่มีทั้งถูกต้องตามกฎหมายและผิดกฎหมาย[14]

2.2.2 รูปแบบของการฟอกเงิน

การฟอกเงินหรือแปรสภาพ "เงินสกปรก" ที่ได้มาจากการกระทำความผิดให้ดูเป็นเงิน "สะอาด" มีวิธีหลากหลาย ไม่ว่าจะผ่านธนาคาร สถานบันเทิง ตลาดหุ้น หรือแม้กระทั่งการใช้ "โพยก๊วน" ซึ่งเป็นวิธีการฝากเงินไปให้ญาติพี่น้อง[15]

เนื่องจากเงินที่นำมาฟอกเป็นเงินมหาศาลทำให้ผู้ฟอกต้องจัดสรรเงินเป็นส่วน ๆ ฟอกเงินหลาย ๆ รูปแบบเพื่อไม่ให้เป็นที่สงสัย จากนั้นจึงนำเงินที่ได้มาจากการฟอกเงินนำไปใช้ประกอบอาชญากรรมในรูปแบบอื่น ซึ่งวิธีการฟอกเงินจะเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ สภาพแวดล้อม ความรู้ความสามารถ เทคนิคของผู้ประกอบการ ตลอดจนการใช้หน้าที่เป็นช่องทางในการดำเนินการ ซึ่งการฟอกเงินมีความซับซ้อนมากมายยากแก่การตรวจสอบ การฟอกเงินจึงมีรูปแบบและวิธีการหลากหลาย[16]ซึ่งรูปแบบของการฟอกเงินนั้นมีหลายกรณี กล่าวคือ[17]

1. การนำเงินสดติดตัวออกนอกประเทศ เป็นการนำเงินสดที่ได้โดยไม่สุจริตติดตัวหรือนำไปใช้จ่ายในต่างประเทศ แต่โดยที่การโยกย้ายเงินที่ได้รับจากการค้ายาเสพติดหรืออาชญากรรมอื่น ๆ เป็นไปด้วยความยากลำบาก เนื่องจากมีจำนวนมากและธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดจำนวนมาก ๆ อาจจะถูกเพ่งเล็งได้ง่าย นอกจากนี้ทางการของบางประเทศยังมีมาตรการกำกับควบคุมการทำธุรกิจด้วยเงินสดอย่างเข้มงวด รวมทั้งระบบการเงินของบางประเทศอาจจะไม่นิยมการใช้จ่ายหรือการทำธุรกิจโดยอาศัยเงินสด ดังนั้น การใช้เงินสดที่ได้มาโดยไม่สุจริตจึงกระทำเฉพาะในบางประเทศที่ไม่เข้มงวดในการใช้เงินสดในการทำธุรกิจด้านการเงิน หรืออาศัยการนำเงินสดผ่านทางพรมแดนระหว่างประเทศโดยติดสินบนเจ้าพนักงานซึ่งเป็นการเสี่ยงภัยอย่างมาก

2. การฝากเงินกับสถาบันการเงินในประเทศ เป็นวิธีหลักโดยทั่วไปที่นิยมใช้ในการฟอกเงิน ซึ่งการฝากเงินมักจะใช้นามแฝงหรือใช้ชื่อปลอมเพื่อไม่ให้สามารถสืบหาเจ้าของที่แท้จริงได้ นิยมใช้ในประเทศที่ไม่เข้มงวดต่อการเปิดเผยชื่อที่แท้จริงของเจ้าของธุรกิจหรือเจ้าของบัญชี และไม่มีการให้รายงานถึงธุรกรรมที่มีมูลค่าค่อนข้างสูงอันเป็นจุดอ่อนและทำให้เกิดความสะดวกในการใช้สถาบันการเงินเพื่อการฟอกเงินได้

---

[14] ไชยยศเหมะรัชตะ .(2542). *มาตรการทางกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน*. น. 8.

[15] วีระพงษ์ บุญโญภาส ข เล่มเดิม. น. 40.

[16] สีหนาท ประยูรรัตน์. เล่มเดิม. น. 62-63

[17] อรรณพ ลิขิตจิตถะ. เล่มเดิม. น. 2-3.

3. การส่งเงินสดหรือโอนเงินออกนอกประเทศ เป็นการนำเงินสดไปฝากไว้ในประเทศที่ไม่มีการควบคุมระบบธนาคารหรือสถาบันการเงินอย่างเข้มงวด เพื่อให้เงินที่ผิดกฎหมายเข้าไปอยู่ในระบบการเงินของประเทศนั้นและโอนเงินกลับไปสู่ผู้ค้ายาเสพติดหรืออาชญากรโดยวิธีต่าง ๆ เช่น โดยทางโทรคมนาคม (Wire Transfer) เป็นต้น เงินที่ผิดกฎหมายก็จะแปรสภาพเป็นเงินที่ถูกต้องตามกฎหมาย อันเป็นจุดอ่อนของประเทศที่ไม่เข้มงวดเรื่องการนำเงินสดออกนอกประเทศ

4. การจัดตั้งบริษัทหรือกิจการขึ้นบังหน้า เป็นการที่ผู้ค้ายาเสพติดหรืออาชญากรปกปิดแหล่งที่มาและความเป็นเจ้าของเงินที่ได้มาโดยผิดกฎหมาย ด้วยการจัดตั้งหรือซื้อกิจการในต่างประเทศ เช่น ในประเทศที่เป็นเขตปลอดภาษี เป็นต้น แล้วให้กิจการของตนในประเทศกู้ยืมเงินหรือซื้อสินค้าจากกิจการในต่างประเทศดังกล่าวในราคาแพงกว่าปกติ ทั้งนี้ เพื่อให้เงินที่ได้มาโดยผิดกฎหมายถูกใช้จ่ายหมุนเวียนระหว่างกิจการทั้งสองแห่งดังกล่าว

5. อื่น ๆ นอกจากวิธีการดังกล่าวข้างต้นแล้วยังมีวิธีการอื่น ๆ อีกมาก เช่น นำเงินไปซื้อกิจการที่มีผลขาดทุนแต่ธุรกิจมีรายรับเป็นเงินสด เช่น โรงแรม กิจการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ภัตตาคาร ร้านค้าปลีก เป็นต้น ซึ่งต่อไปธุรกิจเหล่านี้ก็จะกลับฟื้นขึ้นเพราะอาศัยดอกผลจากเงินผิดกฎหมายดังกล่าว หลังจากนั้นจึงค่อยถ่ายเทเงินออกไปใช้ หรือการนำเงินไปซื้อตราสารที่โอนเปลี่ยนมือได้ ซึ่งตราสารนั้นไม่มีการควบคุมจากสถาบันการเงินผู้ออก ทำให้ยากแก่การสืบหาผู้ที่ซื้อและผู้รับเงินตามตราสารนั้น นอกจากนี้แล้ว ปัจจุบันเทคโนโลยีทางการสื่อสารได้ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ทำให้การโอนเงินในระบบสื่อสารทางอากาศมีการควบคุมน้อยกว่าการโอนเงินสด การโอนเงินต่าง ๆ จะมุ่งเน้นที่ความรวดเร็วแต่ประการเดียว พนักงานโอนเงินจะไม่รู้จักลูกค้าและไม่ทราบวัตถุประสงค์ในการโอนเงิน ดังนั้น วิธีการดังกล่าวจึงอาจเป็นช่องทางหลบซ่อนเงินผิดกฎหมายหรือการทุจริตของนักฟอกเงินได้เป็นอย่างดี

2.2.3 สถานที่สำหรับการฟอกเงิน[18]

สถานที่สำหรับการฟอกเงินนั้นมีทั้งในและนอกประเทศ ขึ้นอยู่กับผู้ที่จะนำไปฟอกว่าจะเลือกสถานที่ใด โดยสถานที่เหล่านั้นอาจจะรู้เกี่ยวกับการนำเงินมาฟอกหรือไม่รู้ โดยสถานที่ฟอกเงินเกิดขึ้นตามแหล่งต่าง ๆ ได้แก่[19]

---

[18] วีระพงษ์ บุญโญภาส ข เล่มเดิม. น. 42-45.

[19] เกษม โบตระกูล. (2542). *กระบวนการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542*. น. 23-25.

(1) ธนาคารประเทศสวิตเซอร์แลนด์

เนื่องจากประเทศสวิตเซอร์แลนด์มีกฎหมายคุ้มครองความลับลูกค้า แต่ทั้งนี้ธนาคารสวิตเซอร์แลนด์เห็นว่ามีการร้องขอจากรัฐบาลว่าแหล่งที่มาของเงินเป็นแหล่งที่ไม่ชอบมาพากลก็จะเปิดเผยที่มาของเงิน

(2) สถาบันการเงินอยู่ในหมู่เกาะแคริเบียน

ประเทศหมู่เกาะเหล่านี้เคยเป็นอาณานิคมของประเทศยุโรป ซึ่งมีอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก แต่เนื่องจากผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำขายไม่ได้ราคา จึงเปลี่ยนมาเป็นแหล่งบริการการฟอกเงิน หรือแหล่งเอื้อประโยชน์ต่อธุรกิจที่ผิดกฎหมาย อาทิธนาคารที่มีการรักษาความลับของลูกค้าอย่างเข้มงวด และเปิดเสรีทางการเงินสามารถโอนเงินผ่านเข้าออกโดยสะดวก การเปิดโอกาสให้เจ้าของกิจการบนเกาะอย่างรวดเร็ว และมีราคาถูก เหล่านี้เป็นนโยบายเพื่อให้บริการแก่ผู้ที่ต้องฟอกเงิน สามารถนำเงินจำนวนมากหลั่งไหลเข้าสู่ประเทศ

(3) ประเทศเล็ก ๆ ในยุโรปที่ไม่มีรายได้หลักเป็นที่แน่นอน

การฟอกเงินของประเทศแถบนี้บางครั้งถูกกฎหมายเพียงแต่ปิดบังแหล่งที่มาของผู้ฝากและจำนวนเงินเท่านั้น ไม่ได้ฟอกเงินอย่างจริงจัง แต่เป็นเพราะว่าประเทศเหล่านี้เป็นประเทศที่มีขนาดเล็กมากจนไม่สามารถหาทางสร้างเศรษฐกิจได้จากแหล่งอื่นมาบำรุงประเทศ จึงใช้วิธีการเป็นสถานที่ฟอกเงินจากแหล่งต่าง ๆ เช่น การพนัน จากบริษัทที่จดทะเบียนหนีภาษี เป็นต้น ประเทศต่าง ๆ เหล่านี้ ได้แก่ โมนาโค ไซบีเรีย เป็นต้น

(4) ประเทศแถบศูนย์กลางการเงิน

ประเทศต่าง ๆ บริเวณศูนย์กลาง เช่น ในแปซิฟิกตอนใต้มีหมู่เกาะสำหรับบริการที่ต้องฟอกจากเอเชียและออสเตรเลีย ทางยุโรปมีเกาะเล็ก ๆ หลายแห่งที่อยู่นอกเกาะฝรั่งเศสหรืออังกฤษที่เรียกว่า เกาะไอร์ออฟแมน เกาะในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนบางเกาะหรือประเทศที่มีฐานะเป็นอิสระบางประเทศที่เดิมเป็นอาณานิคม เช่น บินรอลตา มอลตา และประเทศตามหมู่เกาะต่าง ๆ

(5) บ่อนการพนันที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย

แหล่งการพนัน ส่วนใหญ่เกิดตามแหล่งที่ไม่สามารถพัฒนาสถานที่นั้นให้มีความเจริญทางเศรษฐกิจจากทางอื่น หรือเป็นสถานที่ที่เคยมีเศรษฐกิจซบเซาแหล่งการพนันจะเป็นแหล่งฟอกเงินที่กระทำได้สะดวกและง่ายดาย นอกจากนี้แหล่งการพนันยังไม่มีการตรวจสอบหรือควบคุมในเรื่องแหล่งที่มาของเงินด้วย

(6) ตลาดหุ้น

เป็นแหล่งที่เงินเปลี่ยนมือได้มาก ผู้ลงทุนไม่ค่อยสนใจเกี่ยวกับผู้ซื้อหรือผู้ขายเพราะหุ้นเป็นตราสารการเงินที่เปลี่ยนมือได้ง่าย โดนเฉพาะเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว

ช่วงที่หุ้นมีการค้าขายมาสามารถฟอกเงินได้จำนวนมหาศาลหรือตลาดหุ้นมีลักษณะการซื้อขายเก็งกำไร ก็จะมีช่องทางให้เกิดการฟอกเงินได้เช่นกัน

(7) การค้าขายที่ดิน

ที่ดินเป็นทรัพย์สินที่สามารถเป็นเงินได้ถึงช้าแต่ปริมาณมากและเป็นที่นิยมของสถาบันการเงินในประเทศที่ไม่ค่อยพัฒนา เพราะที่ดินเป็นทรัพย์สินที่จับต้องได้แต่ไม่สามารถขโมยได้ จึงมีการซื้อขายเปลี่ยนมือจำนวนมาก และราคาซื้อขายขึ้นอยู่กับความพอใจของผู้ซื้อและผู้ขายเป็นสำคัญ ดังนั้นเป็นวิธีที่จะให้ประโยชน์ซึ่งกันและกันโดยการซื้อขายที่ดินในราคามิตรภาพ หรือการให้ค่านายหน้าซื้อที่ดินก็เป็นกระบวนการการฟอกเงินอันหนึ่งเช่นกัน

(8) สินทรัพย์มีค่าทุกชนิด

แหล่งฟอกเงิน ได้แก่ สังหาริมทรัพย์มีค่า เช่น อัญมณีต่าง ๆ ซึ่งจะมีค่าการซื้อขายให้แก่กันในราคามิตรภาพ หรือการให้ด้วยสินน้ำใจซึ่งเป็นสาเหตุของการคอรัปชั่นและเป็นที่มาของการฟอกเงินต่อไป

(9) การเปลี่ยนเป็นเงินสกุลอื่น ๆ

ปัจจุบันประเทศที่เปิดเสรีทางการเงินมากขึ้น ทำให้การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราเป็นไปอย่างยากลำบากส่งผลให้การแลกเปลี่ยนเพื่อส่งไปยังต่างประเทศทำได้ง่ายขึ้นและมีจำนวนมากกว่าแต่ก่อน ประกอบกับบริการสมัยใหม่ เช่น การใช้บัตรเครดิตเป็นเงินสดในอีกประเทศหนึ่งนับเป็นกลไกวิธีหนึ่งของการฟอกเงิน

(10) การฟอกเงินโดยให้ผู้อื่นถือทรัพย์สินและรับเงินแทน

เป็นการมอบสินทรัพย์ให้ผู้ไว้ใจซึ่งไม่ใช่ญาติ พี่น้อง โดยมิได้ทำนิติกรรม ใด ๆ ด้วยความไว้เนื้อเชื่อใจ เมื่อเจ้าของทรัพย์เสียชีวิตอย่างกะทันหันและมิได้กระทำการ ใด ๆ ไว้ล่วงหน้า เงินจำนวนนั้นจะถูกนำไปฟอกให้กลายเป็นเงินถูกต้องเป็นของตนต่อไป

2.3 ความผิดมูลฐานกับการฟอกเงิน

ดร.สุรพล ไตรเวทย์ ได้ให้ความหมายของคำว่า"ความผิดมูลฐาน"หมายถึง ความผิดที่ก่อให้เกิดรายได้ซึ่งผิดกฎหมายและรายได้จากการกระทำความผิดดังกล่าวอาจจะถูกนำไปทำการฟอกเงินต่อไปโดยวิธีการต่าง ๆ เช่นปิดบังซ่อนเร้นเปลี่ยนสภาพหรือลักษณะของทรัพย์สินเพื่อปิดบังความผิดและแหล่งที่มาของทรัพย์สินทั้งนี้เพื่อให้ผู้กระทำความผิดและ แหล่งที่มาของทรัพย์สินทั้งนี้เพื่อให้ผู้กระทำความผิดและทรัพย์นั้นพ้นจากการถูกดำเนินการตามกฎหมาย[20]

---

[20] สหัส สิงหวิริยะ. เล่มเดิม. น. 69.

2.3.1 หลักเกณฑ์การกำหนดความผิดมูลฐานตามกฎหมายฟอกเงิน

คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สภาผู้แทนราษฎร อาศัยหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ เพื่อกำหนดว่าความผิดในเรื่องใดที่ควรกำหนดให้เป็น "ความผิดมูลฐาน" ตามร่างกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน[21]

(1) ความผิดนั้นมีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรมหรือเครือข่ายข้ามชาติ

(2) ความผิดที่ทำให้ได้รับผลตอบแทนสูง

(3) ความผิดที่เป็นการกระทำสลับซับซ้อนยากแก่การปราบปราม

(4) ความผิดที่มีลักษณะเป็นภัยต่อความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ

2.3.1.1 ความผิดที่มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรม

อาชญากรรมเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในทุก สังคม และเป็นปัญหาที่ยิ่งทวีความรุนแรง และก่อให้เกิดความเสียหายกับสังคม และเศรษฐกิจ สำหรับในประเทศไทยอาชญากรรมมีปริมาณคดีอาชญากรรมเพิ่มขึ้นอย่างมาก และทวีความรุนแรงขึ้นแม้จะมีกฎหมายที่บทลงโทษรุนแรงก็ตาม ประกอบกับผลตอบแทนที่มีมูลค่าสูงและเมื่อถูกปราบปรามอาชญากรรมอย่างหนัก ผู้กระทำความผิดจะมีการวางแผนสลับ ซับ ซ้อนมากขึ้น จากกระทำด้วยตนเองเป็นกระบวนการในการกระทำอาชญากรรมในรูปแบบองค์กรอาชญากรรม (Organized Crime) และพัฒนาเป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ อันเป็นความร่วมมือของผู้กระทำความผิดในการก่ออาชญากรรม และมีการกระทำในหลายประเทศ มีการวางแผนที่ดี ทำให้ยากที่จะดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด

มีนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิให้คำนิยามของ องค์การอาชญากรรม ไว้หลายท่าน เช่น ศาสตราจารย์ ดร.ปุระชัย เปี่ยมสมบรูณ์ ได้ให้ความหมายไว้ว่า

"อาชญากรรมองค์กร หมายถึง อาชญากรรมซึ่ง อาชญากรได้รวมตัว เข้าไว้ด้วยกัน ตามสายบังคับบัญชาในรูปขององค์การ โดยจัดวางแผนและดำเนินงาน เพื่อประกอบธุรกิจผิดกฎหมายประเภทต่าง ๆ และบ่อยครั้ง ที่องค์การอาชญากรจะอาศัยอำนาจทางเศรษฐกิจและการเมืองเพื่อผูกขาดการดำเนินงานที่ผิดกฎหมายนั้น ๆ"[22]

รศ.นวลจันทร์ ทัศนชัยกุล เป็นอีกท่านที่ให้ความหมายว่า "องค์กรอาชญากรรม คือ การที่คณะบุคคลรวมตัวกันกระทำความผิดเกี่ยวกับธุรกิจการเงินโดยในการรวมตัวกันจะมีการบริหารจัดการองค์กรอย่างเป็นทางการและมีประสิทธิภาพ การกระทำความผิดที่เป็นองค์การนี้จึงยากแก่การจับกุมปราบปราม"[23]

---

[21] อรรณพ ลิขิตจิตถะ. เล่มเดิม. น. 68

[22] ปุระชัย เปี่ยมสมบรูณ์. (2531). *อาชญากรรมพื้นฐานกับกระบวนการยุติธรรม*. น. 111.

[23] นวลจันทร์ ทัศนชัยกุล. (2542). *อาชญากรรม (ป้องกัน: ควบคุม)*. น. 234.

การประกอบอาชญากรรมในลักษณะที่เป็นการรวมตัวของกลุ่มอาชญากร และร่วมกันกระทำความผิดในหลายรูปแบบ พัฒนามาจนถึงการแบ่งหน้าที่หรือกระจายสาขาของกลุ่มอาชญากร จนในปัจจุบันเรามีคำจำกัดความว่า องค์กรอาชญากรรม "Organized Crime" กล่าวได้ว่าเป็นรูปแบบการกระทำอาชญากรรมแบบใหม่ที่นานาประเทศให้ความสนใจหามาตรการป้องกันและปราบปราม จึงมีหน่วยงานระหว่างประเทศได้ให้ความหมายหรือคำจำกัดความขององค์กรอาชญากรรมไว้ ดังนี้

หน่วยงาน International Association of Chiefs of Police (IACP) Organized Crime Committee ได้ให้คำนิยามขององค์กรอาชญากรรม ว่าเป็นการดำเนินการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันมีลักษณะ 4 ประการ คือ[24]

1. รูปแบบการดำเนินการจะมีแบบแผน กฎเกณฑ์ เพื่อป้องกันผู้เป็นหัวหน้าจากการมีสิทธิเกี่ยวข้องโดยตรงกับการกระทำความผิดในทางอาญา และจะเป็นการรับรองของการดำรงอยู่ขององค์กร ในกรณีที่มีการจับกุมหรือถอดถอนหัวหน้าองค์กรอาชญากรรม หรือ หัวหน้าองค์กรอาชญากรรมตาย

2. ผลกำไรที่ต่อเนื่อง คือแหล่งที่มาของรายได้ขององค์กรอาชญากรรมจะมาจากการจัดเสนอและการบริหารสินค้าที่ผิดกฎหมาย เช่น ยาเสพติด การพนัน การเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา การค้าประเวณี หรือกิจกรรมอื่น ๆ อันทำให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เสื่อมลง ความผิดเหล่านี้เรียกว่า "ความผิดที่ปราศจากผู้เสียหาย" (Victimless Crime) ซึ่งมักให้ผลกำไรสูง และมีความเสี่ยงน้อย

3. การผูกขาดในการจัดเสนอและการจัดจำหน่ายสินค้าแก่ตลาดหรือการให้บริการ

4. ความคุ้มกันความเฉื่อยชา และการละเลยต่อหน้าที่เป็นพื้นฐานสำคัญของความคุ้มกันที่จะมีต่อองค์กรอาชญากรรม จึงต้องมีการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่หรือการข่มขู่ผู้เป็นเหยื่อหรือพยานบุคคล

องค์กรอาชญากรรมเป็นกลุ่มซึ่งประสานงานกันและควบคุมกัน โดยกฎเกณฑ์ในกลุ่มของตน เป็นที่รวมของอาชญากรรมซึ่ง ทำงานภายใต้โครงสร้างที่สลับซับซ้อน กฎหมายที่ใช้บังคับเข้มงวดและวิธีการบังคับที่เป็นความลับ กิจกรรมองค์กรจะไม่ใช้ความรุนแรงฉับพลันโดยไม่คาดหวังประโยชน์ที่จะได้รับ แต่จะเป็นผลมาจากการสมคบกัน โดยยากแก่การสืบสวนต่อเนื่องกันไปเป็นเวลาหลายปี มีวัตถุประสงค์ที่จะควบคุมกิจการที่ทำกำไรมหาศาล

กิจกรรมสำคัญขององค์กรอาชญากรรมคือกิจกรรมที่สนองความต้องการในสินค้าและบริการที่เป็นสิ่ง ผิดกฎหมาย รวมถึงการการประกอบการในธุรกิจที่ถูกกฎหมาย อันจะเห็นได้จากการค้ายาเสพติด การค้า อาวุธ สงคราม การค้ามนุษย์การค้าทรัพย์กรธรรมชาติ ความผิดลักษณะนี้

---

[24] อัครพันธ์ สัปปพันธ์. (2542). *กระบวนการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรม*. น. 12.

มัก จะมีผู้กระทำความผิดในลักษณะเป็นกระบวนการ มีการวางแผนเป็นอย่างดี ตัวการใหญ่หรือผู้บริหารองค์กร ซึ่งอยู่เบื้องหลังจะหลุดรอดจากการถูกดำเนินคดีเนื่องจากไม่มีพยานหลักฐานเพียงพอเชื่อมโยงไปถึง บุคคลที่ถูกจับมักเป็นบุคคลระดับล่าง

2.3.1.2 ความผิดที่ทำให้ได้รับผลตอบแทนสูง

ปัจจุบันการประกอบอาชญากรรมมักมีเป้าหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์จำนวนมหาศาลจากการกระทำความผิดและผลประโยชน์จำนวนมหาศาลเหล่านี้ก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้องค์กรอาชญากรรมมีความแข็งแกร่งและคงอยู่ต่อไปได้ รายได้จำนวนมหาศาลเหล่านี้นอกจากจะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศแต่อย่างใดแล้วในทางตรงกันข้ามกลับเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมเนื่องจาก[25]

(1) เงินได้จากธุรกิจอาชญากรรมที่มีมูลค่ามหาศาลถูกนำไปสู่การสร้างอิทธิพลให้แก่ผู้กระทำความผิด มีการติดสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือแม้กระทั่งการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองเข้าไปขวางกั้นการดำเนินการทางกฎหมายให้กับตนเองและพวกพ้อง ซึ่งปรากฏการณ์ดังกล่าวสามารถพบเห็นได้ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ

(2) เงินได้จากธุรกิจอาชญากรรมที่มีมูลค่ามหาศาลนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการคงอยู่ขององค์กรอาชญากรรมเพราะการรวมตัวกันขององค์กรอาชญากรรมนั้นต้องมีผลประโยชน์ในด้านทรัพย์สินเป็นพื้นฐาน ดังนั้นเงินได้จำนวนมหาศาลจึงถูกนำมาใช้เพื่อการดำเนินงานในองค์กรอาชญากรรมนั้นเอง

(3) เงินได้จากธุรกิจอาชญากรรมที่มีมูลค่ามหาศาลส่วนหนึ่งจะถูกนำไปใช้ลงทุนในวงการธุรกิจประเภทต่าง ๆ ซึ่งผลสุดท้ายเงินได้จากการดำเนินการเหล่านี้ก็จะถูกนำกลับไปใช้เป็นต้นทุนในการประกอบอาชญากรรมขึ้นใหม่อีก จึงทำให้เกิดเป็นวงจรการประกอบอาชญากรรมที่ยากต่อการจับกุมและปราบปราม

2.3.1.3 ความผิดที่เป็นการกระทำที่สลับซับซ้อนยากแก่การปราบปราม

ปัจจุบันเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีมีการพัฒนาที่สูงขึ้นซึ่งส่งผลกระทบต่อรูปแบบเทคนิค วิธีการ และความร้ายแรงของการประกอบอาชญากรรม อาชญากรรมธรรมดามีการพัฒนาไปสู่การประกอบอาชญากรรมในรูปขององค์กรอาชญากรรม มีความสลับซับซ้อนในขบวนการ มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด ใช้เทคนิคขั้นสูงซึ่งมีประสิทธิภาพในการกระทำความผิด มีวิธีการทำลายพยานหลักฐานที่แนบเนียนเพื่อให้เหลือหลักฐานมัดตัวน้อยที่สุด และมุ่งผลตอบแทนมูลค่ามหาศาลและผลตอบแทนดังกล่าวก็ย้อนกลับมา

---

[25] วีระพงษ์ บุญโญภาส ค (2539). "ประเทศไทยกับความจำเป็นต้องมีกฎหมายปราบปรามการฟอกเงิน." *วารสารป.ป.ส.*, น. 45.

เป็นทุนในการประกอบอาชญากรรมต่าง ๆ ต่อไป จึงทำให้ยากต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

นอกจากเหตุผลดังที่กล่าวมาแล้วนั้นยังอาจเกิดจากการไม่มีกฎหมายมาบังคับใช้เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือมีกฎหมายเฉพาะสำหรับความผิดนั้นแล้ว แต่กฎหมายดังกล่าวอาจล้าสมัยไม่สามารถนำมาปรับใช้กับลักษณะของการกระทำความผิดในปัจจุบันได้ หรือสามารถบังคับใช้ได้แต่ไม่มีประสิทธิภาพพอที่จะทำให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัวหรือหลาบจำเนื่องจากบทลงโทษอาจไม่เหมาะสมกับการกระทำความผิด ดังนั้นในการกำหนดความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจึงมุ่งกำหนดความผิดที่เป็นการกระทำที่สลับซับซ้อนยากแก่การปราบปรามเป็นลักษณะหนึ่งของการกระทำผิดอาญาที่กำหนดให้เป็นความผิดมูลฐาน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการนำเอามาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้บังคับกับการกระทำความผิดที่มีลักษณะดังกล่าว

2.3.1.4 ความผิดที่มีลักษณะเป็นภัยต่อความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ

ปัจจุบันการประกอบอาชญากรรมนอกจากจะส่งผลกระทบโดยตรงต่อเหยื่ออาชญากรรมแล้วอาชญากรรมหลายประเภทยังส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย ซึ่งได้แก่อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้นมักจะแฝงเร้นการกระทำผิดกฎหมายไว้ในกิจการที่ถูกกฎหมายซึ่งได้รับอนุญาตแล้ว มีวิธีการปกปิดความผิดและพยายามทำลายพยานหลักฐานเพื่อไม่ให้มีหลักฐานผูกมัดตน มีวิธีการกระทำความผิดที่ซับซ้อนและค่อยเป็นค่อยไป ใช้เวลานานพอสมควรจึงจะรู้ถึงความเสียหาย ทำให้การค้นหาพยานหลักฐานเป็นไปด้วยความยากลำบากไม่ทันต่อเหตุการณ์ มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการกระทำความผิด มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีการศึกษาข้อมูลและมีการวางแผนมาเป็นอย่างดี อาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้นมักมีพฤติกรรมในการกระทำความผิดที่ไม่รุนแรง ไม่ใช้กำลังทำร้าย ไม่ใช้อาวุธ แต่เป็นการกระทำละเมิดต่อความไว้วางใจโดยการฉ้อโกง หลอกลวง ต้มตุ๋น การปลอมแปลง ปกปิด ซ่อนเร้น ใช้อุบาย โดยมักจะร่วมกันกระทำความผิดหลายคนด้วยวิธีการที่ได้ศึกษาและวางแผนกันมาก่อนแล้ว และจุดมุ่งหมายของการประกอบอาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้นก็มุ่งต่อผลประโยชน์จำนวนมหาศาลคือเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สินเป็นสำคัญ ซึ่งความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นมีมูลค่ามากกว่าอาชญากรรมธรรมดา จำนวนผู้เสียหายในแต่ละครั้งมีจำนวนมาก หากมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นหลายคดีย่อมทำให้จำนวนความเสียหายเพิ่มขึ้นอย่างมหาศาลและส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างมาก ภาพพจน์ในทางเศรษฐกิจของประเทศ

ถูกมองในแง่ลบซึ่งส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้ประกอบธุรกิจชาวต่างชาติในการตัดสินใจเข้ามาลงทุนในประเทศ

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ต้องกำหนดให้ความผิดที่มีลักษณะเป็นภัยต่อความมั่นคงในทางเศรษฐกิจนั้นเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวมีมาตรการที่มุ่งจัดการกับเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงทำให้สามารถตัดวงจรทางเศรษฐกิจของอาชญากรรมได้อย่างเด็ดขาดและทำให้ผู้กระทำความผิดไม่มีทุนที่จะนำมากระทำความผิดต่อไปได้ ซึ่งถือเป็นการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมาก

2.3.2 ความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ความผิดมูลฐานมีที่มาจากหลักการที่ว่า แม้การฟอกเงินจะเป็นสิ่งร้ายและสมควรมีกฎหมายบัญญัติให้เป็นความผิดอาญาเพื่อลงโทษผู้กระทำการฟอกเงินก็ตาม แต่เนื่องจากการดำเนินเพื่อหาตัวอาชญากรผู้ฟอกเงินและการสืบค้นตรวจสอบเพื่อยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินของผู้ฟอกเงินนั้น รัฐจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจากเอกชน โดยเฉพาะธนาคารและสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมทางการเงิน หรืออาจกล่าวได้ว่า รัฐไม่สามารถดำเนินการให้สำเร็จลงอย่างมีประสิทธิภาพได้โดยปราศจากการกำหนดให้เอกชนมีภาระหน้าที่ในการรายงานข้อมูลทางการเงินที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินการของรัฐ ทั้งนี้ เหตุสำคัญประการหนึ่งคือ อาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงินโดยส่วนใหญ่เกี่ยวกับการทำธุรกรรมและเอกสารทางการเงินที่ยุ่งยากซับซ้อนนั่นเอง

กล่าวอีกนัยหนึ่ง ในการตรากฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินรัฐจะต้องพิจารณาชั่งน้ำหนักผลได้ผลเสียให้สมดุลกันระหว่างประโยชน์ของรัฐในการคุ้มครองป้องกันสังคมโดยรวมด้านหนึ่ง ในที่นี้หมายถึง การป้องกันสังคมจากภัยคุกคามของอาชญากรรมการฟอกเงิน อีกด้านหนึ่งคือ ภาระหน้าที่ที่รัฐจะผลักให้แก่เอกชนที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติ เพื่อให้สมประโยชน์ของรัฐที่กล่าวแล้วนั่นเอง จุดสมดุลที่สมบูรณ์แบบคือ จุดที่รัฐสามารถคุ้มครองป้องกันประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ได้มากที่สุด ในขณะที่ผลักภาระรับผิดชอบแก่เอกชน หรือให้กระทบกระเทือนประชาชนทั่วไปน้อยที่สุด[26]

การพิจารณาบัญญัติกฎหมายเพื่อหาทางลงโทษอาชญากรรมการฟอกเงินจึงไม่อาจกำหนดให้การฟอกเงินทุกกรณี ทุกประเภทเป็นความผิดทางอาญาได้ เนื่องจากจะก่อให้เกิดผลกระทบเป็นภาระแก่ประชาชนทั่วไปเกินความจำเป็น แต่สมควรพิจารณาเลือกกำหนดให้การฟอกเงินในกรณีที่กระทำต่อเงิน หรือทรัพย์สินที่ได้มาจากอาชญากรรมที่เกี่ยวกับบางชนิดเท่านั้น

---

[26] วีระพงษ์ บุญโญภาส ข เล่มเดิม. น. 59.

ซึ่งหมายถึงอาชญากรรมที่ร้ายแรงทั้งหลาย เช่น อาชญากรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติดซึ่งนานาประเทศยอมรับว่าเป็นภัยบ่อนทำลายอย่างใหญ่หลวง ส่วนอาชญากรรมอื่น ๆ ที่สมควรกำหนดเป็นความผิดมูลฐานในการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน มีข้อพิจารณาว่าน่าจะเป็นอาชญากรรมที่มีลักษณะก่อให้เกิดรายได้มหาศาลอันจะทำให้อาชญากรสามารถนำไปกระทำความผิดต่อไป นอกจากนี้หลักเกณฑ์ประการอื่นที่อาจจะใช้พิจารณา ได้แก่ ความผิดที่มีลักษณะกระทำโดยองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติหรือเป็นกรณีที่ยากที่จะนำกฎหมายทั่วไปมาใช้ลงโทษผู้กระทำความคิด และความผิดที่กระทบต่อความมั่นคงของประเทศไม่ว่าทางเศรษฐกิจหรือสังคม[27]

ตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 การกระทำความผิดข้อหาฐานฟอกเงินนั้น เงินหรือทรัพย์สินที่นำมาฟอกนั้นจะต้องเป็นทรัพย์สินที่เกิดจากกระทำความผิดในความผิดมูลฐานจึงจะมีความผิดข้อหาฟอกเงินซึ่งมีโทษตามมาตรา 60 คือ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1ปี ถึง 10ปี หรือปรับตั้งแต่ 2 หมื่นบาท ถึง 2 แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าผู้กระทำผิดฐานฟอกเงินเป็นนิติบุคคลก็มีโทษตามมาตรา 61 คือ ปรับตั้งแต่ 2 แสนบาทถึง 1 ล้านบาท และผู้ที่มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลนั้นก็มีโทษตามที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดในความผิดมูลฐาน ผู้นั้นก็ไม่มีความผิดฐานฟอกเงิน ความผิดมูลฐานจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญข้อหนึ่ง[28]

ดังนั้น ตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 จึงได้บัญญัติจำกัดของคำว่า "ความผิดมูลฐาน" ไว้โดยเฉพาะว่าหมายถึงความผิดเกี่ยวกับกฎหมายเรื่องใดบ้าง เพราะผู้ที่จะกระทำความผิดข้อหาฐานฟอกเงินตามมาตรา 5 (1) นั้น จะต้องเป็นกรณีที่ทรัพย์สินซึ่งนำมาฟอกนั้นเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดในความผิดมูลฐานเท่านั้น ถ้าได้มาจากการกระทำความผิดในความผิดอย่างอื่นซึ่งไม่ใช่ความผิดมูลฐานตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 3 ก็ไม่เป็นความผิดฐานฟอกเงิน

ประเทศไทยมีการกำหนดความผิดมูลฐานไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 3 ซึ่งแต่เดิมมี 9 ฐานความผิด ดังนี้

(1) ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดหรือกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

(2) ความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา เฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจารหญิงและเด็ก เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่นและความผิดฐานพรากเด็กและผู้เยาว์ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้า

---

[27] นิกร เภรีกุล. (2543). *การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน*. น. 96-97.

[28] วิชัย ตันติกุลานันท์. (2543). *คำอธิบายกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน*. น. 13.

หญิงและเด็ก หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี เฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไปหรือชักพาไปเพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณี หรือความผิดเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของกิจการการค้าประเวณี ผู้ดูแลหรือผู้จัดการกิจการค้าประเวณี หรือสถาน การค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุมผู้กระทำการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี

(3) ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชนตามประมวลกฎหมายอาญา หรือ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน

(4) ความผิดเกี่ยวกับการยักยอกหรือฉ้อโกงหรือประทุษร้ายต่อทรัพย์หรือกระทำ โดยทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์กฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ หรือกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ซึ่งกระทำโดยกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบหรือมีประโยชน์เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของสถาบันการเงินนั้น

(5) ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

(6) ความผิดเกี่ยวกับการกรรโชก หรือรีดเอาทรัพย์ที่กระทำโดยอ้างอำนาจอั้งยี่ หรือซ่องโจรตามประมวลกฎหมายอาญา

(7) ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

(8) ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(9) ความผิดเกี่ยวกับการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน เฉพาะความผิด เกี่ยวกับการเป็นผู้จัดให้มีการเล่นการพนันโดยไม่ได้รับอนุญาต และมีจำนวนผู้เข้าเล่นหรือเข้าพนันในการเล่นแต่ละครั้งเกินกว่าหนึ่งร้อยคน หรือมีวงเงินในการกระทำความผิดรวมกันมีมูลค่าเกินกว่าสิบล้านบาทขึ้นไป

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2556 ได้เพิ่มความผิดมูลฐานในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 อีก 12 มูลฐานความผิดซึ่งต่อจากความเดิม คือ

(10) ความผิดเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกอั้งยี่ตามประมวลกฎหมายอาญา หรือการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมที่มีกฎหมายกำหนดเป็นความผิด

(11) ความผิดเกี่ยวกับการรับของโจรตามประมวลกฎหมายอาญา เฉพาะที่เกี่ยวกับการช่วยจำหน่าย ซื้อ รับจำนำ หรือรับไว้ด้วยประการใดซึ่งทรัพย์ที่ได้มาโดยการกระทำความผิดอันมีลักษณะเป็นการค้า

(12) ความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงเงินตรา ดวงตรา แสตมปี และตั๋วตามประมวลกฎหมายอาญาอันมีลักษณะเป็นการค้า

(13) ความผิดเกี่ยวกับการค้าตามประมวลกฎหมายอาญาเฉพาะที่เกี่ยวกับการปลอมหรือการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของสินค้า หรือความผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการ คุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาอันมีลักษณะเป็นการค้า

(14) ความผิดเกี่ยวกับการปลอมเอกสารสิทธิ บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือหนังสือเดินทางตามประมวลกฎหมายอาญาอันมีลักษณะเป็นปกติธุระหรือเพื่อการค้า

(15) ความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม โดยการใช้ยึดถือ หรือครอบครองทรัพยากรธรรมชาติหรือกระบวนการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ โดยมิ ชอบด้วยกฎหมายอันมีลักษณะเป็นการค้า

(16) ความผิดเกี่ยวกับการประทุษร้ายต่อชีวิตหรือร่างกายจนเป็นเหตุให้เกิด อันตรายสาหัสตามประมวลกฎหมายอาญา เพื่อให้ได้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สิน

(17) ความผิดเกี่ยวกับการหน่วงเหนี่ยวหรือกักขังผู้อื่นตามประมวลกฎหมายอาญาเฉพาะกรณีเพื่อเรียกหรือรับผลประโยชน์หรือเพื่อต่อรองให้ได้รับผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง

(18) ความผิดเกี่ยวกับการลักทรัพย์ กรรโชก รีดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฉ้อโกงหรือยักยอก ตามประมวลกฎหมายอาญาอันมีลักษณะเป็นปกติธุระ

(19) ความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด

(20) ความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(21) ความผิดเกี่ยวกับอาวุธหรือเครื่องมืออุปกรณ์ของอาวุธที่ใช้หรืออาจนำไปใช้ในการรบหรือการสงครามตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมยุทธภัณฑ์

ความผิดมูลฐานตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 นี้รวมถึงการกระทำความผิดอาญานอกราชอาณาจักร ซึ่งหากการกระทำความผิดนั้นได้กระทำลงในราชอาณาจักรจะเป็นความผิดมูลฐานด้วย

นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดความผิดมูลฐานไว้ในกฎหมายอื่นอีก 4 มูลฐาน ดังนี้

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2550 มาตรา 53(1) หรือ (2) ยังได้ กำหนดให้ความผิดต่อไปนี้เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ ฟอกเงิน และ

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจส่งเรื่องให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการ ฟอกเงิน ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้ คือ

ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ตนเอง หรือผู้สมัครอื่น หรือพรรคการเมืองใด หรือให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ด้วยวิธีการ

(1) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

(2) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม แก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา สถานสงเคราะห์หรือสถาบันอื่นใด

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 14 ได้ บัญญัติให้ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 โดย ความผิดฐานค้ามนุษย์ หมายถึงการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้[29]

(1) เป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขังจัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือโดยให้เงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลนั้น เพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแล หรือ

(2) เป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขังจัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งเด็ก

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556 มาตรา 16 ก็ได้กำหนดความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซึ่งบัญญัติไว้ดังนี้ คือ

“ผู้ใดจัดหา รวบรวม หรือดำเนินการทางการเงินหรือทรัพย์สินหรือดำเนินการด้วยประการใด ๆ โดยรู้อยู่แล้วว่าผู้ได้รับประโยชน์ทางการเงินหรือทรัพย์สินหรือจากการดำเนินการนั้นเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด หรือโดยเจตนาให้เงินหรือทรัพย์สินหรือการดำเนินการนั้นถูกนำไปใช้เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ของบุคคลที่ถูกกำหนดหรือของบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับ

---

[29] พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 6.

การก่อการร้าย ผู้นั้นกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดเป็นผู้ใช้หรือผู้สนับสนุน หรือสมคบกันในการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในการกระทำความผิดนั้น

ผู้ใดพยายามกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ผู้นั้นต้องระวางโทษสองในสามส่วนของโทษที่ได้กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

นิติบุคคลใดกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสามต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงสองล้านบาท

ในกรณีที่การกระทำความผิดของนิติบุคคลตามวรรคสี่เกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของบุคคลใดหรือไม่สั่งการ หรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น บุคคลดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้ง ปรับ

ให้ความผิดตามมาตรานี้ เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน"

และตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 มาตรา 22 ได้กำหนดให้ความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายฟอกเงินด้วย[30] ซึ่งบัญญัติไว้ดังนี้

"มาตรา 5 ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(1) เป็นสมาชิกหรือเป็นเครือข่ายดำเนินงานขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

(2) สมคบกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิดร้ายแรงอันเกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

(3) มีส่วนร่วมกระทำการใด ๆ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในกิจกรรมหรือการดำเนินการขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ โดยรู้ถึงวัตถุประสงค์และการดำเนินกิจกรรมหรือโดยรู้ถึงเจตนาที่จะกระทำความผิดร้ายแรงขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติดังกล่าว

---

[30] สำนักงานศาลยุติธรรม. (2556, กันยายน). *คู่มือปฏิบัติงาน การพิจารณาคดีตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และคดีตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556.* น. 19.

(4) จัดการ สั่งการ ช่วยเหลือ ยุยง อำนวยความสะดวก หรือให้คำปรึกษาในการกระทำความผิดร้ายแรงขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ โดยรู้ถึงวัตถุประสงค์และการดำเนินกิจกรรมหรือโดยรู้ถึงเจตนาที่จะกระทำความผิดร้ายแรงขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติดังกล่าว

ผู้นั้นกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

มาตรา 22 ให้การกระทำ ความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน"

ดังนั้นในปัจจุบันประเทศไทยจึงมีความผิดมูลฐานทั้งสิ้น 25 ประเภท ได้แก่ (1) ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด (2) ความผิดเกี่ยวกับการค้าหญิงค้าเด็ก (3) ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกง ประชาชน (4) ความผิดเกี่ยวกับการยักยอก ฉ้อโกง ซึ่งกระทำลงโดยผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจสั่งการ ของสถาบันการเงิน (5) ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ใน กระบวนการยุติธรรม (6) ความผิดเกี่ยวกับกรรโชก รีดเอาทรัพย์โดยอ้างอำนาจอั้งยี่ ซ่องโจร (7) ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีภาษีศุลกากร (8) ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย (9) ความผิดเกี่ยวกับการพนัน (10) ความผิดเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกอั้งยี่หรือมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรม (11) ความผิดเกี่ยวกับ การรับของโจร (12) ความผิดเกี่ยวกับการปลอมแปลงเงินตรา ดวงตรา แสตมป์ และตั๋ว (13) ความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของสินค้า (14) ความผิดเกี่ยวกับการ ปลอมเอกสารสิทธิ บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือหนังสือเดินทาง (15) ความผิดเกี่ยวกับ ทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม (16) ความผิดเกี่ยวกับการประทุษร้ายต่อชีวิตหรือร่างกายจนเกิด อันตรายสาหัส (17) ความผิดเกี่ยวกับการหน่วงเหนี่ยวหรือกักขังผู้อื่น (18) ความผิดเกี่ยวกับการลักทรัพย์กรรโชก รีดเอาทรัพย์ชิงทรัพย์ปล้นทรัพย์ฉ้อโกง หรือยักยอก (19) ความผิดเกี่ยวกับการ กระทำอันเป็นโจรสลัด (20) ความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขาย หลักทรัพย์ (21) ความผิดเกี่ยวกับอาวุธหรือเครื่องมืออุปกรณ์ของอาวุธที่ใช้ในการรบหรือสงคราม (22) ความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง (23) ความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ (24) ความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและ (25) ความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

ความผิดมูลฐาน 25 ประเภทดังกล่าว เป็นความผิดที่รัฐถือว่าร้ายแรงและเป็นภัยอย่างยิ่งต่อสังคม ซึ่งโดยแท้จริงแล้วผู้กระทำความผิดตามบทกฎหมายดังกล่าวแต่ละมาตราก็จะมี ความผิดในตัวมันเองอยู่แล้ว แต่เนื่องจากการสอบสวนจับกุมการกระทำความผิดในความผิดมูลฐานดังกล่าวค่อนข้างยาก และกฎหมายที่มีอยู่ปราบปรามการกระทำความผิดมูลฐานไม่ได้เท่าที่ควร จึง จำเป็นต้องตรากฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินขึ้นมาเพื่อป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดตามความผิดมูลฐานทั้ง 25 ประเภทดังกล่าวนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการ

กระทำความผิดนั้นไปฟอกเพื่อให้กลายเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่สะอาดแล้วนำกลับมาประกอบอาชญากรรมอีก เพราะฉะนั้นหากผู้กระทำความผิดมูลฐานทั้ง 25 ประเภทได้เงินหรือทรัพย์สินมาจากการกระทำความผิดแล้วเก็บไว้มิได้นำไปฟอกตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ก็จะไม่มีความผิดฐานฟอกเงินตามพระราชบัญญัตินี้ แต่จะผิดกฎหมายตามความผิดมูลฐานเท่านั้น หากแต่ถ้าผู้กระทำความผิดหรือบุคคลอื่นนำเอาเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดมูลฐานไปดำเนินการฟอกเงินตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ก็จะมีความผิดฐานฟอกเงิน

2.4 มาตรการที่สำคัญในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

เนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงิน ผู้กระทำมักใช้วิธีการที่สลับซับซ้อนยากที่จะรวบรวมพยานหลักฐานไปถึงตัวเพื่อจับกุมผู้กระทำผิดได้ กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจึงมีมาตรการที่สำคัญหลายประการ ดังนี้

2.4.1 การกำหนดให้การฟอกเงินเป็นความผิดทางอาญา

เป็นการกำหนดความผิดทางอาญาเพื่อลงโทษแก่ผู้ที่กระทำความผิดฐานฟอกเงินโดยเฉพาะ ซึ่งเป็นการลงโทษผู้ที่กระทำการใด ๆ กับเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐานโดยการโอน รับโอน เปลี่ยนสภาพ หรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริง การได้มา แหล่งที่ตั้ง การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ทั้งนี้เนื่องจากข้อกำหนดและบทลงโทษตามกฎหมายอื่น ๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันไม่สามารถที่จะเอาผิดและลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดในลักษณะนี้ได้ ประกอบกับเป็นลักษณะของฐานความผิดที่สอดคล้องกับมาตรการทางกฎหมายที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาเวียนนา 1988 (Vienna Convention 1988) ที่ให้ประเทศภาคีกำหนดให้การกระทำความผิดฐานฟอกเงินเป็นความผิดอาญาตามกฎหมายแต่ละประเทศ[31]

สำหรับประเทศไทยนั้นพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินพ.ศ. 2542 มาตรา 5 ได้บัญญัติถึงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกระทำที่เป็นความผิดฐานฟอกเงินไว้ดังนี้

มาตรา 5 ผู้ใด

(1) โอน รับโอน หรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อซุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้น หรือเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นไม่ว่าก่อน ขณะ หรือหลังการกระทำความผิดมิให้ต้องรับโทษหรือรับโทษน้อยลงในความผิดมูลฐาน หรือ

---

[31] สีหนาท ประยูรรัตน์. เล่มเดิม. น. 95.

(2) กระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริง การได้มา แหล่งที่ตั้งการจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฟอกเงิน

จากบทบัญญัติดังกล่าวจะเห็นได้ว่าลักษณะความผิดฐานฟอกเงินนั้นต้องประกอบด้วย

1. ความผิดฐานฟอกเงินจะเกิดขึ้นได้เมื่อมีการกระทำความผิดอันเป็นความผิดมูลฐาน ซึ่งทำให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดแล้วมีการโอน รับโอน หรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อซุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้น หรือเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นไม่ว่าก่อน ขณะ หรือหลังการกระทำความผิดมิให้ต้องรับโทษหรือรับโทษน้อยลงในความผิดมูลฐาน หรือกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริง การได้มา แหล่งที่ตั้ง การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ดังนั้นหากการกระทำใดแม้จะมีลักษณะอันเป็นการฟอกเงินแต่หากไม่เกี่ยวข้องกับความผิดมูลฐานหรือไม่ใช่เป็นการกระทำต่อทรัพย์สินที่เกี่ยวกับความผิดมูลฐานแล้วก็ไม่มีความผิดฐานฟอกเงินตามพระราชบัญญัตินี้

2. ผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินต้องมีเจตนาหรือต้องรู้หรือควรจะรู้ว่าทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด กล่าวคือ

1) รู้ว่าเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำซึ่งเป็นความผิดมูลฐานหรือจากการสนับสนุนหรือช่วยเหลือการกระทำซึ่งเป็นความผิดมูลฐาน

2) รู้ว่าเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการจำหน่าย จ่าย โอนด้วยประการใด ๆ ซึ่งเงินหรือทรัพย์สินข้างต้น

3) รู้ว่าเป็นดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินทั้งที่ได้มาจากการกระทำความผิดและที่ได้จำหน่ายจ่ายโอนไปดังที่กล่าวมาทั้งหมด

สำหรับบทลงโทษผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินนั้นพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 60 ได้บัญญัติให้ผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 10 ปี หรือปรับตั้งแต่ 20,000 บาท ถึง 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และในกรณีที่นิติบุคคลกระทำความผิดฐานฟอกเงินต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ 200,000 บาท ถึง 1,000,000 บาท หากเป็นการกระทำความผิดโดยกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลดังกล่าวนั้นต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 10 ปี หรือปรับตั้งแต่ 20,000 บาท ถึง 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นทั้งนี้เป็นไปตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 61

2.4.2 ผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินแม้กระทำความผิดนอกราชอาณาจักรผู้นั้นต้องรับโทษในราชอาณาจักร

การฟอกเงินนั้นมักมีการยักย้ายถ่ายโอนเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อปิดบังอำพรางที่มาของเงินหรือทรัพย์สินนั้นประกอบกับการกระทำความผิดฐานฟอกเงินนั้นมักกระทำในรูปขององค์กรอาชญากรรมที่มีเครือข่ายโยงใยทั่วโลกและมีการนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการกระทำความผิดทำให้อาชญากรสามารถฟอกเงินโดยใช้วิธีการต่าง ๆ ได้หลายรูปแบบยากแก่การตรวจสอบจับกุมและปราบปรามโดยเฉพาะการกระทำการข้ามอาณาเขตรัฐ เช่น การโอนเงินระหว่างประเทศเป็นต้น

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 6 เป็นบทบัญญัติขยายเขตอำนาจศาล[32] เพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินที่แม้จะกระทำความผิดนอกราชอาณาจักรแต่ผู้กระทำความผิดนั้นจะต้องรับโทษในราชอาณาจักรถ้าปรากฏว่า

(1) ผู้กระทำความผิดหรือผู้ร่วมกระทำความผิดคนใดคนหนึ่งเป็นคนไทยหรือมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย

(2) ผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าวและได้กระทำโดยประสงค์ให้ความผิดเกิดขึ้นในราชอาณาจักรหรือรัฐบาลไทยเป็นผู้เสียหายหรือ

(3) ผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าวและการกระทำนั้นเป็นความผิดตามกฎหมายของรัฐที่การกระทำเกิดขึ้นในเขตอำนาจของรัฐนั้นหากผู้นั้นได้ปรากฏตัวอยู่ในราชอาณาจักรและมิได้มีการส่งตัวผู้นั้นออกไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

ทั้งนี้ให้นำมาตรา 10 แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

การนำเอาหลักการของประมวลกฎหมายอาญามาตรา 10 มาใช้บังคับโดยอนุโลมนั้นก็คือหากการกระทำความผิดฐานฟอกเงินเกิดขึ้นนอกประเทศไทยและมีการดำเนินคดีลงโทษกับผู้กระทำความผิดนั้นโดยมีคำพิพากษาของศาลในต่างประเทศอันถึงที่สุดให้ปล่อยตัวผู้นั้นหรือศาลในต่างประเทศพิพากษาให้ลงโทษและผู้นั้นได้พ้นโทษแล้ว ห้ามมิให้ลงโทษผู้นั้นในราชอาณาจักรเพราะการกระทำนั้นอีกหรือถ้าหากผู้ต้องคำพิพากษาได้รับโทษสำหรับการกระทำนั้นตามคำพิพากษาของศาลในต่างประเทศมาแล้ว แต่ยังไม่พ้นโทษ ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้หรือจะไม่ลงโทษเลยก็ได้ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงโทษที่ผู้นั้นได้รับมาแล้ว

---

[32] ไชยยศ เหมะรัชตะ. เล่มเดิม. น. 93-94.

2.4.3 การกำหนดให้มีมาตรการลงโทษผู้สนับสนุนหรือผู้ช่วยเหลือผู้พยายามกระทำความผิดหรือผู้สมคบเพื่อกระทำความผิดฐานฟอกเงิน

ด้วยรูปแบบและวิธีการฟอกเงินที่สลับซับซ้อนขึ้นเพื่อหลบเลี่ยงจากการตรวจสอบและการจับกุม โดยการแบ่งหน้าที่กันระหว่างผู้รับประโยชน์หรือการประสานงานกับบุคคลในตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ ทำให้การกระทำความผิดฐานฟอกเงินนั้นอาจเกี่ยวข้องกับบุคคลมากกว่าหนึ่งคน จึงมีการกำหนดบทลงโทษในความผิดฐานฟอกเงินให้ครอบคลุมไปถึงบุคคลต่าง ๆ ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือหรือทำการสมคบกันเพื่อกระทำความผิดตลอดจนผู้พยายามกระทำความผิดด้วย

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 7 กำหนดบทลงโทษผู้ที่สนับสนุนการกระทำความผิดหรือผู้ช่วยเหลือผู้กระทำความผิดไม่ว่าก่อนหรือขณะกระทำความผิด หรือจัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สินยานพาหนะสถานที่หรือวัตถุใด ๆ หรือกระทำการใด ๆ เพื่อช่วยให้ผู้กระทำความผิดหลบหนี หรือเพื่อมิให้ผู้กระทำความผิดถูกลงโทษหรือเพื่อให้ได้รับประโยชน์ในการกระทำความผิดฐานฟอกเงินให้ต้องรับโทษเช่นเดียวกับตัวการที่กระทำความผิดอันถือได้ว่าเป็นบทลงโทษที่หนักพอสมควร เนื่องจากความผิดฐานฟอกเงินเป็นความผิดที่ต่อเนื่องกับความผิดอาญาร้ายแรง หรือมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศสูง การสนับสนุนการช่วยเหลือให้มีการฟอกเงินจึงมีความหมายเท่ากับการส่งเสริมการกระทำความผิดมูลฐานซึ่งส่งผลกระทบที่ร้ายแรงต่อสังคมนั่นเอง จึงสมควรกำหนดโทษไว้สูงกว่าการสนับสนุนการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 86 ที่ให้รับโทษเพียงสองในสามส่วนของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดที่สนับสนุนนั้น

อย่างไรก็ตามในวรรคท้ายของมาตรา 7 ได้บัญญัติเพื่อให้ศาลใช้ดุลพินิจในกรณีบุคคลซึ่งจัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สินที่พำนักหรือที่ซ่อนเร้น เพื่อช่วยบิดามารดาบุตรสามีหรือภริยาของตนให้พ้นจากการถูกจับกุม ศาลจะไม่ลงโทษผู้นั้นหรือลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้ ทั้งนี้เนื่องจากการสนับสนุนหรือช่วยเหลือผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินอาจต้องมีความเกี่ยวข้องกับบุคคลใกล้ชิด การที่กฎหมายกำหนดบทผ่อนปรนไว้ให้เช่นนี้ก็ด้วยเหตุผลในด้านทางศีลธรรมวัฒนธรรมหรือความสัมพันธ์ทางสายโลหิต

สำหรับการพยายามกระทำความผิดฐานฟอกเงินนั้นพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 8 กำหนดบทลงโทษผู้พยายามกระทำความผิดฐานฟอกเงินไว้ให้ต้องรับโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดสำเร็จ ทั้งนี้เนื่องจากความผิดฐานฟอกเงินเป็นอาชญากรรมที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจสังคมและความมั่นคงของประเทศชาติอย่างร้ายแรง และก่อให้เกิดอาชญากรรมอื่น ๆ ตามมาได้อีก ซึ่งถือว่าเป็นบทบัญญัติที่มีโทษสูงกว่าการพยายาม

0235267

กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 80 ที่ให้รับโทษสองในสามส่วนของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ในส่วนของการสมคบกันเพื่อกระทำความผิดฐานฟอกเงินนั้น คือการคบคิดและตกลงกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิดฐานฟอกเงินซึ่ง การสมคบกันเพื่อกระทำความผิดฐานฟอกเงินนั้นถือเป็นความผิดอีกฐานหนึ่งต่างหากจากความผิดฐานฟอกเงิน โดยไม่จำเป็นต้องรอให้มีการกระทำความผิดตามที่ได้ตกลงกันเกิดขึ้นเสียก่อน หรือแม้จะไม่มีการกระทำความผิดฐานฟอกเงินตามที่ได้คบคิดกันเลย กฎหมายก็ลงโทษผู้สมคบกันเช่นว่านี้ได้ทั้งนี้เนื่องจากความผิดฐานสมคบนี้มีขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถนำผู้ที่อยู่เบื้องหลังการกระทำความผิด หรือผู้ที่เป็นตัวการนายทุนมาดำเนินคดีและลงโทษเพราะในทางปฏิบัติผู้ที่อยู่เบื้องหลังของผู้กระทำความผิดจะไม่มีพยานหลักฐานเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงิน แต่จะมีการกระทำในชั้นสมคบหรือวางแผนดำเนินการ จึงเป็นการยากที่บุคคลเหล่านี้จะถูกลงโทษตามกฎหมายความผิดฐานสมคบนี้จึงเป็นมาตรการที่ช่วยให้สืบสาวไปถึงผู้ที่อยู่เบื้องหลังการกระทำความผิดตัวการนายทุนหรือผู้เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดได้ สำหรับผู้สมคบกันเพื่อกระทำความผิดฐานฟอกเงินนั้นพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 9 บัญญัติให้ต้องระวางโทษผู้สมคบกันเพื่อกระทำความผิดฐานฟอกเงินดังนี้

มาตรา 9 ผู้ใดสมคบโดยการตกลงกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิดฐานฟอกเงินต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ถ้าได้มีการกระทำความผิดฐานฟอกเงินเพราะเหตุที่ได้มีการสมคบกันตามวรรคหนึ่ง ผู้สมคบกันนั้นต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ในกรณีที่ความผิดได้กระทำถึงขั้นลงมือกระทำความผิด แต่เนื่องจากการเข้าขัดขวางของผู้สมคบทำให้การกระทำนั้นกระทำไปไม่ตลอด หรือกระทำไปตลอดแล้วแต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล ผู้สมคบที่กระทำการขัดขวางนั้นคงรับโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งเท่านั้น

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งกลับใจให้ความจริงแห่งการสมคบต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนที่จะมีการกระทำความผิดตามที่ได้สมคบกัน ศาลจะไม่ลงโทษผู้นั้นหรือลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้เพียงใดก็ได้

2.4.4 การกำหนดให้มีมาตรการลงโทษที่หนักขึ้น หากผู้กระทำความผิดเป็นผู้มีตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือหน้าที่ในการยุติธรรมหรือหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญกับการลงโทษผู้กระทำความผิดซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือหน้าที่ในการยุติธรรมหรือมีหน้าที่ตาม

ศูนย์สนเทศและหอสมุด
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยบัญญัติให้ต้องรับโทษหนักขึ้นหากกระทำความผิดฐานฟอกเงินและความผิดที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากบุคคลดังกล่าวสามารถใช้อำนาจหน้าที่หรืออิทธิพลของตำแหน่งหน้าที่ในการช่วยให้การกระทำความผิดราบรื่นสะดวกและง่ายยิ่งขึ้นกว่าบุคคลธรรมดากระทำความผิด และยังเป็นการสร้างความเสียหายต่อวงการราชการหรือต่อกระบวนการยุติธรรมอย่างร้ายแรงอีกด้วย

ผู้มีตำแหน่งหน้าที่ราชการหน่วยงานของรัฐหรือผู้บริหารขององค์กรหรือสถาบัน เช่น เจ้าพนักงานสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมาชิกวุฒิสภาสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้บริหารท้องถิ่นข้าราชการพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพนักงานองค์การหรือหน่วยงานของรัฐกรรมการ หรือผู้บริหารหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจกรรมการผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของสถาบันการเงินหรือกรรมการขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญสามารถใช้อำนาจหน้าที่หรืออิทธิพลของตำแหน่งในการสนับสนุนการกระทำความผิดให้ราบรื่นและสะดวกยิ่งกว่าบุคคลธรรมดา

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 10 จึงกำหนดโทษหนักเป็นสองเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ถ้าบุคคลดังกล่าวเป็นผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงินเสียเอง นอกจากนี้ยังกำหนดให้กรรมการอนุกรรมการกรรมการธุรกรรมเลขาธิการรองเลขาธิการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ หากกระทำความผิดฐานฟอกเงินต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ทั้งนี้เนื่องจากพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา12 กำหนดให้กรรมการอนุกรรมการกรรมการธุรกรรมเลขาธิการรองเลขาธิการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ดังนั้นเมื่อเป็นเจ้าพนักงานและมีหน้าที่ในการตรวจสอบธุรกรรมและทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ถ้าได้กระทำความผิดเสียเองแล้ว จึงควรได้รับโทษมากกว่าบุคคลผู้มีตำแหน่งหน้าที่หรือบุคคลที่กระทำความผิดโดยทั่วไป นอกจากนี้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 11 ยังบัญญัติว่า กรรมการอนุกรรมการกรรมการธุรกรรมเลขาธิการรองเลขาธิการพนักงานเจ้าหน้าที่เจ้าพนักงานหรือข้าราชการผู้ใดกระทำความผิดต่อตำแน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาอันเกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดตามหมวดนี้ ต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 บัญญัติให้ต้องรับโทษหนักเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญาแก่กรรมการอนุกรรมการกรรมการธุรกรรมเลขาธิการรองเลขาธิการพนักงานเจ้าหน้าที่เจ้าพนักงานหรือข้าราชการที่กระทำความผิดต่อตำแน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำ

ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ในกรณีที่เป็นความผิดซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงิน

2.4.5 การให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน[33]

ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความกฎหมายนี้ เป็นทรัพย์สินที่ต้องริบ เพื่อมิให้ทรัพย์สินนั้นเป็นแรงจูงใจในการกระทำความผิด หรือมิให้ผู้กระทำความผิดได้ใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินนั้น พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินฯ จึงได้กำหนดมาตรการริบทรัพย์สินหรืออีกนัยหนึ่ง คือ การให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ซึ่งมีกระบวนการ และขั้นตอนตามกฎหมายดังนี้

1) การขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

การขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการริบทรัพย์สินตามกฎหมายนี้ แต่อย่างไรก็ตาม มิได้หมายความว่า เมื่อมีการขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินแล้วผลลัพธ์ขั้นสุดท้าย ทรัพย์สินนั้นจะต้องถูกริบหรือตกเป็นของแผ่นดินเสมอไป ทั้งนี้เพราะกฎหมายนี้ได้กำหนดให้มีการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สิน และความบริสุทธิ์ของทรัพย์สินว่ามิได้เกี่ยวกับการกระทำความผิด หากพิสูจน์ได้ และศาลเชื่อตามนั้น ก็จะได้รับทรัพย์สินนั้นคืนไป

ในการขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินจะกระทำได้ เมื่อมีหลักฐานซึ่งเชื่อได้ว่าทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดโดยเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจะส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณา เพื่อยื่นยันคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินโดยเร็ว

พนักงานอัยการมีอำนาจในการใช้ดุพินิจ หากเห็นว่าเรื่องที่เสนอมายังไม่สมบูรณ์พอที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งได้ พนักงานอัยการจะแจ้งให้เลขาธิการทราบโดยระบุข้อที่ไม่สมบูรณ์นั้นด้วย เพื่อให้ดำเนินการแก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี

เมื่อเลขาธิการดำเนินการแล้ว จะส่งเรื่องไปให้พนักงานอัยการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง แต่ถ้าพนักงานอัยการยังเห็นว่าไม่มีเหตุเพียงพอที่จะยื่นขอให้ศาลมีคำสั่งได้ พนักงานอัยการจะแจ้งให้เลขาธิการทราบเพื่อส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินวินิจฉัยชี้ขาด ซึ่งถ้าผลการชี้ขาดเป็นอย่างไร พนักงานอัยการและเลขาธิการจะต้องปฏิบัติตามนั้น แต่ถ้าคณะกรรมการมิได้วินิจฉัยชี้ขาดภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่ได้รับเรื่องจากเลขาธิการ ก็จะต้องปฏิบัติตามความเห็นของพนักงานอัยการ

---

[33] สุรพล ไตรเวทย์. (2548). *คำอธิบายกฎหมายฟอกเงิน*. น. 145-155.

มาตรา 49 ได้กำหนดขั้นตอนการขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ดังนี้

"มาตรา 49 ภายใต้บังคับมาตรา 48 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้เลขาธิการส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณาเพื่อยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินโดยเร็ว

ในกรณีที่พนักงานอัยการเห็นว่าเรื่องดังกล่าวยังไม่สมบูรณ์พอที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนตกเป็นของแผ่นดินได้ ให้พนักงานอัยการรีบแจ้งให้เลขาธิการทราบเพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้ระบุข้อที่ไม่สมบูรณ์นั้นให้ครบถ้วนในคราวเดียวกัน

ให้เลขาธิการรีบดำเนินการตามวรรคสองแล้วส่งเรื่องเพิ่มไปให้พนักงานอัยการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง หากพนักงานอัยการยังเห็นว่าไม่มีเหตุพอที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนตกเป็นของแผ่นดิน ให้พนักงานอัยการทราบเพื่อส่งเรื่องเรื่องให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาด ให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่ได้รับเรื่องจากเลขาธิการ และเมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดเป็นประการใดให้พนักงานอัยการและเลขาธิการปฏิบัติตามนั้น หากคณะกรรมการมิได้วินิจฉัยชี้ขาดภายในกำหนดดังกล่าว ให้ปฏิบัติตามความเห็นของพนักงานอัยการ

เมื่อคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยชี้ขาดไม่ให้ยื่นคำร้อง หรือไม่วินิจฉัยชี้ขาดภายในกำหนดระยะเวลาและได้ปฏิบัติตามความเห็นของพนักงานอัยการตามวรรคสามแล้ว ให้เรื่องนั้นเป็นที่สุดและห้ามมิให้มีการดำเนินการเกี่ยวกับบุคคลนั้นในทรัพย์สินเดียวกันนั้นอีก เว้นแต่จะได้พยานหลักฐานใหม่อันสำคัญ ซึ่งน่าจะทำให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินของบุคคลนั้นตกเป็นของแผ่นดินได้

เมื่อศาลรับคำร้องที่พนักงานอัยการยื่นต่อศาลแล้ว ให้ศาลสั่งให้ปิดประกาศไว้ที่ศาลนั้นและประกาศอย่างน้อยสองวันติดต่อกันในหนังสือพิมพ์ที่มีจำหน่ายแพร่หลายในท้องถิ่น เพื่อให้ผู้ซึ่งอาจอ้างว่าเป็นเจ้าของหรือมีส่วนได้เสียในทรัพย์สินมายื่นคำร้องขอก่อนศาลจะมีคำสั่งให้ศาลสั่งให้ส่งสำเนาประกาศไปยังเลขาธิการเพื่อปิดประกาศไว้ที่สำนักงานและสถานีตำรวจท้องที่ที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ และถ้ามีหลักฐานแสดงว่าผู้ใดอาจอ้างว่าเป็นเจ้าของหรือมีส่วนได้เสียในทรัพย์สิน ก็ให้เลขาธิการมีหนังสือแจ้งให้ผู้นั้นทราบ เพื่อใช้สิทธิดังกล่าว การแจ้งนั้นให้แจ้งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับตามที่อยู่ครั้งหลังสุดของผู้นั้นเท่าที่ปรากฏในหลักฐาน

ในกรณีตามวรรคหนึ่งถ้ามีเหตุสมควรที่จะดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายในความผิดมูลฐาน ให้เลขาธิการส่งเรื่องไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายที่กำหนดความผิดฐานนั้นดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายก่อน"

2) การอ้างกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน

พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินฯ ได้ให้สิทธิและโอกาสแก่ผู้ที่อ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สิน ในการยื่นคำร้องก่อนศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน โดยแสดงให้ศาลเห็นว่า

(1) ตนเป็นเจ้าของที่แท้จริง และทรัพย์สินนั้นไม่ใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด หรือ

(2) ตนเป็นผู้รับโอน หรือผู้รับประโยชน์โดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือได้มาโดยสุจริตและตามสมควรในทางศีลธรรมอันดี หรือในทางกุศลสาธารณะ

มีข้อสังเกตว่า การอ้างข้อเท็จจริงและเหตุผลตาม (1) ผู้ที่อ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินจะต้องเป็นเจ้าของทรัพย์สินอย่างแท้จริง และแสดงหลักฐานได้ว่า ทรัพย์สินนั้นมิได้เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด อันเป็นการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของทรัพย์สินนั้น ส่วนตาม (2) ทรัพย์สินนั้นอาจเป็นทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด แต่ผู้ที่อ้างว่าเป็นเจ้าของซึ่งเป็นผู้รับโอน หรือผู้รับประโยชน์ต้องแสดงหลักฐานและเหตุผลต่อศาลว่า ตนได้มาโดยสุจริต และมีค่าตอบแทน หรือได้มาโดยสุจริตและตามสมควรในทางศีลธรรมอันดีหรือในทางกุศลสาธารณะ อันเป็นการแสดงความบริสุทธิ์ของผู้อ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สิน

มาตรา 50 ได้กำหนดเกี่ยวกับการอ้างกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินไว้ ดังนี้

“มาตรา 50 ผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่พนักงานอัยการร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา 49 อาจยื่นคำร้องก่อนศาลมีคำสั่งตามมารา 51 โดยแสดงให้ศาลเห็นว่า

(1) ตนเป็นเจ้าของที่แท้จริง และทรัพย์สินนั้นไม่ใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระความผิด หรือ

(2) ตนเป็นผู้รับโอน หรือผู้รับประโยชน์โดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือได้มาโดยสุจริตและตามสมควรในทางศีลธรรมอันดี หรือในทางกุศลสาธารณะ

ผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นผู้รับประโยชน์ในทรัพย์สินที่พนักงานอัยการร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา 49 อาจยื่นคำร้องขอคุ้มครองสิทธิของตนก่อนศาลมีคำสั่ง โดยแสดงให้ศาลเห็นว่าตนเป็นผู้รับประโยชน์โดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือได้มาซึ่งประโยชน์โดยสุจริตและตามสมควรในทางศีลธรรมอันดีในทางกุศลสาธารณะ”

3) การให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

เมื่อศาลทำการไต่สวนคำร้องของพนักงานอัยการ ซึ่งขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ถ้าศาลเชื่อว่า ทรัพย์สินตามคำร้องดังกล่าว เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ประกอบกับผู้ที่อ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินไม่สามารถแสดงให้ศาลเห็นว่า ตนเป็นเจ้าของ

อันแท้จริง และทรัพย์สินนั้นไม่เกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือไม่สามารถแสดงให้ศาลเห็นว่าตนเป็นผู้รับโอน หรือรับประโยชน์โดยสุจรติ และมีค่าตอบแทน หรือได้มาตามสมควรในทางศีลธรรมอันดี หรือในทางกุศลสาธารณะ ศาลจะมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

การสั่งให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตกเป็นของแผ่นดิน จะเห็นได้ว่าศาลจะพิจาณาข้อเท็จจริงและเหตุสำคัญ คือ

ประการแรก พิจารณาข้อเท็จและเหตุผลตามคำร้องของพนักงานอัยการ ซึ่งแสดงว่าทรัพย์สินตามคำร้องเป็นทรัพย์สินเกี่ยวกับการกระทำความผิด พร้อมกับขอให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

ประการที่สอง พิจารณาข้อเท็จจริงและเหตุผลของผู้ที่อ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินประกอบกันด้วย ถ้าผู้ที่อ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินไม่สามารถแสดงให้ศาลเชื่อได้ตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดไว้ดังกล่าวแล้วข้างต้น ศาลจะสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

ดังนั้น ถ้าผู้ที่อ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินสามารถแสดงให้ศาลเชื่อตามข้อเท็จจริงและเหตุผลซึ่งเสนอต่อศาลแล้ว ศาลก็จะสั่งคืนทรัพย์สิน แต่หากข้ออ้างฟังไม่ขึ้นศาลก็จะมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา 51 วรรคแรก ได้กำหนดเกี่ยวกับการสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ดังนี้

“มาตรา 51 เมื่อศาลทำการไต่สวนคำร้องของพนักงานอัยการตามมาตรา 49 แล้ว หากศาลเชื่อว่าทรัพย์สินตามคำร้องเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด และคำร้องของผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สิน หรือผู้รับโอนตามมาตรา 50 วรรคหนึ่ง ฟังไม่ขึ้น ให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน”

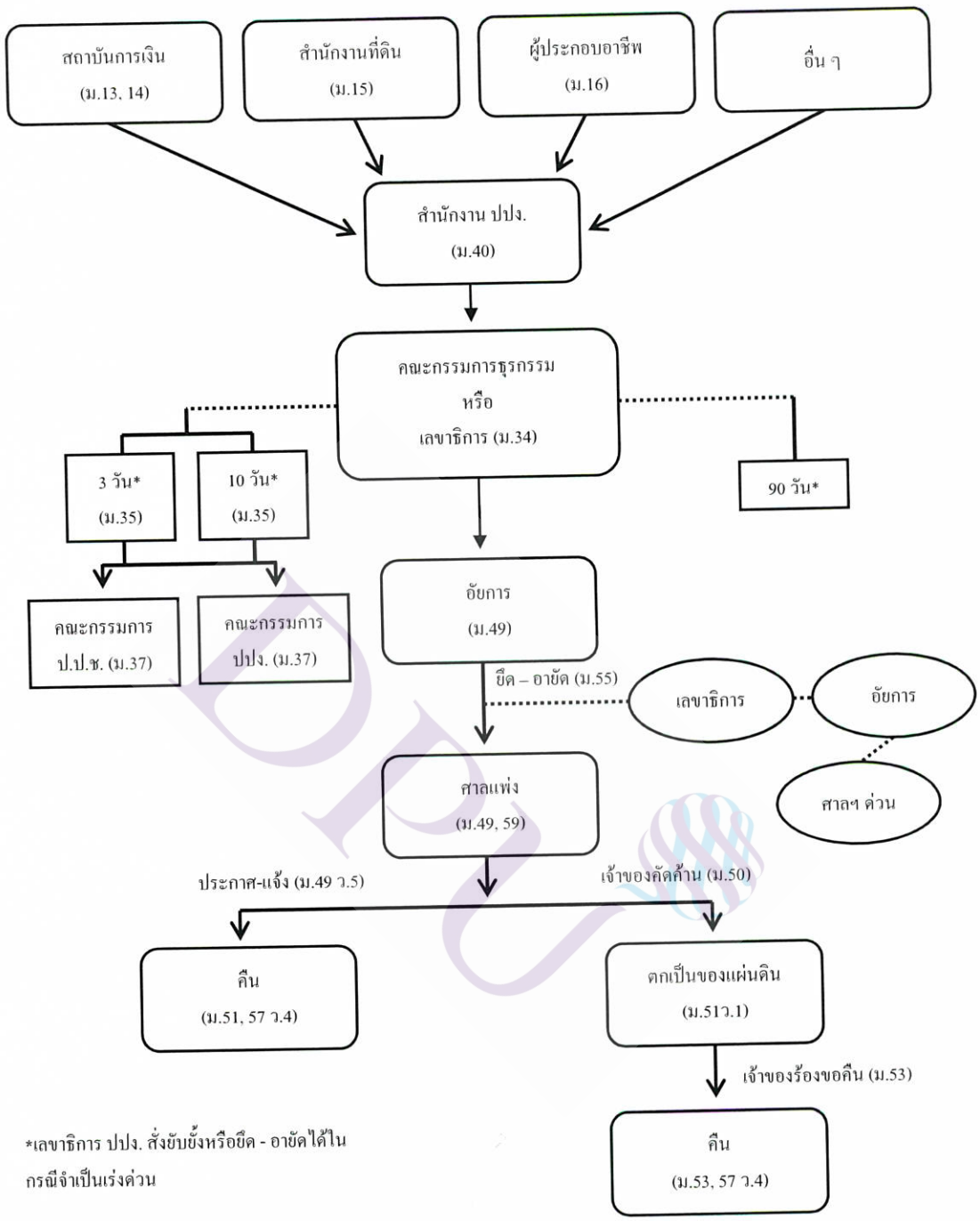

ภาพที่ 2.1 แผนภูมิแสดงการตรวจสอบการฟอกเงิน (กรณีเหตุยับยั้งการทำธุรกรรม/ยึด-อายัด)

ที่มา: อรรณพ ลิขิตจิตถะ. (2542). *ถาม-ตอบ เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน*. น. 134

2.5 การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เป็นการกระทำความผิดที่มีการกระทำผ่านหรือโดยอาศัยคอมพิวเตอร์ในการกระทำความผิด ซึ่งมีวัตถุประสงค์มุ่งต่อระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลของคอมพิวเตอร์ หรือบุคคล

2.5.1 อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์

อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ คือ การใช้คอมพิวเตอร์ เพื่ออำนวยความสะดวกหรือนำไปสู่การกระทำผิดทางอาญา[34] ซึ่งการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์นั้นโดยมากแล้วมักจะเป็นการคุกคามหรือลักลอบเข้าไปในระบบโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือโดยไม่มีอำนาจให้กระทำการดังกล่าว และนำไปสู่การกระทำผิดอื่น ๆ ต่อไป เมื่อพิจารณาถึงความเป็นมาในการกระทำผิดเกี่ยวกับการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์และข้อมูลคอมพิวเตอร์แล้ว จะเห็นได้ว่าช่วงระหว่างปี 1950 – 1975 โปรแกรมคอมพิวเตอร์และข้อมูลจัดเก็บลงในแผ่นการ์ดที่เจาะรูเอาไว้ หากมีผู้บุกรุกเข้ามาไม่ว่าจะทำลายหรือลักเอาแผ่นการ์ดเหล่านี้ผู้ที่กระทำเช่นนั้นสามารถที่จะถูกลงโทษในกฎหมายอาญาแบบเดิมในฐานความผิดบุกรุกทำลายหรือลักทรัพย์ได้

แต่หลังจากปี 1975 เป็นเรื่องธรรมดาที่จะเข้าสู่โปรแกรมและข้อมูลจากเครื่องคอมพิวเตอร์ที่อยู่ระยะไกลโดยใช้โมเด็มและสายโทรศัพท์ทำให้ธนาคารเปิดบัญชีของลูกค้าจากส่วนกลางได้และการค้าขายที่ทำรายการเก็บเงินโดยบัตรเครดิตปราศจากการส่งเอกสารที่เป็นกระดาษ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีเช่นนี้ทำให้อาชญากรสามารถเปลี่ยนแปลงข้อมูลและโปรแกรมในขณะที่อยู่ในบ้านโดยไม่ต้องเข้าไปในที่อยู่ของผู้เสียหายโดยทางกายภาพ ทำให้กฎหมายอาญาแบบเดิมไม่เพียงพอที่จะลงโทษอาชญากรได้อีกต่อไป จึงมีความจำเป็นจะต้องกำหนดกฎหมายเฉพาะขึ้นเพื่อที่จะลงโทษผู้กระทำผิดดังกล่าวต่อไป

ซึ่งการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นโดยลักษณะของความผิดแล้วถูกจัดอยู่ในประเภทของอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์อย่างหนึ่ง ซึ่งหากจะให้นิยามความหมายของอาชญากรรมคอมพิวเตอร์แล้ว อาจจะให้ความหมายง่าย ๆ ว่าอาชญากรรมคอมพิวเตอร์คือการใช้คอมพิวเตอร์เพื่ออำนวยความสะดวกหรือนำไปสู่การกระทำผิดทางอาญา ซึ่งอาชญากรรมคอมพิวเตอร์นั้นนักวิชาการจัดให้เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจประเภทหนึ่ง เนื่องจากบุคคลที่จะประกอบอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ได้ต้องมีความรู้ความสามารถ ไม่ใช่อาชญากรรมโดยทั่วไปที่ไม่ต้องอาศัยเทคนิคหรือวิธีการที่เป็นพิเศษในการประกอบอาชญากรรมขึ้น

กระทรวงยุติธรรมของประเทศสหรัฐอเมริกาได้ให้คำนิยามคำว่า “อาชญากรรมคอมพิวเตอร์” ไว้ว่าเป็นการกระทำที่ต้องอาศัยประสบการณ์ทางคอมพิวเตอร์โดยทั่วไป

---

[34] ไพจิตร สวัสดิสาร. (2550). *การใช้คอมพิวเตอร์ทางกฎหมายและกฎหมายเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์*. น. 135.

อาชญากรรมประเภทนี้จะเกิดขึ้นภายในเครื่องคอมพิวเตอร์ ส่วนคำว่า "อาชญากรรมที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์" เป็นคำที่กว้างกว่าหมายความถึงการกระทำความผิดทางอาญาที่อาศัยความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อกระทำความผิดรวมทั้งการสืบสวนสอบสวนและฟ้องร้อง จึงอาจกล่าวได้ว่าคำว่า "การใช้คอมพิวเตอร์กระทำความผิด" เป็นการรวมความหมายที่กว้าง คือการกระทำโดยเจตนาที่เป็นความผิดอาญาซึ่งเป็นการกระทำโดยเจตนาใด ๆ ที่อาศัยความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระทำความผิดโดยบุคคลหนึ่งหรือมากกว่านั้นเพื่อที่จะให้เหยื่อได้รับความเสียหาย[35]

ในขณะที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ให้คำนิยามของคำว่า "อาชญากรรมคอมพิวเตอร์" ไว้ดังนี้[36]

1. การกระทำใด ๆ ก็ตามที่เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์อันทำให้เหยื่อได้รับความเสียหายและผู้กระทำได้รับผลประโยชน์ตอบแทน

2. การกระทำผิดกฎหมายใด ๆ ซึ่งใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือและในการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่เพื่อนำตัวผู้กระทำผิดมาดำเนินคดีก็ต้องใช้ความรู้ทางเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เช่นกัน

ปัจจุบันทั่วโลกได้จำแนกประเภทอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ได้ 9 ประเภท (ตามข้อมูลคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจร่างกฎหมายอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์) ดังนี้

1. การขโมยข้อมูลทางอินเตอร์เน็ตรวมถึงการขโมยประโยชน์ในการลักลอบใช้บริการ

2. การปกปิดความผิดของตัวเองโดยใช้ระบบการสื่อสาร

3. การละเมิดลิขสิทธิ์ปลอมแปลงรูปแบบ เลียนแบบระบบซอฟแวร์โดยมิชอบ

4. การเผยแพร่ภาพเสียงลามกอนาจารและข้อมูลที่ไม่เหมาะสม

5. การฟอกเงิน

6. การก่อกวนระบบคอมพิวเตอร์ เช่น ทำลายระบบสาธารณูปโภค ระบบจ่ายน้ำ จ่ายไฟจราจร

7. การหลอกลวงให้ร่วมค้าขายหรือลงทุนปลอม (การทำธุรกิจที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย)

8. การลักลอบใช้ข้อมูลเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ในทางมิชอบ เช่น การขโมยรหัสบัตรเครดิต

---

[35] Parker, D.B. and Nycum, S.H. (1973). *Computer abuse.* อ้างถึงใน เลิศชาย สุธรรมพร. (2541). *อาชญากรรมคอมพิวเตอร์: ศึกษาเฉพาะกรณีความปลอดภัยของข้อมูล.* น. 36.

[36] สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). *อาชญากรรมคอมพิวเตอร์.* สืบค้นเมื่อ 9 ธันวาคม 2556, จาก www.royalthaipolice.go.th

9. การใช้คอมพิวเตอร์ในการโอนบัญชีผู้อื่นเป็นของตัวเอง

ซึ่งลักษณะของอาชญากรทางคอมพิวเตอร์อาจจำแนกประเภทได้ดังต่อไปนี้[37]

1. พวกเด็กหัดใหม่ (Novice)

เป็นพวกที่เพิ่งเริ่มเข้าสู่วงการหัดใช้คอมพิวเตอร์หรืออาจเป็นพวกที่เพิ่งเข้าสู่ตำแหน่งที่มีอำนาจหรือเพิ่งได้รับความไว้วางใจให้เข้าสู่ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

2. พวกจิตวิปริต (Deranged persons)

มักเป็นพวกที่มีจิตใจวิปริตผิดปกติมีลักษณะเป็นพวกที่ชอบความรุนแรงและอันตราย มักเป็นผู้ที่ชอบทำลายไม่ว่าจะเป็นการทำลายข้าวของหรือบุคคล เช่น พวก UNA Bomber แต่เนื่องจากจำนวนอาชญากรประเภทนี้มีไม่มากนักจึงทำให้ผู้รักษากฎหมายไม่ได้ให้ความสนใจ

3. เป็นกลุ่มที่ประกอบอาชญากรรมในลักษณะองค์กร (Organized crime)

องค์กรอาชญากรรมจะใช้คอมพิวเตอร์ในลักษณะที่แตกต่างกันโดยส่วนหนึ่งอาจใช้เป็นเครื่องมือในการหาข่าวสารเช่นเดียวกับองค์กรธุรกิจทั่วไปหรืออาจใช้เทคโนโลยีของคอมพิวเตอร์นี้เป็นตัวประกอบสำคัญในการก่ออาชญากรรมหรืออาจใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์นี้ในการที่ทำให้เจ้าหน้าที่ตามไม่ทันอาชญากรรมที่ตนก่อขึ้น

4. อาชญากรอาชีพ (Carriere Criminal)

เป็นกลุ่มอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ที่ทวีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ เป็นผู้ก่ออาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์นี้ครั้งแล้วครั้งเล่าโดยอาชญากรประเภทนี้อาจจะเคยถูกจับกุมในความผิดประเภทนี้มาก่อนแล้วเป็นผู้ที่กระทำผิดโดยสันดาน

สามารถแบ่งเป็น 4 กลุ่ม

1) ทำลายเวปคู่แข่ง

2) เจาะระบบเพื่อขโมยข้อมูล

3) พยายามเจาะระบบของผู้จ้างเพื่อหาจุดอ่อน

4) เจาะระบบก่อนไปเสนอขายระบบรักษาความปลอดภัยของระบบคอมพิวเตอร์

5. พวกหัวพัฒนามีความก้าวหน้า (Conartists)

เป็นพวกที่ชอบใช้ความก้าวหน้าทางคอมพิวเตอร์เพื่อให้ได้มาเพื่อผลประโยชน์มาสู่ตน อาชญากรประเภทนี้จะใช้ความรู้ด้านเทคโนโลยีและระบบคอมพิวเตอร์ที่ตนมีอยู่ในการที่จะหาเงินให้กับตนเองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

---

[37] ญาณพล ยั่งยืน และศรีดา ตันทะอธิพานิช. (ม.ป.ป.). *อินเทอร์เน็ต...เข้าใจง่าย*. สืบค้นเมื่อ 9 ธันวาคม 2556, จาก www.ecpat-thailand.org

6. พวกคลั่งลัทธิ (Dremer) / พวกช่างคิดช่างฝัน (Ideologues)

เป็นผู้ที่กระทำผิดเนื่องจากมีความเชื่อถือสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างรุนแรง

7. ผู้ที่มีความรู้และทักษะด้านคอมพิวเตอร์อย่างดี (Hacker/Cracker)

โดย Hacker หมายถึงบุคคลผู้ที่เป็นอัจฉริยะมีความรู้ในระบบคอมพิวเตอร์เป็นอย่างดี สามารถเข้าไปถึงข้อมูลในคอมพิวเตอร์โดยเจาะผ่านระบบรักษาความปลอดภัยของคอมพิวเตอร์ได้ แต่อาจไม่แสวงหาผลประโยชน์

และอีกคำหนึ่งคือ Cracker ซึ่งหมายถึงผู้ที่มีความรู้และทักษะทางคอมพิวเตอร์เป็นอย่างดีจนสามารถเข้าสู่ระบบได้เพื่อเข้าไปทำลายหรือลบแฟ้มข้อมูลหรือทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์เสียหายรวมทั้งการทำลายระบบปฏิบัติการของเครื่องคอมพิวเตอร์

2.5.2 ประวัติความเป็นมาของกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์[38]

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 นี้ แต่เริ่มแรกมีการใช้ชื่อว่า "ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์" พ.ศ. ... ทั้งนี้มีประวัติความเป็นมาของกฎหมายฉบับนี้โดยย่นย่อตามลำดับ ดังนี้

(1) เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2539 คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบต่อนโยบายสารสนเทศแห่งชาติ (เรียกโดยย่อกันทั่วไปว่า "ไอที 2000") เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยให้มีความพร้อมรองรับกับโลกาภิวัฒน์ยุคใหม่ ตลอดจนเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศไทยให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 โดยมีมาตรการสำคัญประการหนึ่งในนโยบายดังกล่าว คือ ให้มีการปฏิรูปกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการนี้คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2541 ให้คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติเป็นแกนหลักในการดำเนินโครงการพัฒนากฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ นับแต่นั้นเป็นต้นมาก็มีการเริ่มขั้นตอนในการยกย่องกฎหมายเกี่ยวกับเทคโนโลยี โดยกฎหมายว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์นั้นเป็นหนึ่งในบรรดาร่างกฎหมายต่าง ๆ ที่มีการยกร่างขึ้น แต่ในขณะนั้นยังคงใช้ชื่อเดิมว่า "ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ...." โดยกฎหมายที่มีการยกร่างขึ้นมาคราวเดียวกันนี้มีทั้งหมดจำนวน 6 ฉบับด้วยกันซึ่งได้แก่

1) กฎหมายเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Transactions Law)

2) กฎหมายเกี่ยวกับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Signatures Law)

3) กฎหมายเกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

4) กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Data Protection Law)

---

[38] มานิตย์ จุมปา. (2553). *คำอธิบายกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์*. น. 17.

5) กฎหมายเกี่ยวกับการอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (Computer Crime Law)

6) กฎหมายเกี่ยวกับโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Funds Transfer Law)

(2) การยกร่างกฎหมายว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์นั้น ประธานคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจขึ้นคณะหนึ่งเพื่อให้ยกร่างกกหมายฉบับนี้ โดยให้มีอำนาจหน้าที่สำคัญ คือ ยกร่างกฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ให้ความเห็นทางวิชาการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความชัดเจนและความเท่าเทียมกันของประชาชนภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตย พิจารณาความสอดคล้องของกฎหมายในเรื่องดังกล่าวกับกฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องและกฎเกณฑ์ที่นานาประเทศยอมรับ[39]ด้วยเหตุที่กฎหมายเรื่องนี้เป็นเรื่องใหม่จึงจำเป็นต้องมีการศึกษากฎหมายต่างประเทศและกติการะหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องในเชิงเปรียบเทียบเพื่อเป็นแนวทางในการยกร่างกฎหมาย (Comparative law) โดยมีกฎหมายที่คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาเพื่อเป็นแนวทางนี้[40]

1) สภายุโรป คือ Convention on Cybercrime

2) ประเทศฟิลิปปินส์ คือ Electronic Commerce Act 2000

3) ประเทศสิงคโปร์ คือ Computer Misuse Act 1993

4) ประเทศมาเลเซีย คือ Computer Crimes Act 1997

5) ประเทศญี่ปุ่น คือ Unauthorized Computer Access Law 2000

6) ประเทศอินเดีย คือ The Information Technology Act 2000

7) ประเทศเยอรมัน คือ German Penal Code

8) ประเทศสหรัฐอเมริกา United states Code ในส่วนที่เกี่ยวกับกฎหมายคอมพิวเตอร์

(3) เมื่อคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจได้ยกร่างแล้วเสร็จได้มีการนำเสนอต่อคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติในการประชุมครั้งที่ 1/2555 เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 2 พฤษภาคม 2545 โดยมีนายกรัฐมนตรีทักษิณ ชินวัตร ทำหน้าที่เป็นประธาน ซึ่งคณะกรรมการก็ได้มีมติเห็นชอบในหลักการของร่างกฎหมายดังกล่าวพร้อมมีข้อสังเกตบางประการ ทั้งนี้ให้มีการ

---

[39] คำสั่งคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ ที่ 11/2542 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจยกร่างกฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ ลงวันที่ 8 ตุลาคม 2542. น. 1 – 2.

[40] กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2546, 31 กรกฎาคม). *คำอธิบายร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. .... น. 2* อ้างถึงใน อัญธิกา ณ พิบูลย์. (2551). *ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550.* น. 8.

ดำเนินการเสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. .... ต่อคณะรัฐมนตรีตามขั้นตอนต่อไป

(4) วันที่ 23 กันยายน 2546 คณะรัฐมนตรีมีมติให้ความเห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. .... และเห็นชอบให้ส่งคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาตามขั้นตอนต่อไป

(5) ในการพิจารณาพระราชบัญญัติว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. .... สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ขึ้นคณะหนึ่ง โดยมีศาสตรจารย์มีชัย ฤชุพันธ์ เป็นประธานกรรมการ และมีผู้แทนกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวงคมนาคม ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้แทนสมาคมธนาคารไทย เป็นผู้เข้าร่วมประชุมและชี้แจงรายละเอียด[41]โดยคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) นี้ได้เริ่มมีการประชุมนับตั้งแต่เดือนมกราคม 2547 ถึงเดือนมกราคม 2548 เพื่อตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

(6) ในระหว่างขั้นตอนการตรวจร่างของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) นั้น เมื่อคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจและแก้ไขเพิ่มเติมแล้วเสร็จ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิคส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติได้นำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปจัดสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายทั้งภาครัฐและเอกชน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงได้ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการสัมมนาดังกล่าวเสนอคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาในขั้นตอนนี้เองที่ได้มีการพิจารณาแล้วเห็นว่าชื่อร่างพระราชบัญญัติเดิม “ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ....” นั้น ไม่เหมาะสม เพราะเนื้อหาในร่างพระราชบัญญัติมุ่งไปที่การกำหนดฐานความผิดสำหรับบุคคลที่กระทำผิดต่อระบบคอมพิวเตอร์หรือข้อมูลโดยตรง มิได้มุ่งถึงกรณีที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ชื่อของร่างพระราชบัญญัติเดิมจึงไม่สะท้อนถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายนี้เท่าที่ควร จึงได้มีการเปลี่ยนชื่อให้เหมาะสมชัดเจน และสอดคล้องกับเจตนารมณ์และสาระสำคัญในเนื้อ โดยชื่อใหม่ใช้ชื่อว่า “ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ....”[42] ซึ่งท้ายสุดร่าง

---

[41] สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. .... เรื่องเสร็จที่ 258/2548. น. 1.

[42] สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. .... เรื่องเสร็จที่ 258/2548. น. 11.

พระราชบัญญัตินี้ได้แล้วเสร็จการตรวจจากสำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีและส่งให้แก่คณะรัฐมนตรีในเดือน เมษายน 2548

(7) คณะรัฐมนตรีได้เสนอพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. .... เข้าสู่การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ครั้งแรกในการประชุมครั้งที่ 6/2549 เมื่อวันพุธที่ 15 พฤศจิกายน 2549 โดยสภามีมติรับหลักการ และมีการตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และคณะกรรมมาธิการวิสามัญที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นได้พิจารณาแล้วเสร็จในเดือนพฤษภาคม 2550 และมีการลงมติให้เห็นชอบในวาระ 3 เป็นอันเสร็จสิ้นกระบวนการในสภานิติบัญญัติ นายกรัฐมนตรีได้นำร่างพระราชบัญญัตินี้ขึ้นทูลเกล้าฯ และพระมหากษัตริย์ได้ทรงลงพระปรมาภิไทย โดยได้มีการประกาศลงในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2550

2.5.3 ภาพรวมของกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

ภาพรวมสาระสำคัญของกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มีดังนี้

(1) ความผิดของการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันโดยมิชอบ (มาตรา 5)

(2) ความผิดของผู้ที่ล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะ แล้วนำมาตรการนั้นไปเปิดเผยโดยมิชอบในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (มาตรา 6)

(3) ความผิดของการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันโดยมิชอบ (มาตรา 7)

(4) ความผิดของผู้ที่กระทำโดยมิชอบด้วยด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อดักรับไว้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างส่งในระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมิได้มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อให้บุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์ (มาตรา 8)

(5) ความผิดของผู้ที่ทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ (มาตรา 9)

(6) ความผิดของผู้ที่กระทำโดยมิชอบ เพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นถูกระงับ ชะลอ ขัดขวาง หรือรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติ (มาตรา 10)

(7) ความผิดของผู้ที่ส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข (มาตรา 11)

(8) ความผิดของผู้ที่จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งจัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามกฎหมายนี้ (มาตรา 13)

(9) ความผิดของผู้นำข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน (มาตรา 14 (1))

(10) ความผิดของผู้ที่นำข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อันเท็จเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศหรือก่อความตื่นตระหนกแก่ประชาชน (มาตรา 14 (2))

(11) ความผิดของผู้นำข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญาเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ (มาตรา14(3))

(12) กำหนดความผิดสำหรับบุคคลที่นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ (มาตรา 14 (4))

(13) ความผิดของผู้ที่เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (9) ถึง (12) ในข้างต้น (มาตรา 14 (5))

(14) ความผิดของผู้ให้บริการที่จงใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตาม (9) ถึง (12) ในข้างต้นในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน (มาตรา 15)

(15) ความผิดของบุคคลที่นำเข้าข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของบุคคลอื่นและภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อเติม หรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึง โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย (มาตรา 16)

(16) กำหนดให้ผู้ที่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้นอกราชอาณาจักรจะต้องรับโทษภายในราชอาณาจักรไทย เมื่อ (1) บุคคลที่กระทำความผิดนั้นเป็นคนไทย และรัฐบาลแห่งประเทศที่ความผิดได้เกิดขึ้นหรือผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ หรือ (2) บุคคลที่กระทำความผิดนั้นเป็นคนต่างด้าว และรัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหาย และผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ (มาตรา 17)

(17) กรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวนให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจหน้าที่อย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ เฉพาะที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการใช้เป็นพยานหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิดและหาตัวผู้กระทำผิด เป็นอำนาจที่พนักงานเจ้าหน้าที่ใช้ได้เอง โดยไม่ต้องยื่นคำร้องขอต่อศาล (มาตรา 18 (1) – (3)) ได้แก่

1) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้มาเพื่อให้ถ้อยคำ ส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือหรือส่งเอกสารข้อมูล หรือหลักฐานอื่นใดที่อยู่ในรูปแบบที่สามารถเข้าใจได้

2) เรียกข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์จากผู้ให้บริการเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารผ่านระบบคอมพิวเตอร์หรือจากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

3) สั่งให้ผู้ให้บริการส่งมอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้บริการที่ต้องเก็บหรือที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมของผู้ให้บริการให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่

ส่วนอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ดังต่อไปนี้ จะใช้ได้ต้องยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจมีคำสั่งอนุญาต โดยในคำร้องต้องระบุเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใดกระทำหรือกำลังกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เหตุที่ต้องใช้อำนาจ ลักษณะของการกระทำความผิด รายละเอียดเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำความผิดและผู้กระทำความผิดเท่าที่สามารถระบุได้ ประกอบคำร้องด้วย การพิจารณาคำร้องศาลต้องพิจารณาโดยเร็ว และเมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตแล้ว ก่อนดำเนินการตามคำสั่งของศาล พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องส่งสำเนาบันทึกเหตุผลอันควรเชื่อที่ทำให้ต้องใช้อำนาจมอบให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองระบบคอมพิวเตอร์นั้นไว้เป็นหลักฐาน แต่หากไม่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองเครื่องคอมพิวเตอร์อยู่ ณ ที่นั้น พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องส่งมอบสำเนาบันทึกนั้นให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองดังกล่าวในทันทีกระทำได้ โดยต้องมีการนำส่งสำเนาบันทึกรายละเอียดการดำเนินการและเหตุผลแห่งการดำเนินการให้ศาลที่มีเขตอำนาจภายใน 48 ชั่วโมงนับแต่เวลาดำเนินการ เพื่อเป็นหลักฐานสำหรับอำนาจที่อยู่ในเงื่อนไขข้างต้น (มาตรา 18 (4) – (8) และมาตรา 19) ได้แก่

4) ทำสำเนาคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ จากระบบคอมพิวเตอร์ที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่ระบบคอมพิวเตอร์นั้นยังมิได้อยู่ในความครอบครองของพนักงานเจ้าหน้าที่

5) สั่งให้บุคคลซึ่งครอบครองหรือควบคุมข้อมูลคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ ส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ดังกล่าวให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่

6) ตรวจสอบหรือเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด อันเป็นหลักฐานหรืออาจใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือเพื่อสืบสวนหาตัวผู้กระทำความผิดและสั่งให้บุคคลนั้นส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ ที่เกี่ยวข้องเท่าที่จำเป็นให้ด้วยก็ได้

7) ถอดรหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด หรือสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ ทำการถอดรหัสลับ หรือให้ความร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการถอดรหัสลับดังกล่าว

8) ยึดหรืออายัดระบบคอมพิวเตอร์เท่าที่จำเป็นเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการทราบรายละเอียดแห่งความผิดและผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(18) พนักงานเจ้าหน้าที่อาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อขอให้มีคำสั่งห้ามจำหน่ายหรือเผยแพร่ หรือสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่พบว่ามีข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดมีชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์รวมอยู่ด้วย ให้ระงับการใช้ ทำลาย หรือแก้ไขข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขในการใช้ มีไว้ในครอบครอง หรือเผยแพร่ชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ดังกล่าวก็ได้ (มาตรา 21)

(19) กำหนดห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยหรือส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการ ที่ได้มาตามข้อ (17) แก่บุคคลใด เว้นแต่เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ หรือเป็นการกระทำตามคำสั่งหรือที่ได้รับอนุญาตจากศาล (มาตรา 22)

(20) ความผิดของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่กระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นล่วงรู้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการที่ได้มาตามข้อ (17) (มาตรา 23)

(21) ความผิดของผู้ที่ล่วงรู้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาตามข้อ (17) และเปิดเผยข้อมูลนั้นต่อผู้หนึ่งผู้ใด (มาตรา 24)

(22) ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้สามารถอ้างและรับฟังเป็นพยานหลักฐานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายอื่นว่าด้วยการสืบพยานได้ แต่ต้องเป็นชนิดที่ไม่ได้เกิดขึ้นจากการจูงใจ มีคำมั่นสัญญา ขู่เข็ญ หลอกลวง หรือโดยมิชอบประการอื่น (มาตรา 25)

(23) ผู้ให้บริการต้องเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้ไม่น้อยกว่า 90 วัน นับแต่วันที่ข้อมูลนั้นเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ แต่ในกรณีจำเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งให้ผู้ให้บริการผู้ใดเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้เกิน 90 วัน แต่ไม่เกิน 1 ปี เป็นกรณีพิเศษเฉพาะรายและเฉพาะคราวก็ได้ การเก็บรักษาข้อมูลของผู้ใช้บริการต้องเก็บเท่าที่จำเป็นเพื่อให้

สามารถระบุตัวผู้ใช้บริการนับตั้งแต่เริ่มใช้บริการ และต้องเก็บรักษาไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 90 วัน นับตั้งแต่การใช้บริการสิ้นสุดลง (มาตรา 26)

(24) ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่สั่งตามกฎหมายนี้ ต้องรับโทษตามกฎหมายกำหนด (มาตรา 27)

(25) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นผู้แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่จากผู้ที่มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับระบบคอมพิวเตอร์และมีคุณสมบัติตามที่รัฐมนตรีกำหนด (มาตรา 28)

(26) การปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีอำนาจรับคำร้องทุกข์หรือรับคำกล่าวโทษและมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวนเฉพาะความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ส่วนการจับกุม ควบคุม ค้น การทำสำนวนสอบสวนและดำเนินคดีผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ บรรดาที่เป็นอำนาจของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ หรือพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประสานงานกับพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป และให้นายกรัฐมนตรีในฐานะผู้กำกับดูแลสำนักงานตำรวจแห่งชาติและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีอำนาจร่วมกันกำหนด (มาตรา 29)

(27) ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง (มาตรา 30)

2.5.4 ฐานความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ที่สำคัญตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

1. ความผิดฐานเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ

"มาตรา 5 ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ"

ความผิดฐานเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ อาจแยกองค์ประกอบได้ดังนี้

1) โดยเจตนาเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์

2) โดยมิชอบ

3) ระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน

2. ความผิดฐานเปิดเผยมาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์

"มาตรา 6 ผู้ใดล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะถ้านำมาตรการดังกล่าวไปเปิดเผยโดยมิชอบในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

ความผิดฐานเปิดเผยมาตรการป้องกันดังกล่าว แยกองค์ประกอบได้ดังนี้

1) ล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะ

2) เจตนานำมาตรการดังกล่าวไปเปิดเผยโดยมิชอบ

3) น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น

3. ความผิดฐานเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ

"มาตรา 7 ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ"

ความผิดฐานเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ สามารถแยกองค์ประกอบได้ดังนี้

1) เจตนาเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์

2) โดยมิชอบ

3) ข้อมูลนั้นมีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมิได้มีไว้สำหรับตน

4. ความผิดฐานดักข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ

"มาตรา 8 ผู้ใดกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อดักรับไว้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมิได้มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อให้บุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์ได้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

ความผิดฐานดักข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ มีองค์ประกอบดังนี้

1) เจตนากระทำด้วยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์ใดโดยมิชอบ

2) เพื่อดักรับไว้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์

3) ข้อมูลนั้นมิได้มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อให้บุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์

5. ความผิดฐานรบกวนข้อมูลคอมพิวเตอร์

"มาตรา 9 ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

ความผิดฐานรบกวนข้อมูลคอมพิวเตอร์ แยกองค์ประกอบได้ดังนี้

1) เจตนาทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

2) ข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ

6. ความผิดฐานรบกวนระบบคอมพิวเตอร์

"มาตรา 10 ผู้ใดกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบ เพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นถูกระงับชะลอ ขัดขวาง หรือรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติได้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

ความผิดฐานรบกวนระบบคอมพิวเตอร์อาจแยกองค์ประกอบได้ดังนี้

1) เจตนากระทำโดยมิชอบ

2) เพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นถูกระงับชะลอ ขัดขวาง หรือรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติได้

7. ความผิดฐานส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์รบกวนบุคคลอื่น

"มาตรา 11 ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าวอันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท"

ความผิดฐานส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์รบกวนบุคคลอื่นแยกองค์ประกอบได้ดังนี้

1) เจตนาส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

2) แก่ผู้อื่น

3) โดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มา

4) เป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข

8. ความผิดฐานจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งเพื่อนำไปใช้กระทำความผิด

"มาตรา 13 ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา 5 มาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9 มาตรา 10 หรือมาตรา 11 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

ความผิดฐานจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งเพื่อนำไปใช้กระทำความผิด มีองค์ประกอบความผิดดังนี้

1) เจตนาจำหน่ายหรือเผยแพร่

2) ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตาม

มาตรา 5 มาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9 มาตรา 10 หรือมาตรา 11

9. ความผิดฐานนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลปลอม ข้อมูลเท็จ ข้อมูลอันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับก่อการร้าย ข้อมูลที่มีลักษณะอันลามก หรือส่งต่อข้อมูลดังกล่าว

"มาตรา 14 ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(1) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

(2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(5) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1)(2) (3) หรือ (4)"

ความผิดตามมาตราดังกล่าวสามารถแยกองค์ประกอบตามความผิดได้ดังนี้

1) เจตนานำเข้า เผยแพร่ หรือส่งต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์สู่ระบบคอมพิวเตอร์

2) ข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นเป็นข้อมูลซึ่ง

(1) ปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนหรือเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์เท็จ

(2) ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จอันน่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(3) เป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิด เกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(4) มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

10. ความผิดฐานผู้ให้บริการสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา 14

"มาตรา 15 ผู้ให้บริการผู้ใดจงใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา 14 ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา 14"

ความผิดดังกล่าว สามารถแยกองค์ประกอบได้ดังนี้

1) ผู้ให้บริการตามบทนิยามใน มาตรา 3

2) จงใจสนับสนุนหรือยินยอม

3) ให้มีการกระทำความผิดตาม มาตรา 14

4) ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน

11. ความผิดฐานนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลภาพของผู้อื่นที่มีการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติม หรือดัดแปลง

"มาตรา 16 ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่นและภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติม หรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใดทั้งนี้ โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชังหรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่ง เป็นการนำเข้าข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยสุจริตผู้กระทำไม่มีความผิด ความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้ ถ้าผู้เสียหายในความผิดตามวรรคหนึ่งตายเสียก่อนร้องทุกข์ให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือ บุตรของผู้เสียหายร้องทุกข์ได้ และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหาย"

ความผิดฐานนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลภาพของผู้อื่นที่มีการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติม หรือดัดแปลงมีองค์ประกอบความผิดดังนี้

1) เจตนานำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึง

2) ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่นที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติม หรือ ดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด

3) น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชังหรือได้รับความอับอาย

จากฐานความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ที่พิจารณาในข้างต้น สามารถจำแนกออกได้เป็น 2 ประเภท ด้วยกัน คือ

1. อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ในรูปแบบดั้งเดิม ซึ่งเป็นการกระทำความผิดต่อตัวข้อมูลหรือระบบคอมพิวเตอร์โดยตรงตามมาตรา 5-13 เช่น การเจาะระบบ การดักข้อมูล หรือการก่อวินาศกรรมคอมพิวเตอร์ด้วยการเผยแพร่โปรแกรมทำลาย

2. ความผิดที่ว่าด้วยตัวเนื้อหาของข้อมูลที่นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ตามมาตรา 14-16 เช่น การเผยแพร่ภาพลามก การเผยแพร่ข้อมูลที่ขัดต่อความมั่นคง หรือการหมิ่นประมาทด้วยการตัดต่อภาพ เป็นต้น

2.5.5 ความเสียหายและผลกระทบจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

ความเสียหายที่เกิดจากการการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์นั้นเป็นได้ทั้งความเสียหายต่อบุคคลโดยส่วนตัวหรือเป็นความเสียหายที่เกิดกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นได้ทั้งความเสียหายทางด้านตัวเงินหรือข้อมูลทางการค้าและรวมไปถึงความมั่นคงด้วยเช่นการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลย่อมเป็นอันตรายต่อสิทธิส่วนบุคคล (Privacy) หากผู้กระทำนั้นนำเอาข้อมูลส่วนบุคคลไปเผยแพร่หรือจำหน่ายต่อให้แก่บุคคลที่สามในขณะที่การเข้าถึงระบบการค้าข้อมูลหรือความลับทางการค้าของบริษัทต่าง ๆ ย่อมเป็นอันตรายต่อการล่วงรู้โดยมิชอบต่อความลับทางการค้าของธุรกิจคู่แข่งหากผู้กระทำนำข้อมูลดังกล่าวไปเผยแพร่หรือจำหน่ายต่อคู่แข่งทางการค้า นอกจากนี้อาจมีการนำข้อมูลเรื่องความมั่นคงของหน่วยงานหรือประเทศไปเผยแพร่ ซึ่งก็มีความเป็นไปได้เนื่องจากในปัจจุบันการเก็บรักษาข้อมูลและเข้าถึงข้อมูลในรูปคอมพิวเตอร์เป็นสิ่งที่สะดวก รวดเร็ว และพบเห็นได้ทั่วไป

2.5.5.1 ด้านเศรษฐกิจ

ความเสียหายทางด้านเศรษฐกิจนั้นเป็นความเสียหายที่มองเห็นได้ชัดเจนที่สุดเนื่องจากมีความเสียหายที่ปรากฏออกมาเป็นตัวเลขที่เห็นได้ชัดถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นและมีความเสียหายอย่างมหาศาล เนื่องจากความเสียหายประเภทนี้มักเกิดแก่บริษัทเอกชนในการทำธุรกิจโดยเฉพาะธนาคารต่าง ๆ นอกจากนี้ความเสียหายทางเศรษฐกิจยังมีทั้งความเสียหายที่สามารถสำรวจได้เช่นการถูกปรับเปลี่ยนจำนวนเงินของบริษัทและยักยอกเงินไป การเข้าไปทำลายระบบคอมพิวเตอร์ของบริษัทเอกชนทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้อีกต่อไป ตัวอย่างเช่น ในประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่ายอดความเสียหายจากอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ในปี ค.ศ. 2013 มีจำนวนถึง 110,000 ล้านเหรียญสหรัฐจำนวนเงินที่ปรากฏเป็นเพียงตัวเลขมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นเท่านั้น ยังไม่รวมถึงจำนวนเงินที่แต่ละองค์กรต่าง ๆ ต้องจ่ายออกไปเพื่อจัดหามาตรการในการดูแลระบบคอมพิวเตอร์ของตน

นอกจากนี้ความเสียหายที่เกิดจากการถูกล่วงรู้ข้อมูลล่วงหน้าที่ไม่มีตัวเลขความเสียหายที่ชัดเจนหากแต่ก่อให้เกิดความเสียหายทางด้านผลกำไรหรือการทำงานของบริษัทต่าง ๆ ได้อย่างมหาศาล โดยหากจะพิจารณาถึงสถานการณ์อย่างง่ายแล้วถ้าเป็นบริษัทที่มีการแข่งขันกันอย่างการประมูลราคางานต่าง ๆ หากสามารถเข้าไปดูไฟล์ที่บริษัทคู่แข่งส่งประมูลได้จะก่อให้เกิดความได้เปรียบอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะเวลายื่นซองประมูลงานเงินที่ประมูลอาจต่างจากบริษัทคู่แข่งแค่หลักพันแต่เพียงแค่นี้ก็สามารถชนะการประมูลบริษัทคู่แข่งได้แล้วดังนั้นในเรื่องข้อมูลนั้นถือว่าสำคัญมากหากใครมีข้อมูลมากกว่าและแม่นยำกว่าก็จะได้เปรียบมากกว่าอย่างเห็นได้ชัด

2.5.5.2 ด้านความมั่นคง

ความเสียหายที่เกี่ยวกับการความมั่นคงนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญในระดับประเทศและระดับนานาชาติอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ในอดีตคงไม่มีใครคาดคิดเกี่ยวกับสงครามทางอินเทอร์เน็ตว่าจะกลายเป็นสงครามประเภทหนึ่งและการก่อการร้ายทางอินเทอร์เน็ตเป็นเรื่องที่ไม่เคยคาดคิดว่าจะได้ยิน หากแต่ในปัจจุบันคงไม่มีใครปฏิเสธถึงความร้ายแรงที่เกิดขึ้นจากการก่อการร้ายทางอินเทอร์เน็ตได้ การพยายามจู่โจมเจาะระบบคอมพิวเตอร์และข้อมูลต่าง ๆ ของทางการทหารหน่วยสืบสวนสอบสวนต่าง ๆ ที่เก็บความลับทางการทหารและความมั่นคงเป็นสิ่งที่รับรู้กันทั่วไปการพยายามเจาะระบบเพื่อทำลายระบบหรือหาข้อมูลดังกล่าวของผู้ก่อการร้ายทางอินเทอร์เน็ตเป็นเรื่องที่สำคัญต่อความมั่นคงของประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยผู้ก่อการร้ายมีแนวโน้มที่ใช้อินเทอร์เน็ตและคอมพิวเตอร์ในการก่ออาชญากรรมมากขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือเผยแพร่ข้อมูลระหว่างสมาชิกโดยมี 4 รูปแบบ 1. โฆษณาชวนเชื่อให้เข้ากลุ่ม 2. ใช้เพื่อปฏิบัติการเป็นเครื่องมือเผยแพร่กดดันข่มขู่ภาครัฐ 3. เป็นเครื่องมือขโมยข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นของภาครัฐและเอกชน 4. การใช้เป็นช่องทางโจมตีระบบ[43] ซึ่งอาจแบ่งความเสียหายที่กระทบต่อความมั่นคงของประเทศได้ 4 ลักษณะใหญ่ ๆ คือความเสียหายทางการเมืองความเสียหายทางการทหารความเสียหายจากผู้ก่อการร้ายและความเสียหายต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ[44]

ก. ความเสียหายทางด้านการเมือง เป็นการใช้ระบบคอมพิวเตอร์เป็นช่องทางในการสืบค้นข้อมูลของพรรคการเมืองฝ่ายตรงข้ามโดยเฉพาะการเจาะระบบเข้าไปสู่ฐานข้อมูลของฝ่ายตรงข้ามเพื่อตรวจสอบพฤติกรรมการกระทำการทุจริตต่อหน้าที่หรือค้นหาข้อมูลเพื่อใช้ในการอภิปราย

ข. ความเสียหายทางการทหาร การโจมตีระบบคอมพิวเตอร์ที่เกิดจากการกระทำของรัฐนั้น โดยส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นเครือข่ายทางทหารเนื่องจากแต่ละรัฐต้องการสร้างความได้เปรียบสูงสุดเมื่อเกิดสงครามขึ้นการกระทำการโจมตีเครือข่ายระบบคอมพิวเตอร์ของรัฐไม่ว่าจะเป็นการเจาะระบบเพื่อเข้าสู่ฐานข้อมูลของรัฐฝ่ายตรงข้ามเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลด้านกำลังพลอาวุธยุทโธปกรณ์สถานที่ตั้งทางทหารยุทธวิธีการรบหรือสภาพภูมิศาสตร์เพราะข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลที่สำคัญในการสงครามและสร้างโอกาสในการเป็นผู้ชนะสงครามให้แก่ฝ่ายของตนหรือมุ่งที่จะทำลายระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์หรือระบบสาธารณูปโภคเพื่อขัดขวางไม่ให้มีการติดต่อสื่อสาร

---

[43] *ปลุกกระแสรับมือภัยมืดโลกไซเบอร์ ...15 วินาทีก็มีสิทธิ์โดนแฮก.* สืบค้นเมื่อ 9 ธันวาคม 2556, จาก www.ee-part.com/news/1448

[44] กรุงเหลืองมโนธรรม. (2548). *การศึกษาประเด็นทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการความไม่มั่นคงของระบบคอมพิวเตอร์ในสังคมไทย: ศึกษาเฉพาะภัยไวรัสคอมพิวเตอร์แฮกเกอร์และสแปมเมล์.* น. 27-28.

แม้ในปัจจุบันประเทศที่ไม่มีสงครามก็ให้ความระมัดระวังในกรณีดังที่ว่ามานี้ เช่น มีหลายครั้งที่สหรัฐอเมริกากล่าวหาว่าจีนส่งแฮกเกอร์ไปเจาะระบบความมั่นคงของตนซึ่งแสดงให้เห็นว่าความลับทางการทหารก็เป็นเป้าหมายหนึ่งของแฮกเกอร์ที่ส่งผลกระทบต่อรัฐอย่างมาก

ค. ความเสียหายจากการก่อการร้าย ในปัจจุบันผู้ก่อการร้ายได้ใช้ประโยชน์จากระบบคอมพิวเตอร์เป็นช่องทางอำนวยความสะดวกแก่พวกตนในการวางแผนและวินาศกรรม เช่น การโจมตีทางคอมพิวเตอร์โดยผู้ก่อการร้ายจะมุ่งโจมตีระบบคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่มากกว่าขนาดเล็กโดยเฉพาะระบบสาธารณูปโภคไม่ว่าจะเป็นโรงงานไฟฟ้าเขื่อนหรือระบบคอมพิวเตอร์ขนส่งเพื่อให้เกิดความปั่นป่วนภายในประเทศ

ง. ความเสียหายต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภัยจากแฮกเกอร์มีลักษณะข้ามชาติเนื่องจากผู้กระทำและผลแห่งการกระทำไม่จำเป็นต้องเกิดเฉพาะรัฐเจ้าของสัญชาติหรือรัฐที่ผู้กระทำความผิดอาศัยอยู่เท่านั้น แต่จะกระทบต่อทุกรัฐที่มีการเชื่อมต่อโครงข่ายระบบคอมพิวเตอร์เข้าด้วยกันหากรัฐใดรัฐหนึ่งปล่อยปละละเลยมิควบคุมดูแลภัยจากแฮกเกอร์ในรัฐของตนให้กระทำการสร้างความเสียหายต่อระบบคอมพิวเตอร์ของรัฐอื่น ๆ แล้ว ย่อมสร้างความไม่พึงพอใจต่อรัฐผู้ได้รับความเสียหายอันอาจจะนำมาซึ่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรืออาจเกิดความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างประเทศขึ้น

2.5.5.3 ด้านความเป็นส่วนตัว

ความเป็นส่วนตัวของบุคคลในยุคอินเทอร์เน็ตนั้นเป็นสิ่งที่ยากจะปกปิดได้อีกต่อไป โดยเฉพาะข้อมูลที่ให้ไว้กับหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ว่าเป็นภาครัฐหรือภาคเอกชน โดยข้อมูลส่วนตัวนั้นมีทั้งข้อมูลที่มีค่าทางเศรษฐกิจ เช่น หมายเลขบัตรเครดิตหมายเลขบัตรประจำตัวประชาชนและข้อมูลที่ไม่มีค่าทางเศรษฐกิจ เช่น การสนทนาที่เป็นส่วนตัวประวัติโดยทั่วไปซึ่งการติดต่อสื่อสารทางคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตที่มีการเก็บข้อมูลที่ติดต่อไว้ในฐานข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตที่เข้าไปใช้บริการก่อให้เกิดความเสี่ยงที่จะมีบุคคลอื่นเข้ามาดูได้

ความเสียหายที่เกิดขึ้นและมีผลกระทบทั้งความเป็นส่วนตัวและเศรษฐกิจ เช่น ภัยจากการถูกขโมยเงินผ่านทางอินเทอร์เน็ตแบงค์กิ้งหรือผ่านทางการปลอมแปลงบัตรเอทีเอ็มหรือบัตรเครดิตตลอดจนการถูกขโมยความเป็นตัวตนหรือ "Identity Theft" โดยแฮกเกอร์หรือผู้ไม่หวังดีนิยมขโมยชื่อผู้ใช้และรหัสผ่านของเหยื่อแล้วนำไปใช้ในทางที่ไม่ถูกต้องและขัดต่อกฎหมายสร้างปัญหาให้กับผู้เป็นเจ้าของชื่อดังกล่าวและอาจถูกตำรวจสอบสวนในฐานะผู้ต้องหาในคดีอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ซึ่งทำให้เสียเวลาและเสียชื่อเสียงจากการขโมยความเป็นตัวตนดังกล่าว[45]

---

[45] ACIS. *10 ภัยมืดยุคอินเทอร์เน็ตปี ค.ศ. 2007.* สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2556, จาก www.acisonline.net/article_prinya_eweek_010150.htm

นอกจากนี้ความเสียหายต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลทั่วไปที่เกิดจากการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์หรือข้อมูลโดยปราศจากอำนาจนั้น แม้แฮกเกอร์จะมิได้ประสงค์ที่จะก่อภัยใด ๆ ต่อระบบคอมพิวเตอร์หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์เพียงแต่เข้ามาในระบบคอมพิวเตอร์เท่านั้น อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะมิได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบคอมพิวเตอร์ข้อมูลสารสนเทศหรือระบบเครือข่ายก็ตามแฮกเกอร์ก็สามารถเรียกร้องทรัพย์สินจากเจ้าของระบบได้เช่นกัน

2.5.5.4 ด้านสังคม

เมื่อคอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทในสังคม พฤติกรรมของบุคคลก็เปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก การติดต่อสื่อสารการทำงานหรือสื่อบันเทิงเปลี่ยนไปอย่างเห็นได้ชัดเมื่อคอมพิวเตอร์ทำให้พฤติกรรมของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไป ทำให้มนุษย์มีโลกอีกโลกหนึ่งที่ผ่านคอมพิวเตอร์เป็นสังคมใหม่ที่เกิดขึ้นและสิ่งที่ตามมาคืออาชญากรรมที่เกิดเทคโนโลยีสมัยใหม่ทำให้การกระทำผิดเปลี่ยนแปลงไปเกิดอาชญากรไซเบอร์ขึ้นโดยเฉพาะแฮกเกอร์หรือนักเจาะระบบกลายเป็นอาชญากรรมประเภทใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคมพร้อมเทคโนโลยีและทำให้ประชาชนหวาดกลัวหรือหวาดระแวงได้มากกว่าอาชญากรรมโดยทั่วไปเนื่องจากเป็นเรื่องยากที่จะระมัดระวังและป้องกันตนเองจากการกระทำผิดดังกล่าวและผู้กระทำผิดสามารถทำได้โดยไม่มี
ข้อจำกัดเรื่องเวลาหรือสถานที่

2.6 สถิติคดีและความเสียหายจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

2.6.1 สถิติคดีและความเสียหายจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ของประเทศไทย

หน่วยงานของประเทศไทยที่ทำหน้าที่เก็บรวบรวมสถิติด้านการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ได้แก่ ศูนย์ประสานงานการรักษาความปลอดภัยคอมพิวเตอร์ประเทศไทย (Thailand Computer Emergency Response Team) หรือ ไทยเซิร์ท (ThaiCERT) จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2543 โดยศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ ภายใต้สังกัดของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีภาระหน้าที่หลักเพื่อตอบสนองและจัดการกับเหตุการณ์ความมั่นคงปลอดภัยคอมพิวเตอร์ (Incident Response) และให้การสนับสนุนที่จำเป็นและคำแนะนำในการแก้ไขภัยคุกคามความมั่นคงปลอดภัยทางด้านคอมพิวเตอร์ รวมทั้งติดตามและเผยแพร่ข่าวสารและเหตุการณ์ทางด้านความมั่นคงปลอดภัยทางด้านคอมพิวเตอร์ต่อสาธารณชน ตลอดจนทำการศึกษาและพัฒนาเครื่องมือและแนวทางต่าง ๆ ในการปฏิบัติเพื่อเพิ่มความมั่นคงปลอดภัยในการใช้คอมพิวเตอร์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

หลังจากที่ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ก็ได้มีการรวบรวมการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำ

ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เพื่อเก็บเป็นสถิติ โดยตัวอย่างข้อมูลจากศูนย์ประสานงานการรักษาความปลอดภัยคอมพิวเตอร์ไทย หรือไทยเซิร์ท ในปี พ.ศ. 2550-2554 พบสถิติเว็บไซต์หน่วยงานด้านการศึกษามีไวรัสมากกว่าเว็บไซต์หน่วยงานอื่น คิดเป็นร้อยละ 48 และในปี พ.ศ. 2555 ประเทศไทยมีสถิติการหลอกลวงต้มตุ๋นทางอินเทอร์เน็ตมากที่สุดในจำนวนภัยคุกคาม คิดเป็นร้อยละ 68

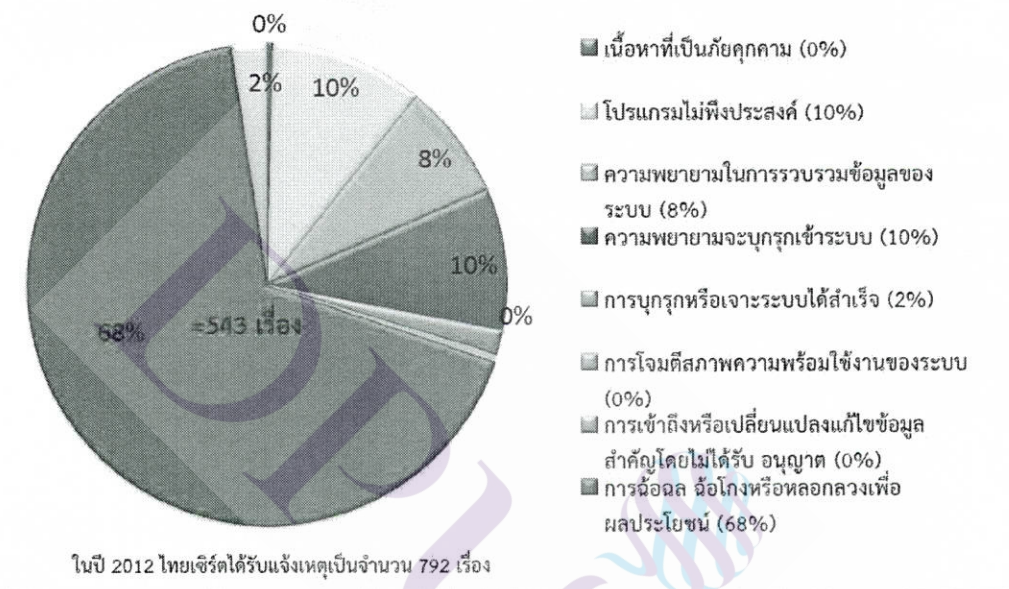

ภาพที่ 2.2 สถิติภัยคุกคามที่ ThaiCERT ได้รับแจ้งในปี พ.ศ. 2555

ที่มา: ศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์ประเทศไทย (ไทยเซิร์ต). สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2557, จาก http://www.thaicert.or.th

ตารางที่ 2.1 สถิติภัยคุกคาม ประจำปี พ.ศ. 2555

▾ สถิติภัยคุกคาม ประจำปี พ.ศ. 2555

ประเภทภัยคุกคาม / เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม
Abusive content	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	**3**
Availability	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	**2**
Fraud	16	37	32	42	32	32	51	54	74	49	48	67	**534**
Information gathering	4	5	10	8	8	5	5	10	5	0	1	1	**62**
Information security	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	**2**
Intrusion Attempts	3	3	13	8	8	6	7	10	8	2	2	5	**75**
Intrusion	1	1	1	1	0	3	1	0	0	0	1	4	**13**
Malicious code	3	6	9	12	7	4	7	3	8	8	10	5	**82**
Other	4	5	3	2	1	2	2	0	0	0	0	0	**19**
รวม	**31**	**59**	**69**	**74**	**56**	**52**	**73**	**78**	**96**	**59**	**63**	**82**	**792**

ที่มา: ศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์ประเทศไทย (ไทยเซิร์ต). สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2557, จาก http://www.thaicert.or.th

ตารางที่ 2.2 สถิติภัยคุกคาม ประจำปี พ.ศ. 2556

▾ สถิติภัยคุกคาม ประจำปี พ.ศ. 2556

ประเภทภัยคุกคาม / เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม
Abusive content	1	2	3	1	1	2	0	0	0	1	2	0	**13**
Availability	1	0	0	0	0	0	0	8	0	1	0	0	**10**
Fraud	36	48	49	56	78	56	110	53	53	54	59	42	**694**
Information gathering	3	0	0	0	0	2	0	0	0	3	0	0	**8**
Information security	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Intrusion Attempts	56	23	17	23	16	11	24	16	24	46	24	36	**316**
Intrusion	6	3	50	61	115	94	67	63	89	46	27	10	**632**
Malicious code	1	4	6	4	3	11	9	7	5	6	5	12	**73**
Other	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
รวม	**104**	**80**	**125**	**145**	**213**	**176**	**210**	**147**	**171**	**157**	**117**	**100**	**1745**

ที่มา: ศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์ประเทศไทย (ไทยเซิร์ต). สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2557, จาก http://www.thaicert.or.th

จากสถิติภัยคุกคามที่ ศูนย์ประสานงานการรักษาความปลอดภัยคอมพิวเตอร์ประเทศไทย ได้รับแจ้งเหตุนั้น ในปี พ.ศ. 2555 มีจำนวนทั้งสิ้น 792 ราย โดยแบ่งเป็นกรณีที่สำคัญคือ การฉ้อโกงหลอกลวงทางคอมพิวเตอร์ 534 ราย ไวรัสคอมพิวเตอร์และโปรแกรมไม่พึงประสงค์ 82 ราย การพยายามบุกรุกเข้าถึงระบบ 75 ราย และ การพยายามในการรวบรวมข้อมูลของระบบ 62 ราย ซึ่งในปี พ.ศ. 2556 มีการแจ้งเหตุทั้งสิ้น 1745 ราย แบ่งเป็นกรณีที่สำคัญคือ การฉ้อโกง

หลอกลวงทางคอมพิวเตอร์ 694 ราย การพยายามบุกรุกเข้าถึงระบบ 632 ราย และ การพยายามในการรวบรวมข้อมูลของระบบ 316 ราย[46]

จากการศึกษาสถิติภัยคุกคามจากการกระทำความผิดจากคอมพิวเตอร์ เห็นได้ว่าเมื่อเทคโนโลยีพัฒนามากขึ้น การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ก็มีมากขึ้นตามไปด้วย ถึงแม้จะมีพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์บังคับใช้อยู่ การกระทำความผิดก็มิได้ลดน้อยลง แต่กลับมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี จึงควรมีมาตรการทางกฎหมายอื่นที่จะมาสนับสนุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ให้ลดลงและหมดไป

2.6.2 สถิติคดีและความเสียหายจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ของต่างประเทศ

ปัจจุบันมีหน่วยงานของต่างประเทศหลายหน่วยงานที่ทำการสำรวจข้อมูลสถิติเกี่ยวกับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ เช่น CSI, FBI, IPRI ซึ่งจากรายงานการสำรวจความเสียหายที่เกิดขึ้นของ CSI ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการขโมยข้อมูลทางคอมพิวเตอร์มีมูลค่าสูงที่สุด รองลงมาคือการฉ้อโกงทางคอมพิวเตอร์และการปล่อยไวรัสตามลำดับ ในขณะที่ AusCert ประเทศออสเตรเลีย ได้ทำการสำรวจความเสียหายที่เกิดจากการก่ออาชญากรรมคอมพิวเตอร์พบว่า ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการขโมยข้อมูลทางคอมพิวเตอร์มีมูลค่าสูงที่สุด รองลงมาคือการปล่อยไวรัสและการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตหรือเมล์โดยไม่ได้รับอนุญาตจากคนในองค์กรตามลำดับ

เว็บไซต์ที่มีชื่อเสียงหลายเว็บไซต์ได้ทำการสำรวจข้อมูลและผลกระทบของการก่ออาชญากรรมคอมพิวเตอร์เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะเว็บไซต์ที่มีชื่อว่า BotRevolt.com ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติที่น่าสนใจและสามารถเตือนใจผู้ที่ชื่นชอบการเล่นคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตให้ระมัดระวังตัวและไม่หลงกลตกเป็นเหยื่อได้เป็นอย่างดี

ผลสำรวจล่าสุดของเว็บไซต์ BotRevolt.com ในปี ค.ศ. 2012 พบว่ามีผู้ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์มากกว่า 556 ล้านคนต่อปี โดยคิดเป็น 1.5 ล้านคนต่อวัน 1,080 คนต่อนาที และ 18 คนต่อวินาที โดยสามารถขโมยเงินได้มากถึง หนึ่งแสนล้านเหรียญต่อปี หรือสามารถขโมยเงินจากเหยื่อได้เฉลี่ย 197 เหรียญต่อคน ส่วนมูลเหตุจูงใจที่ทำให้ก่ออาชญากรรมคือ อันดับหนึ่งเหตุผลทางด้านการเงินร้อยละ 96 ความไม่เห็นด้วยหรือการประท้วงร้อยละ 3 ทำไปเพราะความสนุกสนาน ความอยากรู้อยากเห็น ความภาคภูมิใจร้อยละ 2 และสุดท้าย ความโกรธแค้นส่วนตัวร้อยละ 1

---

[46] ศูนย์ประสานงานการรักษาความปลอดภัยคอมพิวเตอร์ประเทศไทย. *สถิติภัยคุกคามประจำปี 2555-2556.* สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2557, จาก https://www.thaicert.or.th/statistics/statistics.html.

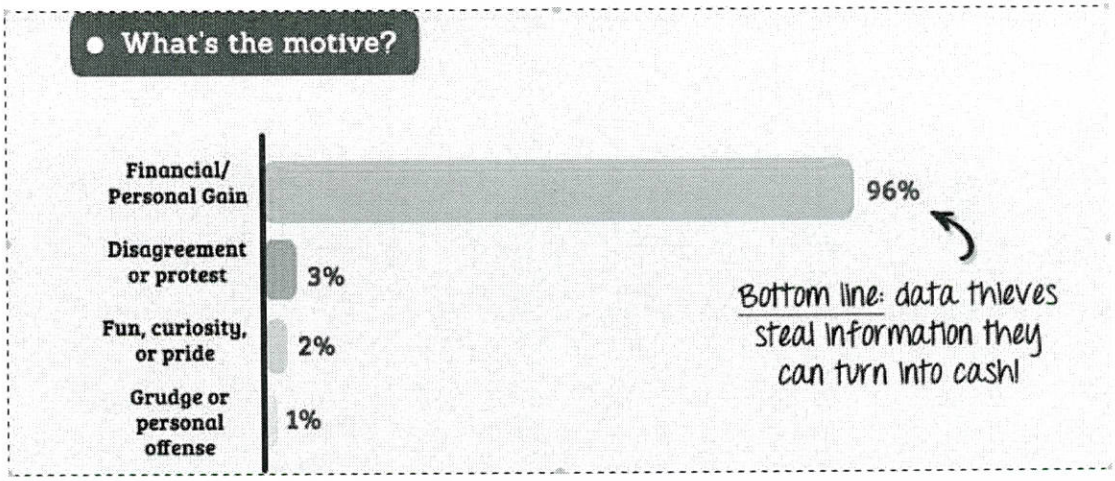

ภาพที่ 2.3 มูลเหตุจูงใจที่ทำให้ก่ออาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์

ที่มา: สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2556, จาก http://www.botrevolt.com

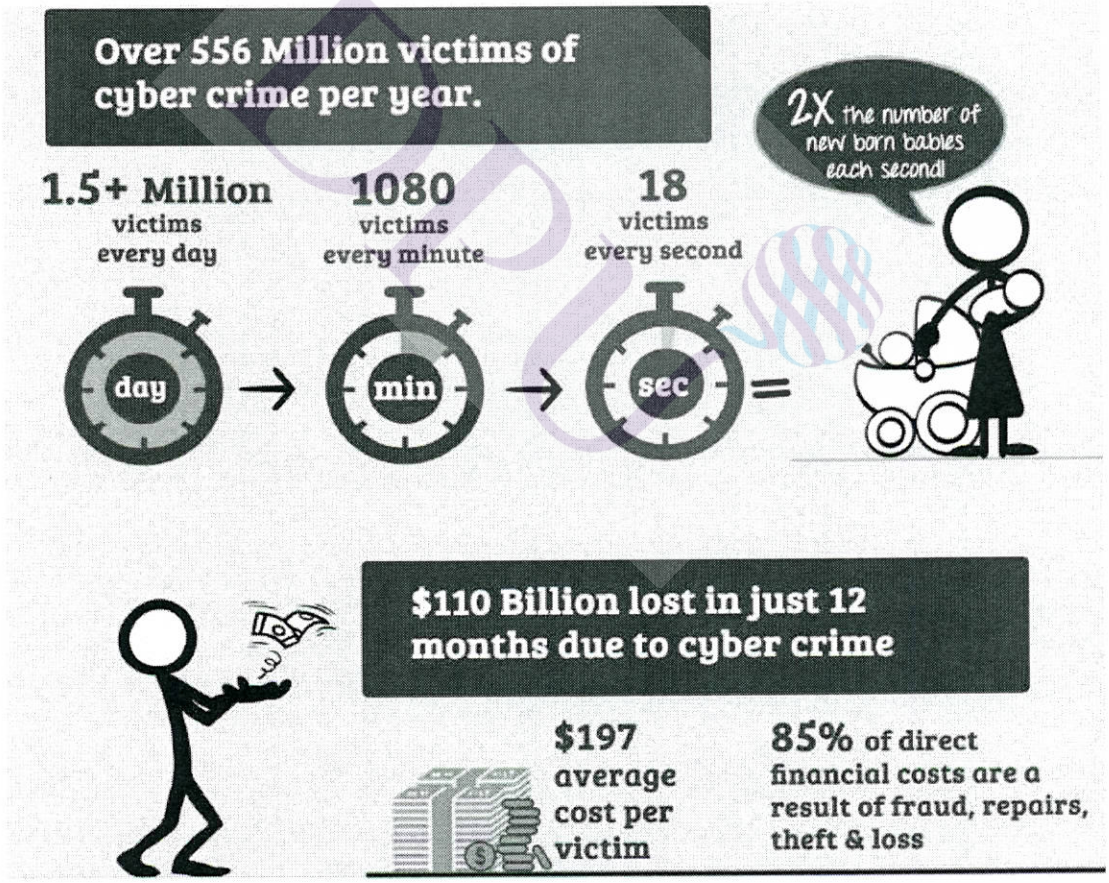

ภาพที่ 2.4 จำนวนผู้ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์

ที่มา: สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2556, จาก http://www.botrevolt.com

การสำรวจยังพบอีกด้วยว่าอาชญากรทางคอมพิวเตอร์สามารถเข้าถึงคอมพิวเตอร์ของเราผ่านการลับลอบเจาะระบบ (Hacking) มากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งร้อยละ 81 อันดับสองคือ มัลแวร์ (Malware) ร้อยละ 69 การขโมยข้อมูลโดยตรงโดยการลักลอบทำสำเนาข้อมูลในบัตรเครดิต ATM หรือทำบัตรปลอมร้อยละ 10 การหลอกถามข้อมูลตัวต่อตัว ทางโทรศัพท์และผ่านอีเมล์ร้อยละ 7 และสุดท้ายคือการนำข้อมูลของลูกค้ามาเปิดเผยร้อยละ 5

ภาพที่ 2.5 วิธีการเข้าถึงข้อมูลของเหยื่อ

ที่มา: สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2556, จาก http://www.botrevolt.com

นอกจากการสำรวจของเว็บไซต์ชื่อดังที่ได้กล่าวไปข้างต้นแล้ว ยังมีบริษัทชั้นนำอีกหลายบริษัทที่ได้เผยผลสำรวจผลกระทบที่ได้รับจากการก่ออาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์นี้ ยกตัวอย่างเช่น บริษัท Symantec บริษัทผู้พัฒนาซอฟต์แวร์แอนติไวรัส และระบบรักษาความปลอดภัยบนอินเทอร์เน็ต ได้เปิดเผยว่า ชาวอเมริกันมากกว่า 74 ล้านราย ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ สูญเงินเป็นมูลค่าทั้งสิ้น 3.2 หมื่นล้านเหรียญฯ ในขณะที่จีนสูญเงินไป 2.5 หมื่นล้านเหรียญ ตามมาด้วยบราซิล 1.5 หมื่นล้านเหรียญและอินเดีย 4 พันล้านเหรียญ[47]

[47] Symantec Corporation, Internet Security Threat Report, Retrieved December 15, 2013, from http://www.symantec.com/security_response/"Internet Security Threat Report"

บทที่ 3
ความผิดมูลฐานตามกฎหมายฟอกเงินและ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ของต่างประเทศ

การกำหนดความผิดมูลฐานตามกฎหมายฟอกเงินและความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ของแต่ละประเทศจะมีวิธีการปฏิบัติที่แตกต่างกัน เนื่องมาจากความแตกต่างของระบบกฎหมายขนบธรรมเนียมประเพณี และแนวคิดทางสังคม ถึงแม้จะมีการบัญญัติกฎหมายที่แตกต่างกัน แต่ทุกประเทศก็บัญญัติกฎหมายโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวม มุ่งป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมให้หมดไปเพื่อความสงบสุขของสังคม

3.1 แนวความคิดในการกำหนดความผิดมูลฐานของต่างประเทศ

ในศตวรรษที่ 18[1] แนวความคิดในการลงโทษผู้กระทำความผิดเพื่อเป็นการแก้แค้นทดแทน (Retributive Justice) ด้วยวิธีการลงโทษที่โหดร้ายทารุณนั้น ได้เสื่อมลงไป ทั้งนี้ด้วยเหตุผลว่ากฎหมายอาญาต้องมีจุดประสงค์ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม (Public Interest)[2] โดยเพื่อใช้ป้องกันและควบคุมสิ่งไม่พึงประสงค์ ซึ่งการลงโทษเพราะว่าเขาได้ฝ่าฝืนกฎหมายซึ่งคุ้มครองผลประโยชน์ของทุก ๆ คน กฎหมายจะได้รับการพิจารณาในฐานะที่เป็นสัญญาประชาชมอันเป็นภาวะที่ทุกคนรวมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และมากไปกว่านั้น กฎหมายเป็นเจตจำนงร่วมกันของสมาชิกในชุมชนการบังคับต่อบุคคลที่ละเมิดกฎหมายเพื่อคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมจึงเป็นสิ่งที่ยุติธรรม[3]

ซึ่งแนวคิดในการป้องกันและปราบปราบอาชญากรรมนั้นไม่ได้ยึดติดในแนวคิดใดเป็นแนวคิดหลัก โดยมีสองแนวคิดที่สำคัญได้แก่

---

[1] Alan Noris, Crime. (1993). *Reason and History: A Critical Introduction to Criminal Law*. p. 19.

[2] Roger Brownsword. (1993). *Law and the Public Interest.* p. 30.

[3] David B. Young. "Cesare Beccaria: Utilitarian or Retributivist ?," Journal of Criminal Justice, vol.11, p. 319.

1. แนวคิดทางอาญาพื้นฐานทางอาญาที่เน้นการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเป็นหลัก หรือเน้นการควบคุม อาชญากรรม (Crime Control Model) การป้องกันอาชญากรรมที่เกิดขึ้น จึงเน้นความรวดเร็วและเฉียบขาดในการจัดการกับอาชญากรรม ทั้งนี้เพราะว่า การทำเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถที่จะควบคุม หรือปราบปรามอาชญากรรมได้นั้น จะถูกเพ่งเล็งจากประชาชนว่าไม่อาจจะรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมได้[4]

2. แนวคิดพื้นฐานทางอาญาที่เน้นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลตามหลัก "นิติรัฐ" (The Rule of Law) โดยใช้รูปแบบกระบวนการที่เป็นไปตามกฎหมาย (The Due Process of Law) เป็นกระบวนการที่เน้นการคุ้มครองผู้บริสุทธิ์เป็นกันการดำเนินคดีที่ผิดพลาด ซึ่งบางครั้งอาจขัดแย้งกับเป้าหมายการลดจำนวนอาชญากรรมและการดำเนินคดีโดยรวดเร็ว

นักกฎหมายของสหรัฐอเมริกาได้นำ 2 ทฤษฎี มาประกอบแนวคิดเรื่องการฟอกเงินของสหรัฐอเมริกา คือทฤษฎีสมคบ (Conspiracy Theory) ทฤษฎีการช่วยเหลือและสนับสนุน (Aiding and Abetting Theory)[5] โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ทฤษฎีสมคบ (Conspiracy Theory)

เป็นไปตามหลักกฎหมายความคิดพื้น ฐานของการของการสมคบการกระทำความผิดอาญาที่ว่าสมาชิกในการสมคบจะต้องมีการรับผิดเช่นเดียวกับตัวการ ในการกระทำของผู้ที่ร่วมในการสมคบกัน Pinkerton Rule ได้วางหลักว่าผู้ร่วมสมคบจะต้องถือว่าร่วมกันกระทำความผิดสำหรับการกระทำของผู้ที่ร่วมสมคบกัน ความหมายคือ การให้ความช่วยเหลือในการสมคบการกระทำความผิด ซึ่งจะทำให้คณะบุคคลกลายเป็นกลุ่มบุคคลตามหลักตรรกวิทยาก็คือ เพื่อการก่อตั้งในการตกลงและการตกลงอนุมานได้ว่านำไปสู่การสมคบกัน และการสมคบกันก่อให้เกิดความรับผิดชอบเช่นเดียวกับตัวการ

สำหรับแนวคิดเรื่องความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงิน ยังมีแนวคิดเพิ่มเติมที่ว่าการกระทำความผิด เกิดขึ้นเมื่อบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปสมคบกันกระทำความผิดต่อรัฐ หรือฉ้อฉลต่อรัฐ โดยถือว่ารัฐเป็นผู้เสียหายและเพื่อพิสูจน์ความผิดต้องแสดงให้เห็นว่า

1) บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปสมคบกัน หรือตกลงกระทำความผิดต่อรัฐ ฉ้อฉลรัฐ

2) อย่างน้อยที่สุดผู้ทีได้สมคบกันมีการกระทำทีแสดงออกเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการสมคบกัน

---

[4] ประธาน วัฒนวาณิชย์. (2520, กันยายน-พฤศจิกายน). "ระบบความยุติธรรม: แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมอาชญากรรมและกระบวนการนิติธรรม" *วารสารนิติศาสตร์, 9.* น. 150.

[5] วีระพงษ์ บุญโญภาส ข เล่มเดิม. น. 16.

การสมคบกัน เป็นการการตกลงที่จะกระทำการมิชอบด้วยกฎหมาย โดยมีการกระทำที่แสดงออกมากกว่าหนึ่งหรือสองประการ การตกลงที่จะกระทำความผิดอาญาและมีการก้าวหน้าไปสู่การบรรลุข้อตกลง จึงจะนำมาเป็นสิ่งที่ฟ้องคดีได้ ถ้าข้อหาการฟอกเงินยังไม่เป็นที่เพียงพอที่จะฟ้องร้องก็อาจร้องในข้อหาสมคบกันกระทำความผิดได้

2) ทฤษฎีการช่วยเหลือและสนับสนุน (Aiding and Abetting Theory)

ทฤษฎีการช่วยเหลือและสนับสนุนนำมาใช้ประกอบกับคดีฟอกเงิน เพราะจำเลยได้กระทำความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงินอันเป็นการกระทำความผิดกฎหมายซึ่งมีที่มาจากการค้ายาเสพติด เป็นการกระทำเพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนต่อองค์กรค้ายาเสพติด ซึ่งแพร่ขยายอิทธิพลและแผนขององค์กรต่อไป ในกรณีนี้หากโจทก์พิสูจน์ได้ว่าจำเลยให้บริการฟอกเงิน และจำเลยรู้ว่าเงินเหล่านี้ได้มาจากการค้ายาเสพติด ซึ่งจำเลยได้กระทำไปโดยมีเจตนาที่จะให้มีการจำหน่ายหรือครอบครองยาเสพติดต่อไป หรือกล่าวได้ว่าเป็นผู้สืบทอดอาชญากรรม

3.2 ความผิดมูลฐานตามกฎหมายต่างประเทศ

การกำหนดความผิดมูลฐานของประเทศต่าง ๆ นั้นมีที่มาแตกต่างกัน ซึ่งมักจะเป็นอาชญากรรมที่ได้รับผลตอบแทนเป็นเงินจำนวนมาก เช่น การค้ายาเสพติด การหลบเลี่ยงภาษี การก่อการร้าย เป็นต้น และยังมีการนำเงินนอกระบบมาเข้าสู่ระบบเพื่อฟอกเงินให้ผู้อื่นเข้าใจว่าเป็นเงินที่ถูกกฎหมายเป็นจำนวนมาก จึงทำให้รัฐต้องออกบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงินมาบังคับใช้เพื่อเป็นเครื่องมือในการตัดวงจรทางการเงินของอาชญากรรมต่าง ๆ ให้หมดสิ้นไป

3.2.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกาถือเป็นต้นแบบของแนวคิดในเรื่องการให้มีกฎหมายที่เกี่ยวกับการฟอกเงินขึ้นในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงินมีดังนี้[6]

1) Federal Crimes and Criminal Procedure

เป็นกฎหมายเบื้องต้นในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มีสาระสำคัญได้แก่

1. การกระทำหรือพยายามกระทำการ สนับสนุนหรือช่วยเหลือในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการเงิน ปกปิดซ่อนเร้นการกระทำความผิด หลีกเลี่ยงไม่รายงานการโอนเงิน ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 500,000 เหรียญสหรัฐ หรือสองเท่าของมูลค่าของทรัพย์สินที่เกี่ยวข้อง ขึ้นอยู่กับว่าจำนวนไหนจะมากกว่า หรือจำคุกไม่เกิน 20 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

---

[6] วีระพงษ์ บุญโญภาส ง (2544, กรกฎาคม). "กฎหมายป้องกันปราบปรามการฟอกเงิน: ศึกษากรณี "ความผิดมูลฐาน" ของประเทศสหรัฐอเมริกาและออสเตรเลีย." *วารสารกฎหมาย,* 20(3), น. 68-77.

2. การกระทำหรือพยายามนำเข้าหรือนำออกไปซึ่งตราสารหรือเอกสารทางการเงิน (Monetary instrument) เช่น เงินตราของต่างประเทศ เช็คเดินทาง เช็คธนาคาร ตั๋วเงิน ตั๋วสัญญาใช้เงิน เป็นต้น มีโทษปรับไม่เกิน 500,000 เหรียญสหรัฐ หรือสองเท่าของมูลค่านั้น ขึ้นอยู่กับว่าจำนวนไหนจะสูงกว่ากัน หรือจำคุกไม่เกิน 20 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

3. ผู้กระทำความผิดทั้ง 2 กรณีดังที่กล่าวมาในข้างต้นต้องรับผิดทางแพ่งไม่เกินมูลค่าของทรัพย์สินนั้นหรือไม่เกิน 10,000 เหรียญสหรัฐ

จากหลักสำคัญของกฎหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่า กฎหมายฉบับนี้เน้นลงโทษผู้ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับการเงิน ตราสารหรือเอกสารทางการเงิน ไม่ได้มีการบัญญัติความผิดมูลฐานไว้

2) Bank Secrecy Act 1970 (BSA)

กฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการรายงานเรื่องการหมุนเวียนของเงินตรา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการพิสูจน์ทราบแหล่งที่มาของเงิน ปริมาณเงิน และความเคลื่อนไหวของกระแสการเงินที่นำเข้าหรือออกนอกประเทศหรือที่ฝากไว้ในธนาคารหรือสถาบันการเงินเพื่อช่วยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถตรวจสอบและสืบสวนผู้กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายอาญาและกฎหมายเกี่ยวกับภาษีได้โดยมิต้องอาศัยข้อมูลจากธนาคารต่างประเทศ ซึ่งบัญญัติไว้ใน บรรพ 31 ของกฎหมายแห่งสหรัฐอเมริกา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ให้สถาบันการเงินภายในประเทศรายงานการโอนเงิน การจ่ายเงิน และการรับเงินที่มีมูลค่าตั้งแต่ 10,000 เหรียญสหรัฐขึ้นไป

2. ให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้นำเข้าหรือนำออกเงินมากกว่า 5,000 เหรียญสหรัฐต้องรายงานการกระทำดังกล่าว

หากสถาบันการเงินใดฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าว จะต้องรับโทษที่มีทั้งโทษปรับและโทษจำคุก

จากหลักสำคัญของกฎหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่ามีการบัญญัติความผิดมูลฐานเกี่ยวกับความลับของสถาบันการเงินไว้โดยเฉพาะ คุ้มครองและตรวจสอบการหมุนเวียนของเงิน เพื่อความสะดวกในการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ในการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

3) Money Laundering Control Act 1986 (MLCA)

เนื่องจากกฎหมายที่ยังมีช่องโหว่วันที่ 27 ตุลาคม ค.ศ. 1986 ได้มีการประกาศใช้กฎหมาย Anti-Drug of 1986 หรือเรียกว่า “กฎหมายการควบคุมการฟอกเงิน” (Money Laundering

Control Act of 1986 หรือ MLCA) ซึ่งบัญญัติไว้ในบรรพ 18 ของกฎหมายสหรัฐอเมริกา มาตรา 1956[7] โดยมีการปรับปรุงแก้ไขให้ทันสมัยตลอดมา ซึ่งมีหลักสำคัญดังนี้

(1) ผู้ใดดำเนินการหรือพยายามที่จะทำธุรกรรมทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับเงินที่ได้มาจากการกระทำผิดกฎหมาย (Unlawful Activity) โดยรู้ถึงที่มาของเงินในการดำเนินธุรกรรมดังกล่าว ไม่ว่าจะโดยเจตนาช่วยเหลือ หรือรู้ว่าธุรกรรมทั้งหมดหรือแต่บางส่วนมาจากการกระทำผิดกฎหมายนั้น เพื่อ

1. ปกปิดหรือลวง สภาพ ที่ตั้ง แหล่งที่มา ความเป็นเจ้าของ หรือการควบคุมรายได้ของการกระทำผิดกฎหมายนั้น

2. หลีกเลี่ยงการรายงานธุรกรรมทางการเงินที่กำหนดตามกฎหมายมลรัฐหรือกฎหมายของสหรัฐ

ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 500,000 เหรียญสหรัฐ หรือปรับเป็นจำนวนสองเท่าของมูลค่าทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรม ขึ้นอยู่กับว่าจำนวนไหนจะสูงกว่ากัน จำคุกไม่เกิน 20 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

(2) ผู้ใด ทำการส่งหรือพยายามที่จะส่งตราสารทางการเงิน หรือเงินทุน จากสหรัฐออกไปยังนอกประเทศสหรัฐอเมริกา หรือนำเข้าตราสารหรือเงินทุนใด ๆ มายังสหรัฐ ไม่ว่าจะโดยเจตนาโดยเจตนาช่วยเหลือในการกระทำผิดกฎหมาย หรือรู้ว่าตราสารหรือเงินทุนดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดกฎหมาย และรู้ถึงการส่งหรือนำเข้าทั้งหมดหรือแต่บางส่วนนั้น เพื่อ

1. ปกปิดหรือลวง สภาพ ที่ตั้ง แหล่งที่มา ความเป็นเจ้าของ หรือการควบคุมรายได้ของการกระทำผิดกฎหมาย หรือ

2. หลีกเลี่ยงการรายงานการธุรกรรมนั้น ที่กำหนดไว้ในกฎหมายมลรัฐหรือกฎหมายของสหรัฐ

ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 50,000 เหรียญสหรัฐ หรือปรับเป็นจำนวนสองเท่าของมูลค่าตราสารทางการเงินหรือเงินทุนที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น ขึ้นอยู่กับว่าจำนวนไหนจะสูงกว่ากัน หรือจำคุกไม่เกิน 20 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

(3) ผู้ใด กระทำหรือพยายามกระทำธุรกรรมตามข้อ (2) และ (3) ข้างต้น ต้องรับผิดทางแพ่งต่อสหรัฐเป็นจำนวนไม่เกินมูลค่าของทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมนั้น หรือเป็นเงินจำนวน 10,000 เหรียญสหรัฐ[8]

---

[7] 18 U.S.C. § 1956 - Laundering of monetary instruments.

[8] วีระพงษ์ บุญโญภาส ข เล่มเดิม. น. 72.

กฎหมายฉบับดังกล่าว ได้กำหนดนิยามของคำว่า “การกระทำผิดกฎหมาย” (Unlawful Activity) ซึ่งเป็นความผิดมูลฐาน โดยกำหนดไว้เพื่อให้ครอบคลุมการกระทำความผิดมากมายหลายฐาน และยังมีการกำหนดความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ให้เป็นความผิดมูลฐานตามมาตราดังกล่าวอีกด้วย[9]

จากหลักกฎหมายดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าประเทศสหรัฐอเมริกามีการกำหนดความผิดมูลฐานไว้อย่างกว้าง ๆ และกำหนดไว้เป็นจำนวนมาก เพื่อให้ครอบคลุมการกระทำความผิดต่าง ๆ มากที่สุด โดยมีวัตถุประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและการฟอกเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2.1 สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เป็นประเทศที่ใช้กฎหมายระบบลายลักษณ์อักษร (Civil Law) โดยยึดตามประมวลกฎหมายในการตัดสินคดี ซึ่งกฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงินนั้น ได้มีการบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 261 มีสาระสำคัญดังนี้

มาตรา 261 ความผิดฐานฟอกเงิน ; ปกปิด ทรัพย์สินที่ได้มาจากการทำผิดกฎหมาย[10]

(1) ผู้ใดซุกซ่อน ทรัพย์สินที่ได้มาจากการทำผิดกฎหมายที่ระบุไว้ในวรรค 2 ปกปิดแหล่งที่มา หรือ ขัดขวาง หรือ รบกวนการสืบสวนแหล่งที่มา การค้นหา การริบทรัพย์ การยึดทรัพย์หรือการควบคุม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 3 เดือน ถึง 5 ปี

การกระทำตาม วรรค 1 คือ

1. การกระทำความผิดอาญาร้ายแรง
2. การกระทำความผิดตาม
   a) มาตรา 332 (1) เกี่ยวโยงกับอนุมาตรา (3) มาตรา 334;
   b) มาตรา 29 (1) วรรค 1 ข้อ 1 ตามกฎหมายยาเสพติด และมาตรา 19 (1) ข้อ 1 ตามกฎหมายควบคุมสารตั้งต้นยาเสพติด
3. การกระทำความผิดตามมาตรา 373 มาตรา 374 (2) ตามกฎหมายการเงิน ถ้าผู้กระทำความผิดกระทำเป็นอาชีพ มาตรา 12 (1) ตามกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กรตลาดร่วมและกฎหมายระบบจ่ายเงินตรง

---

[9] 18 U.S.C. § 1956 (c) (7) (D) the term “specified unlawful activity” means— an offense under… section 1030 (relating to computer fraud and abuse)…

[10] Strafgesetzbuch(StGB) § 261 Geldwäsche; Verschleierung unrechtmäßig erlangter Vermögenswerte

4. การกระทำความผิดตาม

a) มาตรา 152a มาตรา 181a มาตรา 232 (1) และ (2) มาตรา 233 (1) และ (2) มาตรา 233a มาตรา 242 มาตรา 246 มาตรา 253 มาตรา 259 มาตราs 263 to 264 มาตรา 266 มาตรา 267 มาตรา 269 มาตรา 271 มาตรา 284 มาตรา 326 (1)(2) และ (4) มาตรา 328 (1)(2) และ (4) มาตรา 348;

b) มาตรา 96 ตามกฎหมายต่างด้าว มาตรา 84 ตามกฎหมายเกี่ยวข้องกับการขอลี้ภัย และ มาตรา 270 ตามกฎหมายการเงิน ที่กระทำเป็นอาชีพ หรือ กระทำโดยสมาชิกของกลุ่มอาชญากรที่กระทำเป็นปกติธุระดังกล่าว และ

5. การกระทำความผิด ตามมาตรา 89 มาตรา 129 และมาตรา 129a (3) และ (5) ที่เกี่ยวข้องกับ มาตรา 129b (1) ที่กระทำโดยองค์กรอาชญากรรม หรือ องค์กรก่อการร้าย (มาตรา 129 และ 129a ที่เกี่ยวข้องกับมาตรา 129b (1))

ข้อความตามวรรค 1 นำไปใช้บังคับกับกรณีหลบเลี่ยงภาษีที่กระทำไปเพื่อหากำไร หรือโดยกลุ่มอาชญากรรม ตามมาตรา 370 ของกฎหมายการเงิน การใช้จ่ายเงินที่ได้มาจากการหลบเลี่ยงภาษี จากการได้คืนภาษีที่ผิดกฎหมาย และ ในกรณีตามวรรค 2 ข้อ 3 ให้นำวรรค 1 มาใช้บังคับกับทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับการหลบเลี่ยงค่าธรรมเนียมเช่นกัน

(2) ผู้ใด

1. จัดหาทรัพย์สินตาม (1) เพื่อตนเองหรือผู้อื่น หรือ

2. เก็บทรัพย์สินตาม (1) ไว้ในครอบครอง หรือใช้เพื่อตนเองหรือผู้อื่น โดยรู้ถึงแหล่งที่มาในเวลาที่ได้ทรัพย์สินนั้นไว้ในครอบครอง ต้องถูกลงโทษเช่นเดียวกัน

(3) การพยายามกระทำความผิดก็ต้องได้รับโทษ

(4) ในกรณีที่กระทำความผิดร้ายแรง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ หกเดือนถึงสิบปี การกระทำความผิดร้ายแรงดังกล่าวให้หมายถึง ผู้กระทำกระทำเป็นอาชีพ หรือกระทำโดยสมาชิกกลุ่มอาชญากร กระทำการฟอกเงินเป็นปกติธุระ

(5) ผู้ใด กระทำผิดตาม (1) และ (2) อย่างประมาทโดยตั้งใจ ได้มาซึ่งทรัพย์สินจากการกระทำความผิดกฎหมายตาม (1) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับ

(6) การกระทำตาม (2) ไม่ต้องรับโทษ ถ้าผู้อื่นได้ทรัพย์นั้นมาก่อนพี่จะมีการกระทำความผิด

(7) ทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดจะต้องถูกยึดทรัพย์ ให้นำมาตรา 74a มาบังคับใช้ ในกรณีกระทำความผิดโดยสมาชิกกลุ่มองค์กรอาชญากรรมที่ฟอกเงินเพื่อหากำไรหรือกระทำเป็นอาชีพให้นำมาตรา 73d มาบังคับใช้

(8) ทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดตาม (1) ที่เกิดขึ้นนอกราชอาณาจักร ให้ถือเสมือนว่าเป็นทรัพย์ตาม (1)(2) และ (5) ถ้าการกระทำนั้นเป็นการกระทำที่ต้องถูกลงโทษตามกฎหมาย

(9) ผู้ใด

1. สมัครใจรายงานการกระทำดังกล่าวโดยสมัครใจต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจ หรือ สมัครใจที่จะทำให้เกิดการรายงาน ถ้าการกระทำนั้นยังไม่ถูกตรวจพบมาก่อนทั้งหมดหรือแต่บางส่วน และผู้กระทำความผิดทราบ หรือ ควรจะต้องนำมาพิจารณาประเมินผลตามข้อเท็จจริง

2. กรณีตาม (1) หรือ (2) ภายใต้บทบัญญัติในข้อ 1 เป็นเหตุให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมถูกควบคุม ไม่ต้องรับโทษตาม (1) – (5)

ผู้ใดถูกลงโทษเนื่องจากการเข้าร่วมการกระทำดังกล่าว ไม่ต้องรับโทษตาม (1) – (5) อีก

จากหลักกฎหมายในข้างต้นจะเห็นว่า มีการบัญญัติความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงินไว้เป็นความผิดมูลฐานโดยเฉพาะ และมีการบัญญัติไว้อย่างกว้างคือ “การกระทำความผิดอาญาร้ายแรง” (Verbrechen) ซึ่งประมวลกฎหมายอาญาเยอรมันได้ให้คำนิยามของคำว่า “การกระทำความผิดอาญาร้ายแรง” (Verbrechen) ไว้ในมาตรา 12 หมายถึง การกระทำผิดกฎหมายที่ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป[11] ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าความผิดมูลฐานตามกฎหมายฟอกเงินกฎหมายเยอรมันจึงครอบคลุมความผิดที่กว้างมาก

3.2.2 สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน)

ไต้หวันใช้กฎหมายระบบลายลักษณ์อักษร (Civil Law) เป็นศูนย์กลางทางการเงินของภูมิภาค มีภาคธุรกิจทางการเงินที่ทันสมัย เป็นที่ตั้งของเส้นทางการจัดส่งสินค้าระหว่างประเทศเชี่ยวชาญในด้านเทคโนโลยีชั้นสูง และมีบทบาทเป็นศูนย์กลางของการค้าระหว่างประเทศ จึงทำให้มีความเสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรมข้ามชาติ รวมทั้งการฟอกเงิน การค้ายาเสพติด การฉ้อโกงทางโทรคมนาคม และการทุจริตทางการค้า

การฟอกเงินในไต้หวันมักจะเป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงภาษี การค้ายาเสพติด การทุจริตของประชาชน และอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ร้านอัญมณีมีจำนวนมากขึ้นและมักถูกใช้เป็นสถานที่โอนเงินใต้ดิน ผู้ค้าอัญมณีมักจะแปลงเงินที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเป็นโลหะที่มีค่า เพชรพลอย และสกุลเงินต่างประเทศ โดยใช้วิธีการการจัดส่งข้ามประเทศ การกระทำเหล่านี้ใช้วิธีที่ซับซ้อนจึงทำให้ยากต่อการตรวจพบและยับยั้งการฟอกเงิน ซึ่งกฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงิน

---

[11] § 12 Verbrechen und Vergehen

(1) Verbrechen sind rechtswidrige Taten, die im Mindestmaß mit Freiheitsstrafe von einem Jahr oder darüber bedroht sind.

ได้มีการบัญญัติแยกออกมาจากประมวลกฎหมายอาญาเป็นกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (Money Laundering control act) เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2539 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2540โดยมีมาตราที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

มาตรา 1 กฎหมายนี้ บัญญัติเพื่อควบคุมการฟอกเงินที่มิชอบด้วยกฎหมายและกวาดล้างอาชญากรรมร้ายแรง

มาตรา 2 ตามกฎหมายนี้ อาชญากรรม "ฟอกเงิน" หมายถึง ผู้ใด..

1. โดยรู้ ปลอมแปลง หรือ ปกปิด ทรัพย์สิน หรือ ประโยชน์ในทางทรัพย์สิน ที่ได้มาจากการกระทำอาชญากรรมร้ายแรงที่กระทำด้วยตนเอง

2. โดยรู้ ปกปิด ได้รับ ขนส่ง เก็บรักษา ซื้อโดยจงใจ หรือทำหน้าที่เป็นนายหน้าจัดการทรัพย์สิน หรือประโยชน์ในทางทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดร้ายแรงที่กระทำโดยผู้อื่น

มาตรา 3 ตามกฎหมายนี้ "อาชญากรรมร้ายแรง" หมายถึงความผิดดังนี้ :

1. การกระทำความผิดที่มีโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไป

2. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 201 และ 201-1

3. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 240 วรรคหนึ่ง มาตรา 241 วรรคสอง และ มาตรา 243 วรรคหนึ่ง

4. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 296 วรรคหนึ่ง มาตรา 297 วรรคสอง มาตรา 298 วรรคสอง มาตรา 300 วรรคหนึ่ง

5. กฎหมายป้องกันการค้าประเวณีเด็กและเยาวชน มาตรา 23 วรรคสองถึงวรรคสี่ และ มาตรา 27 วรรคสอง

6. กฎหมายควบคุมอาวุธ เครื่องกระสุนและมีดอันตราย มาตรา 13 วรรคหนึ่งถึงสาม และ มาตรา 13 วรรคหนึ่งและสอง

7. กฎหมายป้องกันการลักลอบขนของเถื่อน มาตรา 2 วรรคหนึ่ง และมาตรา 3 วรรคหนึ่ง

8. กฎหมายหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ มาตรา 171 วรรค 1 อนุมาตรา 1 มาตรา 155 วรรคหนึ่งและสอง มาตรา 157-1 วรรคหนึ่ง มาตรา 171 วรรคหนึ่ง อนุมาตรา 2 และ 3 และ มาตรา 174 วรรคหนึ่ง อนุมาตรา 8

9. กฎหมายธนาคาร มาตรา 125-2 วรรคหนึ่ง นำไปใช้กับ มาตรา 125 วรรคหนึ่ง มาตรา 125-2 วรรคหนึ่ง และมาตรา 125-2 วรรคสี่

10. กฎหมายล้มละลาย มาตรา 154 และ มาตรา 155

11. กฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรม มาตรา 3 วรรคหนึ่งและสอง มาตรา 4 และมาตรา 6

12. กฎหมายธนกิจการเกษตร มาตรา 39 วรรคหนึ่ง และมาตรา 40 วรรคหนึ่ง

13. กฎหมายบริหารจัดการตราสารทางการเงิน มาตรา 39 วรรคหนึ่ง และมาตรา 58-1 วรรคหนึ่ง

14. กฎหมายประกันภัย มาตรา 168-2 วรรคหนึ่ง

15. กฎหมายบริษัทธุรกิจทางการเงิน มาตรา 58 วรรคหนึ่ง และมาตรา 57-1 วรรคหนึ่ง

16. กฎหมายบริษัททรัสต์ มาตรา 48-1 วรรคหนึ่ง และมาตรา 48-2 วรรคหนึ่ง

17. กฎหมายสหกรณ์ทรัสต์ มาตรา 38-2 วรรคหนึ่ง และมาตรา 38-3 วรรคหนึ่ง

18. ความผิดตามที่บัญญัติในมาตรา 11 ของกฎหมายนี้

อาชญากรรมดังต่อไปนี้ถือว่าเป็น "อาชญากรรมร้ายแรง" ถ้าทรัพย์สิน หรือประโยชน์ในทางทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด มีจำนวนมากกว่า 5ล้านเหรียญ

1. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 336 วรรคสอง และมาตรา 344

2. กฎหมายการจัดซื้อจัดจ้างของรัฐ มาตรา 87 วรรคหนึ่ง วรรคสองส่วนท้ายถึงวรรคหก มาตรา 88 มาตรา 89 มาตรา 90 วรรคหนึ่ง วรรคสองส่วนท้ายและวรรคสาม มาตรา 91 วรรคหนึ่ง วรรคสองตอนท้ายและวรรคสาม

มาตรา 4 ภายใต้กฎหมายนี้ "ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ในทางทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด" หมายถึง

1. ทรัพย์สิน หรือ ผลกำไร จากทรัพย์สินที่ได้รับมาโดยตรงจากการกระทำความผิด

2. ค่าตอบแทนจากการกระทำความผิด

3. ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ในทางทรัพย์สิน ที่ได้รับมาจาก2อนุมาตราก่อนนี้ อย่างไรก็ตาม กฎมายนี้ไม่นำไปใช้กับบุคคลภายนอกที่ได้รับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ในทางทรัพย์สินด้วยความสุจริตภายใต้ที่ระบุไว้ใน2อนุมาตราข้างต้น

มาตรา 11 ผู้ใดเกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน ตามมาตรา 2 วรรคหนึ่งอนุมาตรา 1 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี และอาจมีโทษปรับไม่เกิน 3 ล้านเหรียญ

ผู้ใดเกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน ตามมาตรา 2 วรรคหนึ่งอนุมาตรา 2 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 7 ปี และอาจมีโทษปรับไม่เกิน 5 ล้านเหรียญ

ผู้ใด รวบรวม จัดหาซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ในทางทรัพย์สินเพื่อตนเองหรือผู้อื่นในการกระทำความผิด

ดังต่อไปนี้ที่เป็นการทำให้สาธารณชนตกใจกลัว ข่มขู่รัฐบาล รัฐบาลต่างชาติ สถาบันหรือองค์การระหว่างประเทศ ต้องระวางโทษตั้งแต่ 1 ปี ถึง 7 ปี และอาจจะมีโทษปรับไม่เกิน 10 ล้านเหรียญ

1. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 173 วรรคหนึ่งถึงสาม โดยนำมาตรา 176 ไปบังคับใช้โดยอนุโลม มาตรา 178 วรรคหนึ่งและวรรคสาม มาตรา 183 วรรคหนึ่งและวรรคสี่ มาตรา 184 วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคห้า มาตรา 185 มาตรา 185-1 วรรคหนึ่งถึงวรรคห้า มาตรา 185-2 มาตรา 186-1 วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสี่ มาตรา 187-2 มาตรา 187-3 มาตรา 188 มาตรา 190 วรรคหนึ่งวรรคสองและวรรคสี่ มาตรา 190-1 วรรคหนึ่งถึงวรรคสาม มาตรา 191-1 มาตรา 192 วรรคสอง มาตรา 271 วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา 278 มาตรา 302 มาตรา 247 วรรคหนึ่งถึงวรรคสาม มาตรา 248 มาตรา 348-1

2. กฎหมายควบคุมอาวุธปืน เครื่องกระสุนและมีด มาตรา 7

3. กฎหมายการบินพลเรือน มาตรา 100

ผู้แทนนิติบุคคล ตัวแทน พนักงาน หรือลูกจ้างอื่น ๆ ของนิติบุคคล หรือบุคคลธรรมดาได้กระทำการฟอกเงินไปในทางการที่จ้าง ตามที่กำหนดไว้ในสามวรรคก่อน ต้องระวางโทษตามความผิดนั้น ๆ นอกจากนี้ หากผู้ที่กระทำการแทนหรือทำงานให้กับตัวแทนหรือบุคคลธรรมดาได้กระทำความผิดตามสามวรรคก่อน ตัวแทนหรือบุคคลธรรมดานั้นต้องถูกปรับตามสามวรรคก่อนด้วย เว้นแต่ ตัวแทนหรือบุคคลธรรมดาได้กระทำการบางอย่างเพื่อป้องกันหรือหยุดยั้งการฟอกเงินนั้น

ถ้าบุคคลใดมอบตัวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหกเดือนหลังจากที่มีส่วนร่วมในการกระทำการผิดฟอกเงิน ตามสามวรรคก่อนนี้ จะได้รับการยกเว้นโทษ แต่ถ้าบุคคลนั้นมอบตัวช้ากว่า 6 เดือน หลังจากมีส่วนร่วมในการกระทำผิดฟอกเงิน ตามสี่วรรคก่อนนี้ จะได้รับการลดโทษหรือยกเว้นโทษ หากบุคคลใดสารภาพขณะอยู่ระหว่างการควบคุมตัวโดยเจ้าหน้าที่เพื่อสอบปากคำ หรือระหว่างการพิจารณาว่าตนได้เข้าร่วมการกระทำความผิดฟอกเงิน ตามสี่วรรคก่อน จะได้รับการลดโทษ

ความผิดตามวรรคหนึ่ง ถึงวรรคสาม ให้บังคับใช้กับกระทำของพลเมืองประเทศไต้หวันที่เกิดขึ้นนอกราชอาณาจักรด้วย

มาตรา 12 ผู้ใดมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดฟอกเงิน ตามมาตรา 2 วรรคหนึ่ง อนุมาตรา 2 เพื่อปกปิด ได้รับ ขนส่ง เก็บรักษา ซื้อโดยจงใจ หรือทำหน้าที่เป็นนายหน้าจัดการทรัพย์สิน หรือประโยชน์ในทางทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด ที่กระทำโดยญาติพี่น้องโดยตรง คู่สมรส ญาติที่อาศัยอยู่ร่วมกัน หรือเจ้าของรวม จะได้รับการลดโทษจำคุกหรือโทษปรับ

3.3 ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ตามกฎหมายต่างประเทศ

จากการศึกษาสถิติการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในบทที่ 2 ทำให้เห็นว่าการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เศรษฐกิจเป็นอย่างมาก หัวข้อนี้จึงศึกษาถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ของประเทศต่าง ๆ ดังนี้

3.3.1 สหรัฐอเมริกา

สหรัฐอเมริกานับว่าเป็นประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมากที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ดังนั้นอาชญากรรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีต่าง ๆ จึงเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากเมื่อกฎหมายที่มีอยู่ไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดได้ ทำให้สหรัฐอเมริกาจำเป็นต้องมีการบัญญัติกฎหมายที่ดำเนินการทางกฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ขึ้น กฎหมายสหรัฐอเมริกาที่ใช้ดำเนินคดีเกี่ยวกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์นั้นมีอยู่หลายฉบับ[12] เช่น

1. กฎหมายว่าด้วยการโกงและการกระทำที่เกี่ยวข้องกับเอกสารแสดงตัวตน การตรวจสอบคุณสมบัติ และข้อมูล[13]
2. กฎหมายว่าด้วยการโจรกรรมเอกลักษณ์ของบุคคลอย่างร้ายแรง[14]
3. กฎหมายว่าด้วยการโกงและการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงอุปกรณ์[15]
4. กฎหมายว่าด้วยการโกงและการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์[16]
5. กฎหมายว่าด้วยการโกงและการกระทำที่เกี่ยวข้องกับจดหมายอิเล็กทรอนิกส์[17]
6. กฎหมายว่าด้วยการโกงผ่านทางสายสัญญาณ วิทยุ และโทรทัศน์[18]
7. กฎหมายว่าด้วยการติดต่อสื่อสารผ่านสาย สถานี หรือระบบ[19]
8. กฎหมายว่าด้วยการนำเข้าหรือการขนส่งสื่อลามกอนาจาร[20]
9. กฎหมายว่าด้วยการทำให้เข้าใจผิดเกี่ยวกับคำพูด หรือ ภาพดิจิตอลบนอินเทอร์เน็ต[21]

---

[12] CYBERCRIME LAWS OF THE UNITED STATES. Retrieved December 9, 2013, from www.oas.org

[13] 18 U.S.C. § 1028 – Fraud and related activity in connection with identification documents, authentication features, and information.

[14] 18 U.S.C. § 1028A – Aggravated identity theft.

[15] 18 U.S.C. § 1029 – Fraud and related activity in connection with access devices.

[16] 18 U.S.C. § 1030 – Fraud and related activity in connection with computers.

[17] 18 U.S.C. § 1037 – Fraud and related activity in connection with electronic mail.

[18] 18 U.S.C. § 1343 – Fraud by wire, radio, or television.

[19] 18 U.S.C. § 1362 – Communications lines, stations, or systems.

[20] 18 U.S.C. § 1462 – Importation or transportation of obscene matters.

10. กฎหมายว่าด้วยสื่อสิ่งพิมพ์หรือการใช้การสื่อสารที่ไม่ได้รับอนุญาต[22]

11. กฎหมายว่าด้วยการพนันบนอินเทอร์เน็ต ค.ศ. 2006[23]

กฎหมายที่สำคัญที่เกี่ยวของกับความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ คือ The Computer Fraud and Abuse Act (CFAA) ถูกบัญญัติไว้ใน บรรพ 18 ของกฎหมายแห่งสหรัฐอเมริกา มาตรา 1030[24] โดยสภาคองเกรสในปี ค.ศ. 1986 โดยมีการปรับปรุงแก้ไขให้ทันสมัยตลอดมา ซึ่งแต่เดิมกฎหมายฉบับนี้ไม่ได้มีจุดประสงค์มุ่งคุ้มครองคอมพิวเตอร์และระบบคอมพิวเตอร์ของประชาชนทั่วไป แต่มุ่งคุ้มครองคอมพิวเตอร์ของรัฐบาลหรือสถาบันการเงินเท่านั้น แต่ต่อมาได้มีการแก้ไขให้ครอบคลุมถึงคอมพิวเตอร์ของเอกชนด้วย และภายหลังเหตุการณ์ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 ที่มีผู้ก่อการร้าย ก่อวินาศกรรมอาคารเวิลด์เทรด ในกรุงนิวยอร์ค และอาคารเพนตากอน ในกรุงวอชิงตัน ก็ได้ถูกแก้ไขโดยกฎหมายต่อต้านก่อการร้าย (Patriot Act)[25] ที่ให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานในการตรวจสอบได้มากยิ่งขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปราบปรามอาชญากรรม และถูกปรับปรุงแก้ไขโดย กฎหมายว่าด้วยการโจรกรรมเอกลักษณ์บุคคล ค.ศ. 2007 (Identity Theft Enforcement and Restitution Act) ให้ครอบคลุมการกระทำความผิดรวมถึงผู้สมรู้ร่วมคิดด้วย ซึ่งกฎหมายดังกล่าว มีสาระสำคัญดังนี้

1. ความผิดฐานเข้าถึงโดยปราศจากอำนาจและได้ไปซึ่งข้อมูลความมั่นคงของรัฐ มาตรา 1030 (a)(1)[26] บัญญัติไว้ว่า

---

[21] 18 U.S.C. § 2252C – Misleading words or digital images on the Internet.

[22] 47 U.S.C. § 605 – Unauthorized publication or use of communications.

[23] The Unlawful Internet Gambling Enforcement Act of 2006.

[24] 18 U.S.C. § 1030 – Fraud and related activity in connection with computers.

[25] Uniting and Strengthening America Act by Providing Appropriate Tools Required to Intercept and Obstruct Terrorism Act of 2001.

[26] (a) Whoever--(1) having knowingly accessed a computer without authorization or exceeding authorized access, and by means of such conduct having obtained information that has been determined by the United States Government pursuant to an Executive order or statute to require protection against unauthorized disclosure for reasons of national defense or foreign relations, or any restricted data, as defined in paragraph y. of section 11 of the Atomic Energy Act of 1954, with reason to believe that such information so obtained could be used to the injury of the United States, or to the advantage of any foreign nation willfully communicates, delivers, transmits, or causes to be communicated, delivered, or transmitted, or attempts to communicate, deliver, transmit or cause to be communicated, delivered, or transmitted the same to any person not entitled to

(a) ผู้ใด

(1) โดยรู้ เข้าถึงคอมพิวเตอร์[27] โดยปราศจากอำนาจหรือเกินขอบอำนาจ[28] และด้วยวิธีการดังกล่าว ได้ไปซึ่งข้อมูลที่รัฐบาลสหรัฐอเมริกา มีคำสั่งของฝ่ายบริหารหรือกฎหมายลายลักษณ์อักษรกำหนดให้มีการคุ้มครองเพื่อป้องกันการเปิดเผยข้อมูลนั้นโดยปราศจากอำนาจ เนื่องจากเหตุผลที่เกี่ยวกับความปลอดภัยของประเทศหรือเกี่ยวกับการต่างประเทศ หรือเป็นข้อมูลใด ๆ ที่เป็นความลับตามความหมายในย่อหน้า y ของมาตรา 11 แห่ง Atomic Energy Act of 1954 ซึ่งเป็นเหตุผลอันเชื่อได้ว่าข้อมูลที่ได้รับมานั้นอาจถูกนำไปใช้เพื่อสร้างความเสียหายให้กับสหรัฐอเมริกา หรือเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อรัฐอื่น โดยเจตนาติดต่อสื่อสาร ส่ง รับส่งข้อมูล หรือพยายามติดต่อสื่อสาร ส่ง รับส่งข้อมูล หรือถูกติดต่อสื่อสาร ถูกส่ง ถูกรับส่ง ข้อมูลดังกล่าวไปยังบุคคลใด ๆ ซึ่งไม่มีสิทธิได้รับข้อมูลนั้น หรือเจตนาเก็บข้อมูลนั้นไว้โดยไม่ยอมส่งข้อมูลดังกล่าวไปให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีสิทธิที่จะรับข้อมูลนั้น

---

receive it, or willfully retains the same and fails to deliver it to the officer or employee of the United States entitled to receive it.

[27] คอมพิวเตอร์ (computer) มีนิยามไว้ใน CFAA มาตรา 1030 (e) (1) ว่า คอมพิวเตอร์หมายถึง เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ แม่เหล็ก แสง หรือไฟฟ้าอิเล็กตรอน หรือเครื่องที่มีกระบวนการคำนวณข้อมูลความเร็วสูง ที่แสดงถึงตรรกะ คณิตศาสตร์ หรือเก็บข้อมูล และรวมถึงเครื่องเก็บข้อมูลใด ๆ หรือเครื่องติดต่อสื่อสาร ที่สัมพันธ์โดยตรงหรือปฏิบัติการร่วมกันกับเครื่องมือเหล่านี้ แต่ไม่หมายความรวมไปถึง เครื่องพิมพ์ดีด หรือเครื่องเรียงพิมพ์ เครื่องคำนวณที่พกพา หรือเครื่องมืออื่นที่มีลักษณะเดียวกัน (the term "computer" means an electronic, magnetic, optical, electrochemical, or other high speed data processing device performing logical, arithmetic, or storage functions, and includes any data storage facility or communications facility directly related to or operating in conjunction with such device, but such term does not include an automated typewriter or typesetter, a portable hand held calculator, or other similar device).

[28] เกินขอบอำนาจ (Exceeds authorized access) มีนิยามไว้ใน CFAA มาตรา 1030 (e) (6) หมายถึง การเข้าสู่คอมพิวเตอร์โดยมีอำนาจและใช้การเข้าถึงนั้นเอาไป หรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลในคอมพิวเตอร์นั้นซึ่งผู้เข้าถึงไม่มีสิทธิเอาไปหรือเปลี่ยนแปลง (the term "exceeds authorized access" means to access a computer with authorization and to use such access to obtain or alter information in the computer that the accesser is not entitled so to obtain or alter).

จะต้องถูกลงโทษตามอนุมาตรา (c) ของมาตรานี้

ตามบทบัญญัติดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่าความผิดตาม CFAA มาตรา 1030 (a)(1) นั้นเป็นความผิดฐานเข้าถึงโดยปราศจากอำนาจและได้ไปซึ่งข้อมูลความมั่นคงของรัฐ สามารถแยกองค์ประกอบได้ ดังนี้[29]

1. ผู้ใด โดยรู้ เข้าถึงคอมพิวเตอร์โดยปราศจากอำนาจหรือเกินขอบอำนาจ

2. ได้ไปซึ่งข้อมูลรัฐบาลสหรัฐอเมริกา

3. มีเหตุผลอันเชื่อได้ว่าข้อมูลที่ได้รับมานั้นอาจถูกนำไปใช้เพื่อสร้างความเสียหายให้กับสหรัฐอเมริกา หรือเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อรัฐอื่น

4. โดยเจตนาติดต่อสื่อสาร ส่ง รับส่งข้อมูล (หรือพยายาม) หรือเจตนาเก็บข้อมูลนั้นไว้โดยไม่ยอมส่งข้อมูลดังกล่าวไปให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีสิทธิที่จะรับข้อมูลนั้น ผู้กระทำความผิดตามมาตรานี้เป็นความผิดร้ายแรง โดยมีโทษปรับ หรือโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 1030 (c)(1)(A)[30] และในกรณีที่กระทำความผิดในมาตรา 1030 มาก่อนก็จะถูกลงโทษปรับ หรือโทษจำคุกไม่เกิน 20 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 1030 (c)(1)(B)[31]

2. ความผิดฐานเข้าไปโดยปราศจากอำนาจและเอาไปซึ่งความลับ มาตรา 1030 (a)(2) บัญญัติไว้ว่า

(a) ผู้ใด

(2) โดยเจตนาเข้าถึงคอมพิวเตอร์โดยปราศจากอำนาจหรือเกินขอบอำนาจ และได้รับซึ่ง

(A) ข้อมูลทางการเงินของสถาบันการเงินหรือสถาบันที่ให้กู้ยืมที่ถูกนิยามไว้ใน มาตรา 1602 (n) ของหมวด 15 หรือข้อมูลซึ่งเก็บไว้ในแฟ้มข้อมูลของสำนักงานข้อมูลของ

---

[29] United States Department of Justice, Prosecuting Computer Crimes: Computer Fraud and Abuse Act [Online] Available from: www.cybercrime.gov [วันที่ 10ธันวาคม 2556]

[30] The punishment for an offense under subsection (a) or (b) of this section is--(1)(A) a fine under this title or imprisonment for not more than ten years, or both, in the case of an offense under subsection (a)(1) of this section which does not occur after a conviction for another offense under this section, or an attempt to commit an offense punishable under this subparagraph

[31] The punishment for an offense under subsection (a) or (b) of this section is--(1) (B) a fine under this title or imprisonment for not more than twenty years, or both, in the case of an offense under subsection (a)(1) of this section which occurs after a conviction for another offense under this section, or an attempt to commit an offense punishable under this subparagraph

ผู้บริโภค ซึ่งมีข้อความอย่างเดียวกันกับที่กำหนดไว้ใน The Fair Credit Reporting Act (15 U.S.C.1681 et seq.);

(B) ข้อมูลจากหน่วยงานหรือตัวแทนใด ๆ ของสหรัฐอเมริกา หรือ

(C) ข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ที่ถูกป้องกัน[32]

จะต้องถูกลงโทษตามอนุมาตรา (c) ของมาตรานี้

ซึ่งความผิดฐานเข้าไปโดยปราศจากอำนาจและเอาไปซึ่งความลับ (มาตรา 1030 (a)(2)) อาจแยกองค์ประกอบได้ ดังนี้

1. โดยเจตนาเข้าถึงคอมพิวเตอร์
2. โดยปราศจากอำนาจหรือเกินขอบอำนาจ
3. ได้ไปซึ่งข้อมูลจาก

3.1 ข้อมูลทางการเงินจากสถาบันการเงินหรือสำนักงานข้อมูลของผู้บริโภค หรือ

3.2 ข้อมูลที่รัฐบาลหรือข้อมูลจากหน่วยงานหรือตัวแทนใด ๆ ของสหรัฐอเมริกา หรือ

3.3 ข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ที่ถูกป้องกัน

ผู้กระทำความผิดตามมาตรานี้เป็นความผิดไม่ร้ายแรง โดยมีโทษปรับ หรือโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 1030 (c)(2)(A)[33] ถ้าหากเพียงได้รับไปซึ่งข้อมูลที่มีค่าน้อยกว่า 5,000 เหรียญสหรัฐ เป็นความผิดไม่ร้ายแรงถ้าไม่กระทำความผิดอื่นอีก แต่การกระทำความผิดหรือพยายามกระทำความผิดตามมาตรานี้จะกลายเป็นความผิดร้ายแรง เมื่อ

(1) เป็นการกระทำเพื่อผลประโยชน์ทางการค้าหรือข้อมูลทางการเงินของสถาบันการเงินหรือสถาบันที่ให้กู้ยืม

---

[32] (a) Whoever--(2) intentionally accesses a computer without authorization or exceeds authorized access, and thereby obtains— (A) information contained in a financial record of a financial institution, or of a card issuer as defined in section 1602(n) of title 15, or contained in a file of a consumer reporting agency on a consumer, as such terms are defined in the Fair Credit Reporting Act (15 U.S.C. 1681 et seq.);

(B) information from any department or agency of the United States; or

(C) information from any protected computer

[33] The punishment for an offense under subsection (a) or (b) of this section is-- (2)(A) except as provided in subparagraph (B), a fine under this title or imprisonment for not more than one year, or both, in the case of an offense under subsection (a)(2), (a)(3), or (a)(6) of this section which does not occur after a conviction for another offense under this section, or an attempt to commit an offense punishable under this subparagraph.

(2) กระทำความผิดอาญาอื่นหรือละเมิดที่ฝ่าฝืนต่อรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายมลรัฐ หรือ

(3) ได้ไปซึ่งข้อมูลที่มีค่ามากกว่า 5,000 เหรียญสหรัฐ

ในกรณีดังกล่าวก็จะถูกลงโทษปรับ หรือโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 1030 (c)(2)(B)[34]

3. ความผิดฐานบุกรุกเข้าไปในคอมพิวเตอร์ของรัฐ มาตรา 1030 (a)(3) บัญญัติไว้ว่า

(a) ผู้ใด

(3) โดยเจตนาเข้าถึงคอมพิวเตอร์ที่ไม่ได้มีไว้เพื่อการสาธารณะของหน่วยงาน หรือตัวแทนของสหรัฐอเมริกาโดยปราศจากอำนาจ ซึ่งคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานหรือตัวแทนนั้น มีไว้เพื่อการใช้งานสำหรับรัฐบาลสหรัฐอเมริกาโดยเฉพาะ หรือในกรณีที่คอมพิวเตอร์ไม่ได้ถูกใช้งานสำ หรับรัฐบาลสหรัฐอเมริกาโดยเฉพาะแต่ถูกใช้งานโดยหรือสำหรับรัฐบาลสหรัฐอเมริกา และการกระทำดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการใช้งานของรัฐบาลสหรัฐอเมริกาหรือการใช้งานสำหรับสหรัฐอเมริกา[35]

จะต้องถูกลงโทษตามอนุมาตรา (c) ของมาตรานี้

ความผิดฐานบุกรุกเข้าไปในคอมพิวเตอร์ของรัฐ (มาตรา 1030 (a)(3)) อาจแยกองค์ประกอบได้ ดังนี้

---

[34] The punishment for an offense under subsection (a) or (b) of this section is--(2) (B) a fine under this title or imprisonment for not more than 5 years, or both, in the case of an offense under subsection (a)(2), or an attempt to commit an offense punishable under this subparagraph, if—

(i) the offense was committed for purposes of commercial advantage or private financial gain;

(ii) the offense was committed in furtherance of any criminal or tortious act in violation of the Constitution or laws of the United States or of any State; or

(iii) the value of the information obtained exceeds $5,000.

[35] (a) Whoever--(3) intentionally, without authorization to access any nonpublic computer of a department or agency of the United States, accesses such a computer of that department or agency that is exclusively for the use of the Government of the United States or, in the case of a computer not exclusively for such use, is used by or for the Government of the United States and such conduct affects that use by or for the Government of the United States.

1. เจตนาเข้าถึง

2. โดยปราศจากอำนาจ

3. คอมพิวเตอร์ที่ไม่ได้มีไว้เพื่อการสาธารณะของสหรัฐอเมริกาซึ่งใช้งานหรือถูกใช้งานโดยหรือสำหรับรัฐบาลสหรัฐอเมริกาโดยเฉพาะ

4. ส่งผลกระทบต่อการใช้คอมพิวเตอร์ของสหรัฐอเมริกา

ผู้กระทำความผิดตามมาตรานี้ มีโทษปรับ หรือโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 1030 (c)(2)(A)[36] และในกรณีที่กระทำความผิดในมาตรา 1030 มาก่อนก็จะถูกลงโทษปรับ หรือโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 1030 (c)(2)(C)[37]

4. ความผิดฐานเข้าถึงคอมพิวเตอร์เพื่อฉ้อโกง ตามมาตรา 1030 (a)(4) บัญญัติไว้ว่า

(a) ผู้ใด

(4) โดยรู้และตั้งใจฉ้อโกง เข้าถึงคอมพิวเตอร์ที่มีการป้องกัน[38] โดยไม่มีอำนาจหรือเกินขอบอำนาจ และกระทำการต่อไปโดยตั้งใจฉ้อโกงและได้รับไปซึ่งสิ่งที่มีค่าใด ๆ เว้นแต่

---

[36] (c) The punishment for an offense under subsection (a) or (b) of this section is— (2)(A) except as provided in subparagraph (B), a fine under this title or imprisonment for not more than one year, or both, in the case of an offense under subsection (a)(2), (a)(3), or (a)(6) of this section which does not occur after a conviction for another offense under this section, or an attempt to commit an offense punishable under this subparagraph.

[37] (c) The punishment for an offense under subsection (a) or (b) of this section is—(2)(C) a fine under this title or imprisonment for not more than ten years, or both, in the case of an offense under subsection (a)(2), (a)(3) or (a)(6) of this section which occurs after a conviction for another offense under this section, or an attempt to commit an offense punishable under this subparagraph.

[38] คอมพิวเตอร์ที่มีการป้องกัน (protected computer) มีนิยามไว้ใน CFAA มาตรา 1030 (e) (2) ว่า คอมพิวเตอร์ที่ (A) ใช้โดยเฉพาะในสถาบันการเงินหรือรัฐบาลของสหรัฐอเมริกา หรือในกรณีที่คอมพิวเตอร์ไม่ได้ใช้ในกรณีดังกล่าว ถูกใช้หรือสำหรับสถาบันการเงินหรือรัฐบาลของสหรัฐอเมริกา และมีผลเป็นความผิดในการใช้หรือสำหรับสถาบันการเงิน หรือรัฐบาลของสหรัฐอเมริกา (B) ซึ่งถูกใช้ในการค้าพาณิชย์หรือติดต่อสื่อสารระหว่างมลรัฐหรือ ระหว่างประเทศ รวมถึงคอมพิวเตอร์ที่ตั้งอยู่นอกประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งถูกใช้จัดการในการค้าพาณิชย์หรือติดต่อสื่อสารระหว่างมลรัฐหรือระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกา ((2) the term "protected computer" means a computer--(A) exclusively for the use of a financial institution or the United States Government, or, in the case of a computer not exclusively for such use, used by or for a financial institution or the United States Government and the conduct constituting the offense affects that use by or for the financial institution or the Government; or(B) which is used in interstate or foreign commerce or communication,

วัตถุของการฉ้อโกงและสิ่งของที่ได้มา รวมเฉพาะการใช้คอมพิวเตอร์และมูลค่าของการใช้ดังกล่าวนั้นไม่เกิน 5,000 เหรียญสหรัฐในช่วงเวลาหนึ่งปี[39]

จะต้องถูกลงโทษตามอนุมาตรา (c) ของมาตรานี้

โดยความผิดฐานเข้าถึงคอมพิวเตอร์เพื่อฉ้อโกง (มาตรา 1030 (a)(4)) อาจแยกองค์ประกอบได้ ดังนี้

1. เข้าถึงโดยปราศจากอำนาจหรือเกินขอบอำนาจซึ่งคอมพิวเตอร์ที่มีการป้องกันโดยรู้
2. ตั้งใจที่จะฉ้อโกง
3. เข้าถึงต่อไปเพื่อตั้งใจจะฉ้อโกง
4. ได้รับบางสิ่งที่มีมูลค่า รวมถึงการใช้ ถ้ามีมูลค่าเกิน 5,000 เหรียญดอลลาร์สหรัฐ

ผู้กระทำความผิดตามมาตรานี้ มีโทษปรับ หรือโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 1030(c)(3)(A)[40] และในกรณีที่กระทำความผิดในมาตรา 1030 มาก่อนก็จะถูกลงโทษปรับ หรือโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 1030 (c)(3)(B)[41]

5. ความผิดฐานส่งหรือเข้าถึงทำให้เกิดความเสียหาย ตามมาตรา 1030 (a)(5)(A), (B) และ (C) บัญญัติไว้ว่า[42]

---

including a computer located outside the United States that is used in a manner that affects interstate or foreign commerce or communication of the United States).

[39] Whoever--(4) knowingly and with intent to defraud, accesses a protected computer without authorization, or exceeds authorized access, and by means of such conduct furthers the intended fraud and obtains anything of value, unless the object of the fraud and the thing obtained consists only of the use of the computer and the value of such use is not more than $5,000 in any 1-year period.

[40] (c)The punishment for an offense under subsection (a) or (b) of this section is— (3)(A) a fine under this title or imprisonment for not more than five years, or both, in the case of an offense under subsection (a)(4) or (a)(7) of this section which does not occur after a conviction for another offense under this section, or an attempt to commit an offense punishable under this subparagraph.

[41] (c)The punishment for an offense under subsection (a) or (b) of this section is— (3)(B) a fine under this title or imprisonment for not more than ten years, or both, in the case of an offense under subsection (a)(4),3 or (a)(7) of this section which occurs after a conviction for another offense under this section, or an attempt to commit an offense punishable under this subparagraph.

[42] (5)(A) knowingly causes the transmission of a program, information, code, or command, and as a result of such conduct, intentionally causes damage without authorization, to a protected computer;

(a) ผู้ใด

(5) (A) โดยรู้ทำให้เกิดการส่งโปรแกรม ข้อมูล รหัส หรือคำสั่งและการกระทำดังกล่าวเจตนาทำให้เกิดความเสียหายต่อคอมพิวเตอร์ที่ได้รับการป้องกันโดยปราศจากอำนาจ

(B) เจตนาเข้าถึงคอมพิวเตอร์ที่ได้รับการป้องกันโดยปราศจากอำนาจและจากการกระทำดังกล่าวทำให้เกิดความเสียหายโดยประมาทโดยรู้ตัว[43] (Reckless) หรือ

(C) เจตนาเข้าถึงคอมพิวเตอร์ที่ได้รับการป้องกันโดยปราศจากอำนาจและจากการกระทำดังกล่าวทำให้เกิดความเสียหาย

มาตรา 1030(c)(4)(A) และ (B) ยังได้บัญญัติความผิดเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดหนักขึ้นไว้ว่าหากการกระทำความผิดตามข้อ (A)(B) ของ (a)(5) ทำให้เกิด (หรือในกรณีที่เป็นการพยายามกระทำความผิด ถ้าความผิดนั้นได้กระทำสำเร็จจนเป็นเหตุให้เกิด)

(I) ความเสียหายต่อบุคคลหนึ่งหรือมากกว่าในช่วงเวลาหนึ่งปี (และสำหรับจุดประสงค์ในการสอบสวน ดำเนินคดี หรือ กระบวนการพิจารณาอื่นโดยรัฐ ทำให้เกิดความเสียหายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำดังกล่าวสำหรับคอมพิวเตอร์ที่ถูกป้องกันหนึ่งเครื่องหรือมากกว่า) เป็นเงินรวมกันไม่น้อยกว่า 5,000 เหรียญสหรัฐ

(II) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือการทำให้เกิดความเสียหายต่อผลทดสอบทางการแพทย์ คำวินิจฉัยทางการแพทย์ การรักษาพยาบาลหรืออนามัยของบุคคลหนึ่ง หรือมากกว่า

(III) การทำให้ผู้ใดได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย

(IV) การข่มขู่ว่าจะทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพและอนามัยของสาธารณะ

(V) ความเสียหายซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งถูกใช้โดยหรือสำหรับหน่วยงานของรัฐในการบริหารงานยุติธรรมการทหาร หรือความมั่นคงของชาติ

(B) intentionally accesses a protected computer without authorization, and as a result of such conduct, recklessly causes damage; or

(C) intentionally accesses a protected computer without authorization, and as a result of such conduct, causes damage and loss.

[43] ประมาทโดยรู้ตัว (Recklessness) เป็นสภาวะทางจิตอย่างหนึ่งที่ผู้กระทำไม่เพียงแต่ขาดความระมัดระวังเท่านั้น แต่ได้กระทำไปโดยเฉยเมยไม่นำพาต่อเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นกล่าวคือได้กระทำโดยรู้สึกอยู่แล้วว่าเป็นการเสี่ยงที่จะเกิดภัย แต่ยังขืนทำลง บางครั้งจึงมีผู้เรียกลักษณะของสภาวะแห่งจิตเช่นนี้ว่า ประมาทโดยจงใจ (advertent negligence) คือจงใจทำแต่ไม่แน่ว่าจะเกิดผล บางทีก็เรียกว่าเป็น willfull negligence ซึ่งเรื่องนี้ศาลเคยวินิจฉัยไว้ในคดี R.V.Bateman (1925) ว่า ประมาทประเภทนี้ต้องถึงขนาดที่ลูกขุนเห็นว่าจะเพียงแต่ให้ใช้ค่าเสียหายกันยังไม่พอ เพราะเป็นความไม่นำพาต่อความปลอดภัยของผู้อื่นอันควรต้องรับผิดในทางอาญา.

(VI) ความเสียหายส่งผลกระทบต่อคอมพิวเตอร์ที่มีการป้องกัน สิบเครื่องหรือ มากกว่าในช่วงเวลาหนึ่งปี[44]

องค์ประกอบความผิดฐานเข้าถึงทำให้เกิดความเสียหาย ตามมาตรา 1030 (a)(5)(A) ดังนี้

1. ผู้ใด โดยรู้ทำให้เกิดการส่งโปรแกรม ข้อมูล รหัส หรือคำสั่งและการกระทำดังกล่าวเจตนา

2. ทำให้เกิดความเสียหายต่อคอมพิวเตอร์ที่ได้รับการป้องกันโดยปราศจากอำนาจ

ผู้กระทำความผิดตามมาตรา1030 (a)(5)(A) มีโทษปรับ หรือโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับตามมาตรา 1030 (c)(4)(G)[45] หากไม่เคยกระทำความผิดตามมาตรา1030มาก่อน ถ้าการกระทำมีผลตามข้อ (I)-(VI) ในย่อหน้า (A)(i) จะถูกลงโทษปรับและจำคุกไม่เกิน 10 ปี ตามมาตรา

---

[44] (I) loss to 1 or more persons during any 1-year period (and, for purposes of an investigation, prosecution, or other proceeding brought by the United States only, loss resulting from a related course of conduct affecting 1 or more other protected computers) aggregating at least $5,000 in value;

(II) the modification or impairment, or potential modification or impairment, of the medical examination, diagnosis, treatment, or care of 1 or more individuals;

(III) physical injury to any person;

(IV) a threat to public health or safety;

(V) damage affecting a computer used by or for an entity of the United States Government in furtherance of the administration of justice, national defense, or national security; or

(VI) damage affecting 10 or more protected computers during any 1-year period.

[45] The punishment for an offense under subsection (a) or (b) of this section is— (4)(G) a fine under this title, imprisonment for not more than 1 year, or both, for— (i) any other offense under subsection (a)(5); or (ii) an attempt to commit an offense punishable under this subparagraph.

1030 (c)(4)(B)[46] และในกรณีที่กระทำความผิดในมาตรา 1030 มาก่อนก็จะถูกลงโทษปรับ หรือโทษจำคุกไม่เกิน 20 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ ตาม มาตรา 1030 (c)(4)(C)[47]

ความผิดตามมาตรา 1030 (a)(5)(A)นั้น ได้มีการบัญญัติครอบคลุมไปถึงการกระทำที่มีผลต่อชีวิตหรือร่างกายของผู้อื่นด้วย เพื่อให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นด้วย หากการกระทำไม่ว่าจะอยู่ในขั้นพยายาม กระทำโดยมีเจตนา หรือประมาทโดยรู้ตัวก็ตาม เป็นเหตุให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บสาหัส จะถูกลงโทษปรับและจำคุกไม่เกิน 20 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 1030 (c)(4)(E)[48] และหากการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย จะถูกลงโทษปรับจำคุกอย่างสูงถึงตลอดชีวิต หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 1030 (c)(4)(F)[49]

ความผิดฐานเข้าถึงทำให้เกิดความเสียหาย ตามมาตรา 1030 (a)(5)(B) และ มาตรา 1030 (a)(5)(C) นั้นองค์ประกอบคล้ายคลึงกัน ซึ่งทั้ง (B) และ (C) มีองค์ประกอบแตกต่างกันเพียงขั้นของเจตนา จึงสามารถแยกองค์ประกอบ โดยรวมได้ ดังนี้

1. เจตนาเข้าถึงคอมพิวเตอร์ที่ได้รับการป้องกันโดยปราศจากอำนาจ
2. ทำให้เกิดความเสียหาย (1030 (a)(5)(C)) หรือ ประมาทโดยรู้ตัวเป็นเหตุให้เกิดความ เสียหาย (1030 (a)(5)(B))

---

[46] The punishment for an offense under subsection (a) or (b) of this section is— (4)(B) except as provided in subparagraphs (E) and (F), a fine under this title, imprisonment for not more than 10 years, or both, in the case of— (i) an offense under subsection (a)(5)(A), which does not occur after a conviction for another offense under this section, if the offense caused (or, in the case of an attempted offense, would, if completed, have caused) a harm provided in subclauses (I) through (VI) of subparagraph (A)(i); or

(ii) an attempt to commit an offense punishable under this subparagraph.

[47] The punishment for an offense under subsection (a) or (b) of this section is— (4)(C) except as provided in subparagraphs (E) and (F), a fine under this title, imprisonment for not more than 20 years, or both, in the case of— (i) an offense or an attempt to commit an offense under subparagraphs (A) or (B) of subsection (a)(5) that occurs after a conviction for another offense under this section; or

(ii) an attempt to commit an offense punishable under this subparagraph.

[48] The punishment for an offense under subsection (a) or (b) of this section is— (4)(E) if the offender attempts to cause or knowingly or recklessly causes serious bodily injury from conduct in violation of subsection (a)(5)(A), a fine under this title, imprisonment for not more than 20 years, or both.

[49] The punishment for an offense under subsection (a) or (b) of this section is— (4)(F) if the offender attempts to cause or knowingly or recklessly causes death from conduct in violation of subsection (a)(5)(A), a fine under this title, imprisonment for any term of years or for life, or both.

ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 1030 (a)(5)(B) มีโทษปรับ หรือโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับตามมาตรา 1030 (c)(4)(G) หากไม่เคยกระทำความผิดตามมาตรา 1030 มาก่อน ถ้าการกระทำมีผลตามข้อ (I)-(VI)ในย่อหน้า (A)(i) จะถูกลงโทษปรับและจำคุกไม่เกิน 5 ปี ตามมาตรา 1030 (c)(4)(A) และในกรณีที่กระทำความผิดในมาตรา 1030 มาก่อนก็จะถูกลงโทษปรับ หรือโทษจำคุกไม่เกิน 20 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ ตาม มาตรา 1030 (c)(4)(C)

ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 1030 (a)(5)(C) มีโทษปรับ หรือโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับตามมาตรา 1030 (c)(4)(G) และในกรณีที่กระทำความผิดในมาตรา 1030 มาก่อนก็จะถูกลงโทษปรับ หรือโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ ตาม มาตรา 1030 (c)(4)(D)[50]

6. ความผิดฐานลักลอบค้ารหัสผ่าน ตามมาตรา 1030 (a)(6)[51] บัญญัติไว้ว่า

(a) ผู้ใด

(6) โดยรู้ และตั้งใจฉ้อโกง ลักลอบค้า (ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 1029) รหัสผ่านหรือข้อมูลที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งใช้สำหรับการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์โดยปราศจากอำนาจ ถ้า

(A) การค้าดังกล่าวมีผลกระทบต่อการค้าระหว่างมลรัฐหรือ ระหว่างประเทศ หรือ

(B) ระบบคอมพิวเตอร์ดังกล่าวถูกใช้โดยหรือสำหรับรัฐบาลสหรัฐอเมริกา

จะต้องถูกลงโทษตามอนุมาตรา (c) ของมาตรานี้

ความผิดฐานลักลอบค้ารหัสผ่าน (มาตรา 1030 (a)(6)) สามารถแยกองค์ประกอบได้ดังนี้

1. ขายรหัสผ่าน หรือ ข้อมูลที่คล้ายคลึงกัน ที่ใช้สำหรับการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์โดยปราศจากอำนาจ

2. โดยรู้และตั้งใจที่จะฉ้อโกง ลักลอบค้า

---

[50] The punishment for an offense under subsection (a) or (b) of this section is— (4)(D) a fine under this title, imprisonment for not more than 10 years, or both, in the case of—

(i) an offense or an attempt to commit an offense under subsection (a)(5)(C) that occurs after a conviction for another offense under this section; or

(ii) an attempt to commit an offense punishable under this subparagraph.

[51] (a) Whoever— (6) knowingly and with intent to defraud traffics (as defined in section 1029) in any password or similar information through which a computer may be accessed without authorization, if—

(A) such trafficking affects interstate or foreign commerce; or

(B) such computer is used by or for the Government of the United States.

3. มีผลกระทบต่อการค้าระหว่างมลรัฐหรือระหว่างประเทศ หรือ ระบบคอมพิวเตอร์ดังกล่าวถูกใช้โดยหรือสำหรับรัฐบาลสหรัฐอเมริกา

ผู้กระทำความผิดตามมาตรานี้ มีโทษปรับหรือโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 1030 (c)(2)(A)[52] และในกรณีที่กระทำความผิดในมาตรา 1030 มาก่อนก็จะถูกลงโทษปรับ หรือโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 1030 (c)(2)(C)[53]

7. ความผิดฐานข่มขู่ต่อคอมพิวเตอร์ที่มีการป้องกัน ตามมาตรา 1030 (a)(7)[54] บัญญัติไว้ว่า

(a) ผู้ใด

(7) โดยตั้งใจ ข่มขู่ บุคคลใด ทรัพย์สินใด ๆ หรือ สิ่งอื่นใดที่มีมูลค่า ถ่ายทอดลงในการค้าระหว่างมลรัฐหรือระหว่างประเทศ การสื่อสารใด ๆ เพื่อ

(A) คุกคาม ทำให้เกิดอันตรายต่อคอมพิวเตอร์ที่มีการป้องกัน

(B) คุกคาม ให้ได้รับข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ที่มีการป้องกัน โดยไม่มีอำนาจหรือเกินขอบอำนาจ หรือ ทำอันตรายต่อข้อมูลที่เป็นความลับที่ได้มาจากการเข้าถึงคอมพิวเตอร์ที่มีการป้องกันโดยไม่มีอำนาจหรือเกินขอบอำนาจ หรือ

---

[52] The punishment for an offense under subsection (a) or (b) of this section is— (2)(A) except as provided in subparagraph (B), a fine under this title or imprisonment for not more than one year, or both, in the case of an offense under subsection (a)(2), (a)(3), or (a)(6) of this section which does not occur after a conviction for another offense under this section, or an attempt to commit an offense punishable under this subparagraph.

[53] The punishment for an offense under subsection (a) or (b) of this section is— (2) (C) a fine under this title or imprisonment for not more than ten years, or both, in the case of an offense under subsection (a)(2), (a)(3) or (a)(6) of this section which occurs after a conviction for another offense under this section, or an attempt to commit an offense punishable under this subparagraph.

[54] (a) Whoever— (7) with intent to extort from any person any money or other thing of value, transmits in interstate or foreign commerce any communication containing any—

(A) threat to cause damage to a protected computer;

(B) threat to obtain information from a protected computer without authorization or in excess of authorization or to impair the confidentiality of information obtained from a protected computer without authorization or by exceeding authorized access; or

(C) demand or request for money or other thing of value in relation to damage to a protected computer, where such damage was caused to facilitate the extortion.

(C) เรียกร้องหรือได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สินอื่นใด จากการที่จะทำอันตรายต่อคอมพิวเตอร์ที่มีการป้องกัน หรือจากการขู่เข็ญนั้น

จะต้องถูกลงโทษตามอนุมาตรา (c) ของมาตรานี้

ความผิดฐานข่มขู่ต่อคอมพิวเตอร์ที่มีการป้องกัน (มาตรา 1030 (a)(7)) สามารถแยกองค์ประกอบได้ดังนี้

1. เจตนาข่มขู่

2. ข่มขู่ต่อ บุคคลใด ทรัพย์สินใด ๆ หรือ สิ่งอื่นใดที่มีมูลค่า ถ่ายทอดลงในการค้าระหว่างมลรัฐหรือระหว่างประเทศ การสื่อสารใด ๆ เพื่อ

3. การข่มขู่นั้นกระทำเพื่อ

3.1 คุกคาม ทำให้เกิดอันตรายต่อคอมพิวเตอร์ที่มีการป้องกัน

3.2 คุกคาม ให้ได้รับข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ที่มีการป้องกันโดยไม่มีอำนาจหรือเกินขอบอำนาจ หรือ ทำอันตรายต่อข้อมูลที่เป็นความลับที่ได้มาจากการเข้าถึงคอมพิวเตอร์ที่มีการป้องกันโดยไม่มีอำนาจหรือเกินขอบอำนาจ หรือ

3.3 เรียกร้องหรือได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สินอื่นใด จากการที่จะทำอันตรายต่อคอมพิวเตอร์ที่มีการป้องกัน หรือจากการขู่เข็ญนั้น

ผู้กระทำความผิดตามมาตรานี้ มีโทษปรับหรือโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 1030 (c)(3)(A)[55] และในกรณีที่กระทำความผิดในมาตรา 1030 มาก่อนก็จะถูกลงโทษปรับ หรือโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 1030 (c)(3)(B)[56]

3.3.2 สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีเป็นประเทศหนึ่งที่ให้ความสำคัญกับปัญหาการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ซึ่งการกระทำความผิดดังกล่าว นับวันได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเยอรมันได้รับมือกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์โดยการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา

---

[55] The punishment for an offense under subsection (a) or (b) of this section is— (3)(A) a fine under this title or imprisonment for not more than five years, or both, in the case of an offense under subsection (a)(4) or (a)(7) of this section which does not occur after a conviction for another offense under this section, or an attempt to commit an offense punishable under this subparagraph.

[56] The punishment for an offense under subsection (a) or (b) of this section is— (3)(B) a fine under this title or imprisonment for not more than ten years, or both, in the case of an offense under subsection (a)(4),3 or (a)(7) of this section which occurs after a conviction for another offense under this section, or an attempt to commit an offense punishable under this subparagraph.

(StGB) มีบทบัญญัติที่กำหนดฐานความผิดพิเศษเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ไว้โดยเฉพาะ รวมทั้งบทบัญญัติที่สามารถนำมาปรับใช้กับการกระทำความผิดที่อาศัยคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือ ดังนี้[57]

มาตรา 202a การเข้าสู่ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลโดยมิชอบ (Ausspähen von Daten)

(1) ผู้ใดกระทำการโดยไม่มีอำนาจ เพื่อเข้าสู่ช่องทางการเข้าถึงข้อมูล ที่มิได้มีไว้สำหรับตน และเป็นช่องทางที่มีมาตรการรักษาความปลอดภัยโดยเฉพาะ ด้วยการฝ่าฝืนระบบรักษาความปลอดภัยนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือมีโทษปรับ

(2) ข้อมูลตามบทบัญญัติในวรรคแรก หมายเฉพาะ ข้อมูลที่มีการบันทึก หรือส่งผ่านให้กันโดยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยแม่เหล็กไฟฟ้าหรือวิธีใด ๆ ที่ไม่สามารถมองเห็นด้วยตาเปล่า

มาตรา 202b การดักข้อมูล (Abfangen von Daten)

ผู้ใดกระทำโดยไม่มีอำนาจ โดยอาศัยวิธีทางเทคนิค ดักรับข้อมูลที่ไม่ได้มีไว้เพื่อตน ซึ่งอยู่ในระหว่างการสื่อสารที่ไม่ได้เปิดเผยต่อสาธารณะ หรือดักข้อมูลที่บันทึกอยู่ในระบบประมวลผลข้อมูลโดยวิธีการแพร่ของรังสีแม่เหล็กไฟฟ้า ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับ ในกรณีที่การระทำนี้ไม่ได้ถูกลงโทษหนักกว่าโดยบทบัญญัติอื่น

มาตรา 303a การแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล (Datenveränderung)

(1) ผู้ใด โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ลบ ปิดกั้นการทำงาน ทำให้ใช้ประโยชน์ไม่ได้ หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล (ตามกฎหมายที่บัญญัติไว้ในมาตรา 202a(2)) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับ

(2) การพยายามกระทำความผิดตามมาตรานี้ ต้องได้รับโทษ

(3) การตระเตรียมการกระทำความผิดตาม (1) เป็นการกระทำความผิดตามมาตรา 202

มาตรา 303b การก่อวินาศกรรมคอมพิวเตอร์ (Computersabotage)

(1) ผู้ใดกระทำการรบกวนอย่างสำคัญ ต่อการประมวลผลข้อมูลที่มีความสำคัญต่อบุคคลอื่น โดยวิธีการ

1. แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลตาม มาตรา 303a StGB

2. นำเข้าสู่ หรือส่งผ่านสู่ระบบซึ่งข้อมูล (ตามความหมายในมาตรา 202a(2) StGB) เพื่อให้เกิดความเสียหายใด ๆ ต่อบุคคลอื่น หรือ

---

[57] สาวตรี สุขตรี. (2556). "อาชญากรรมคอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ต ตามกฎหมายอาญาเยอรมัน." *วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, 42(3). น. 499-532.

3. ด้วยการทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เสื่อมประโยชน์ โยกย้าย หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงระบบการประมวลผลข้อมูล หรือสิ่งซึ่งใช้นำส่งข้อมูลนั้น

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือ มีโทษปรับ

(2) ถ้าเป็นการกระทำต่อการประมวลผลข้อมูลที่มีความสำคัญต่อองค์กรธุรกิจ บริษัทเอกชน หรือหน่วยงานของรัฐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือโทษปรับ

(3) การพยายามกระทำความผิดตามมาตรานี้ ต้องได้รับโทษ

(4) การกระทำต่อระบบประมวลผลใน (2) จะต้องรับโทษหนักขึ้นอีก กล่าวคือ ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือน แต่ไม่เกิน 10 ปี หากผู้กระทำ

1. ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินจำนวนมาก

2. กระทำเป็นอาชีพหรือเป็นสมาชิกขององค์กรที่ตั้งขึ้นเพื่อก่อวินาศกรรมคอมพิวเตอร์อย่างต่อเนื่อง

3. กระทบ หรือทำลายสาธารณูปโภคของประชาชน การบริการสาธารณะ และระบบรักษาความปลอดภัยของสหพันธรัฐเยอรมนี

(5) การะตระเตรียมการกระทำความผิดตาม (1) เป็นการกระทำผิดตามมาตรา 202c StGB

มาตรา 269 การปลอมแปลงข้อมูลซึ่งเป็นพยานหลักฐาน (Fälschung beweiserheblicher Daten)

ผู้ใดโดยฉ้อฉลต่อกฎหมาย ทำการบันทึก หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลที่เป็นพยานหลักฐาน เพื่อให้ผู้อื่นหลงเชื่อว่าเอกสารเท็จ หรือเอกสารปลอมนั้นมีอยู่ หรือเพื่อใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่ตนได้บันทึก หรือเปลี่ยนแปลงนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับ

การพยายามกระทำความผิดตามมาตรานี้ ผู้กระทำอาจต้องรับโทษด้วย

มาตรา 263a การฉ้อทางโกงคอมพิวเตอร์ (Computerbetrug)

(1) ผู้ใดโดยเจตนา เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ในทางทรัพย์สินโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และทำให้ทรัพย์สินของผู้อื่นได้รับความเสียหาย ด้วยการกระทำให้ผลที่แสดงจากการประมวลผลเป็นไปตามความต้องการของตน โดยใช้โปรแกรมที่มีการจัดการไม่ถูกต้อง โดยใช้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ โดยใช้ข้อมูลโดยไม่มีอำนาจ หรือโดยประการอื่นใดโดยไม่ได้รับอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับ

(2) ให้นำมาตรา 263 วรรค 2 ถึง 7 มาใช้บังคับกับการกระทำความผิดตามวรรคแรกโดยอนุโลม

(3) ผู้ใดตระเตรียมการที่จะกระทำความผิดตาม (1) โดยการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อจะกระทำความผิด หรือจัดหาโปรแกรมดังกล่าวเพื่อตนเองหรือผู้อื่น เสนอเพื่อที่จะขาย ครอบครอง หรือ จัดหาโปรแกรมเหล่านั้นให้ผู้อื่น ต้องระวางโทษไม่เกิน 3 ปี หรือปรับ

(4) กรณีตาม (3) ให้นำมาตรา 149(2) ถึง (3) มาบังคับใช้โดยอนุโลม

จากหลักกฎหมายข้างต้น เห็นว่าเยอรมันได้บัญญัติความผิดการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์รวมไว้ในประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแตกต่างกับประเทศอื่น ๆ ที่มักจะบัญญัติความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์แยกออกมาจากประมวลกฎหมายอาญาโดยการบัญญัติเป็นพระราชบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ

3.3.3 สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน)

ไต้หวันเป็นศูนย์กลางทางการเงินของภูมิภาค มีภาคธุรกิจทางการเงินที่ทันสมัย เป็นที่ตั้งของเส้นทางการจัดส่งสินค้าระหว่างประเทศ เชี่ยวชาญในด้านเทคโนโลยีชั้นสูง จึงมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เกิดขึ้นจำนวนมาก และนับวันการกระทำความผิดก็เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงให้ความสำคัญกับปัญหาการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ มีการรับมือกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์โดยการบัญญัติเพิ่มเติมไว้ในประมวลกฎหมายอาญา ดังนี้[58]

มาตรา 358 ผู้ใดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ใช้บัญชีผู้ใช้และรหัสผ่านของผู้อื่น ทำลายการป้องกันของคอมพิวเตอร์ หรือใช้ประโยชน์จากช่องโหว่ในระบบ เช่น การเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นหรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และอาจมีโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนหยวน[59]

มาตรา 359 ผู้ใดไม่มีเหตุอันสมควร ได้รับ ลบ หรือเปลี่ยนแปลง บันทึกแม่เหล็กของคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นหรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง และทำให้ประชาชนหรือผู้อื่นเสียหาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และอาจมีโทษปรับไม่เกินสองแสนหยวน[60]

---

[58] Criminal Code of the Republic of China: Chapter 36 Offenses Against the Computer Security.

[59] Article 358 A person who without reason by entering another's account code and password, breaking his computer protection, or taking advantage of the system loophole of such other accesses his computer or relating equipment shall be sentenced to imprisonment for not more than three years or short-term imprisonment; in lieu thereof, or in addition thereto, a fine of not more than one hundred thousand yuan may be imposed.

[60] Article 359 A person without reason obtains, deletes or alters the magnetic record of another's computer or relating equipment and causes injury to the public or others shall be sentenced to imprisonment of

หรือวิธีการทางแม่เหล็กอื่น ๆ ต่อคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องของผู้อื่น และทำให้ประชาชนหรือผู้อื่นเสียหาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และอาจมีโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนหยวน[61]

มาตรา 361 ผู้ใดกระทำความผิดตามสามมาตราก่อน กับคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องของสาธารณะสถานต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นอีกกึ่งหนึ่ง[62]

มาตรา 362 ผู้ใดสร้างโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นเพื่อกระทำความผิดตามหมวดนี้และทำให้ประชาชนหรือผู้อื่นเสียหาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และอาจมีโทษปรับไม่เกินสองแสนหยวน[63]

มาตรา 363 ความผิดตามมาตรา 358-360 จะดำเนินคดีได้เมื่อมีการแจ้งความ[64]

จากหลักกฎหมายในข้างต้น เห็นว่าไต้หวันได้บัญญัติการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์รวมไว้ในประมวลกฎหมายอาญาเช่นเดียวกับสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีโดยมีการบัญญัติไว้ครอบคลุมการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ทั่วไปแล้ว

---

no more than five years or short-term imprisonment; in lieu thereof, or in addition thereto, a fine of not more than two hundred thousand yuan may be imposed.

[61] Article 360 A person who without reason interferes, through the use of computer programs or other electromagnetic methods, with the computer or relating equipment of another person and causes injury to the public or another shall be sentenced to imprisonment for not more than three years or short-term imprisonment; in lieu thereof, or in addition thereto, a fine of not more than one hundred thousand yuan may be imposed.

[62] Article 361 A person who commits the offenses specified in the three preceding articles against the computers and relating equipment of a public office shall be punished by increasing the punishment up to one half.

[63] Article 362 A person who makes computer programs specifically for himself or another to commit the offenses specified in this Chapter and causes injury to the public or another shall be punished for imprisonment for not more than five years or short-term imprisonment; in lieu thereof, or in addition thereto, a fine of not more than two hundred thousand yuan may be imposed.

[64] Article 363 The prosecution of the offenses specified in articles, 358 through 360, may be instituted only upon complaint.

บทที่ 4
วิเคราะห์เหตุผลและความจำเป็นในการกำหนดพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เกิดจากการที่ผู้เขียนเห็นว่าในปัจจุบัน ชีวิตประจำวันของมนุษย์ทุกคน ล้วนเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ทั้งสิ้น ขณะที่ประเทศไทยและโลกกำลังเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ก็ได้มีการพัฒนารูปแบบไปพร้อมกันด้วย ภายหลังจากพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มีผลบังคับใช้การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ก็มิได้ลดน้อยลง แต่กลับมีปริมาณมากขึ้นเรื่อย ๆ มีการพัฒนารูปแบบของการกระทำความผิดที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น ทั้งยังมีผลตอบแทนเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินสูง มีการเกี่ยวโยงกับผู้กระทำความผิดในต่างประเทศ แต่เมื่อสามารถจับผู้กระทำความผิดได้แล้ว ก็ไม่สามารถดำเนินการริบทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดได้ เนื่องจากผู้กระทำความผิดได้ทำการจำหน่าย จ่าย โอน หรือเปลี่ยนสภาพไปเป็นอย่างอื่นแล้ว

ผู้เขียนจึงได้ทำการศึกษาหลักของกฎหมายไทย ที่เกี่ยวของกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เพื่อวิเคราะห์ถึงปัญหาและข้อบกพร่องของการบังคับใช้ในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินการต่อทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดของอาชญากร รวมถึงศึกษากฎหมายของต่างประเทศที่เกี่ยวข้องเพื่อค้นหาวิธีการแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าวของแต่ละประเทศ และนำมาวิเคราะห์เพื่อหาวิธีแก้ไขให้เหมาะสมกับกฎหมายของประเทศไทยเพื่อเป็นข้อเสนอแนะต่อไป

4.1 หลักเกณฑ์การกำหนดความผิดมูลฐานตามกฎหมายฟอกเงิน

ดร.สุรพล ไตรเวทย์ ได้ให้ความหมายของคำว่า “ความผิดมูลฐาน” หมายถึง ความผิดที่ก่อให้เกิดรายได้ซึ่งผิดกฎหมาย และรายได้จากการกระทำความผิดดังกล่าวอาจจะถูกนำไปทำการฟอกเงินต่อไปโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น ปิดบัง ซ่อนเร้น เปลี่ยนสภาพ หรือลักษณะของทรัพย์สิน เพื่อ

ปิดบัง ความผิดและแหล่งที่มาของทรัพย์สิน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้กระทำความผิดและทรัพย์นั้นพ้นจากการถูกดำเนินการตามกฎหมาย[1]

คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สภาผู้แทนราษฎร อาศัยหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ เพื่อกำหนดว่าความผิดในเรื่องใดที่ควรกำหนดให้เป็น "ความผิดมูลฐาน" ตามร่างกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน[2]

(1) ความผิดนั้นมีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรมหรือเครือข่ายข้ามชาติ

(2) ความผิดที่ทำให้ได้รับผลตอบแทนสูง

(3) ความผิดที่เป็นการกระทำสลับซับซ้อนยากแก่การปราบปราม

(4) ความผิดที่มีลักษณะเป็นภัยต่อความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ

4.1.1 ความผิดที่มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรม

อาชญากรรมเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในทุก สังคม และเป็นปัญหาที่ยิ่งทวีความรุนแรง และก่อให้เกิดความเสียหายกับสังคมและเศรษฐกิจ สำหรับในประเทศไทยอาชญากรรมมีปริมาณคดีอาชญากรรมเพิ่มขึ้นอย่างมาก และทวีความรุนแรงขึ้นแม้จะมีกฎหมายที่บทลงโทษรุนแรงก็ตาม ประกอบกับผลตอบแทนที่มีมูลค่าสูงและเมื่อถูกปราบปรามอาชญากรรมอย่างหนัก ผู้กระทำความผิดจะมีการวางแผนสลับซับซ้อนมากขึ้น จากกระทำด้วยตนเองเป็นกระบวนการในการกระทำอาชญากรรมในรูปแบบองค์กรอาชญากรรม (Organized Crime) และพัฒนาเป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ อันเป็นความร่วมมือของผู้กระทำความผิดในการก่ออาชญากรรม และมีการกระทำในหลายประเทศ มีการวางแผนที่ดี ทำให้ยากที่จะดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด

มีนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิให้คำนิยามของ องค์การอาชญากรรม ไว้หลายท่าน เช่น ศาสตราจารย์ ดร.ปุระชัย เปี่ยมสมบรูณ์ ได้ให้ความหมายไว้ว่า

"อาชญากรรมองค์กร หมายถึง อาชญากรรมซึ่ง อาชญากรได้รวมตัว เข้าไว้ด้วยกันตามสายบังคับบัญชาในรูปขององค์การ โดยจัดวางแผนและดำเนินงาน เพื่อประกอบธุรกิจผิดกฎหมาย ประเภทต่าง ๆ และบ่อยครั้ง ที่องค์การอาชญากรจะอาศัยอำนาจทางเศรษฐกิจและการเมืองเพื่อผูกขาดการดำเนินงานที่ผิดกฎหมายนั้น ๆ "[3]

รศ.นวลจันทร์ ทัศนชัยกุล เป็นอีกท่านที่ให้ความหมายว่า "องค์กรอาชญากรรม คือการที่คณะบุคคลรวมตัวกันกระทำความผิดเกี่ยวกับธุรกิจการเงิน โดยในการรวมตัวกันจะมีการ

---

[1] สหัส สิงหวิริยะ. เล่มเดิม. น. 69.

[2] อรรณพ ลิขิตจิตถะ. เล่มเดิม. น. 68

[3] ปุระชัย เปี่ยมสมบรูณ์. เล่มเดิม. น. 111.

บริหารจัดการองค์กรอย่างเป็นทางการและมีประสิทธิภาพ การกระทำความผิดที่เป็นองค์การนี้จึงยากแก่การจับกุมปราบปราม"[4]

การประกอบอาชญากรรมในลักษณะที่เป็นการรวมตัวของกลุ่มอาชญากร และร่วมกันกระทำความผิดในหลายรูปแบบ พัฒนามาจนถึงการแบ่งหน้าที่หรือกระจายสาขาของกลุ่มอาชญากร จนในปัจจุบันเรามีคำจำกัดความว่า องค์กรอาชญากรรม "Organized Crime" กล่าวได้ว่าเป็นรูปแบบการกระทำอาชญากรรมแบบใหม่ที่นานาประเทศให้ความสนใจหามาตรการป้องกันและปราบปราม จึงมีหน่วยงานระหว่างประเทศได้ให้ความหมายหรือคำจำกัดความขององค์กรอาชญากรรมไว้ ดังนี้

หน่วยงาน International Association of Chiefs of Police (IACP) Organized Crime Committee ได้ให้คำนิยามขององค์กรอาชญากรรม ว่าเป็นการดำเนินการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายอันมีลักษณะ 4 ประการ คือ[5]

1. รูปแบบการดำเนินการจะมีแบบแผน กฎเกณฑ์ เพื่อป้องกันผู้เป็นหัวหน้าจากการมีสิทธิเกี่ยวข้องโดยตรงกับการกระทำความผิดในทางอาญา และจะเป็นการรับรองของการดำรงอยู่ขององค์กร ในกรณีที่มีการจับกุมหรือถอดถอนหัวหน้าองค์กรอาชญากรรม หรือ หัวหน้าองค์กรอาชญากรรมตาย

2. ผลกำไรที่ต่อเนื่อง คือแหล่งที่มาของรายได้ขององค์กรอาชญากรรมจะมาจากการจัดเสนอและการบริหารสินค้าที่ผิดกฎหมาย เช่น ยาเสพติด การพนัน การเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา การค้าประเวณี หรือกิจกรรมอื่น ๆ อันทำให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เสื่อมลง ความผิดเหล่านี้เรียกว่า "ความผิดที่ปราศจากผู้เสียหาย" (Victimless Crime) ซึ่งมักให้ผลกำไรสูง และมีความเสี่ยงน้อย

3. การผูกขาดในการจัดเสนอและการจัดจำหน่ายสินค้าแก่ตลาดหรือการให้บริการ

4. ความคุ้มกันความเฉื่อยชา และการละเลยต่อหน้าที่เป็นพื้นฐานสำคัญของความคุ้มกันที่จะมีต่อองค์กรอาชญากรรม จึงต้องมีการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่หรือการข่มขู่ผู้เป็นเหยื่อหรือพยานบุคคล

องค์กรอาชญากรรมเป็นกลุ่มซึ่งประสานงานกันและควบคุมกัน โดยกฎเกณฑ์ในกลุ่มของตน เป็นที่รวมของอาชญากรรมซึ่ง ทำงานภายใต้โครงสร้างที่สลับซับซ้อน กฎหมายที่ใช้บังคับเข้มงวดและวิธีการบังคับที่เป็นความลับ กิจกรรมองค์กรจะไม่ใช่ความรุนแรงฉับพลัน โดย

---

[4] นวลจันทร์ ทัศนชัยกุล. เล่มเดิม. น. 234.

[5] อัครพันธ์ สัปปพันธ์. เล่มเดิม. น. 12.

ไม่คาดหวังประโยชน์ที่จะได้รับ แต่จะเป็นผลมาจากการสมคบกัน โดยยากแก่การสืบสวนต่อเนื่องกันไปเป็นเวลาหลายปี มีวัตถุประสงค์ที่จะควบคุมกิจการที่ทำกำไรมหาศาล

กิจกรรมสำคัญขององค์กรอาชญากรรมคือกิจกรรมที่สนองความต้องการในสินค้าและบริการที่เป็นสิ่ง ผิดกฎหมาย รวมถึงการการประกอบการในธุรกิจที่ถูกกฎหมาย อันจะเห็นได้จากการค้ายาเสพติด การค้าอาวุธสงคราม การค้ามนุษย์ การค้าทรัพย์กรธรรมชาติ ความผิดลักษณะนี้มักจะมีผู้กระทำความผิดในลักษณะเป็นกระบวนการ มีการวางแผนเป็นอย่างดี ตัวการใหญ่หรือผู้บริหารองค์กร ซึ่งอยู่เบื้องหลังจะหลุดรอดจากการถูกดำเนินคดีเนื่องจากไม่มีพยานหลักฐานเพียงพอเชื่อมโยงไปถึงบุคคลที่ถูกจับ มักเป็นบุคคลระดับล่าง

จากการศึกษาในบทที่ 2 ทำให้ทราบว่า การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ก็อาจมีรูปแบบที่เป็นกลุ่มอาชญากรที่รวมตัวกันเป็นองค์กรอาชญากรรม (Organized Crime) เช่นกัน โดยส่วนหนึ่งอาจใช้เป็นเครื่องหาข่าวสาร เหมือนองค์กรธุรกิจทั่วไป อีกส่วนหนึ่งก็จะใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นตัวประกอบสำคัญในการก่ออาชญากรรมเพื่อให้ได้ทรัพย์สินของผู้อื่นมา หรือใช้เทคโนโลยีกลบเกลื่อนร่องร่อย ให้รอดพ้นจากการปราบปรามของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

4.1.2 ความผิดที่ทำให้ได้รับผลตอบแทนสูง

ปัจจุบันการประกอบอาชญากรรมมักมีเป้าหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์จำนวนมหาศาลจากการกระทำความผิดและผลประโยชน์จำนวนมหาศาลเหล่านี้ ก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้องค์กรอาชญากรรมมีความแข็งแกร่งและคงอยู่ต่อไปได้ รายได้จำนวนมหาศาลเหล่านี้นอกจากจะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศแต่อย่างใดแล้วในทางตรงกันข้ามกลับเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมเนื่องจาก[6]

(1) เงินได้จากธุรกิจอาชญากรรมที่มีมูลค่ามหาศาลถูกนำไปสู่การสร้างอิทธิพลให้แก่ผู้กระทำความผิด มีการติดสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือแม้กระทั่งการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองเข้าไปขวางกั้นการดำเนินการทางกฎหมายให้กับตนเองและพวกพ้อง ซึ่งปรากฏการณ์ดังกล่าวสามารถพบเห็นได้ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ

(2) เงินได้จากธุรกิจอาชญากรรมที่มีมูลค่ามหาศาลนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการคงอยู่ขององค์กรอาชญากรรม เพราะการรวมตัวกันขององค์กรอาชญากรรมนั้นต้องมีผลประโยชน์ในด้านทรัพย์สินเป็นพื้นฐาน ดังนั้นเงินได้จำนวนมหาศาลจึงถูกนำมาใช้เพื่อการดำเนินงานในองค์กรอาชญากรรมนั้นเอง

---

[6] วีระพงษ์ บุญโญภาส ค เล่มเดิม. น. 45.

(3) เงินได้จากธุรกิจอาชญากรรมที่มีมูลค่ามหาศาลส่วนหนึ่งจะถูกนำไปใช้ลงทุนในวงการธุรกิจประเภทต่าง ๆ ซึ่งผลสุดท้ายเงินได้จากการดำเนินการเหล่านี้ก็จะถูกนำกลับไปใช้เป็นต้นทุนในการประกอบอาชญากรรมขึ้นใหม่อีก จึงทำให้เกิดเป็นวงจรการประกอบอาชญากรรมที่ยากต่อการจับกุมและปราบปราม

ถึงแม้ว่าการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์นั้น จะเป็นอาชญากรรมที่มักจะไม่มีผลกระทบทางกายภาพต่อชีวิตหรือร่างกายของมนุษย์ แต่ก็ส่งผลต่อทรัพย์สินจำนวนมหาศาลไม่ว่าจะเป็นของประชาชนทั่วไป บริษัทเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐก็ตาม เช่น การเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบแล้วมีการนำข้อมูลเลขบัญชีหรือเลขบัตรเครดิตไปใช้ การถูกปรับเปลี่ยนจำนวนเงินของบริษัทและยักยอกเงินไป การเข้าไปทำลายระบบคอมพิวเตอร์ของบริษัทเอกชนทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้ ซึ่งจากสถิติความเสียหายประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่ายอดความเสียหายจากอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ ในปี ค.ศ. 2013 มีจำนวนถึง 110,000 ล้านเหรียญสหรัฐ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์จึงเป็นความผิดที่ได้รับผลตอบแทนสูงมาก

กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นกฎหมายที่มุ่งเน้นการใช้มาตรการทางแพ่งดำเนินการกับเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อตัดโอกาสมิให้ผู้ประกอบอาชญากรรมนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนหรือเพื่อเพิ่มการกระทำความผิดขึ้นอีก ดังนั้นการกำหนดความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจึงมุ่งกำหนดความผิดที่โดยลักษณะของการประกอบอาชญากรรมทำให้ได้รับผลตอบแทนสูงเป็นลักษณะหนึ่งของการกระทำผิดอาญาที่กำหนดให้เป็นความผิดมูลฐาน

4.1.3 ความผิดที่เป็นการกระทำที่สลับซับซ้อนยากแก่การปราบปราม

ปัจจุบันเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีมีการพัฒนาที่สูงขึ้นซึ่งส่งผลกระทบต่อรูปแบบเทคนิค วิธีการ และความร้ายแรงของการประกอบอาชญากรรม อาชญากรรมธรรมดามีการพัฒนาไปสู่การประกอบอาชญากรรมในรูปขององค์กรอาชญากรรม มีความสลับซับซ้อนในขบวนการ มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด ใช้เทคนิคขั้นสูงซึ่งมีประสิทธิภาพในการกระทำความผิด มีวิธีการทำลายพยานหลักฐานที่แนบเนียนเพื่อให้เหลือหลักฐานมัดตัวน้อยที่สุด และมุ่งผลตอบแทนมูลค่ามหาศาลและผลตอบแทนดังกล่าวก็ย้อนกลับมาเป็นทุนในการประกอบอาชญากรรมต่าง ๆ ต่อไป จึงทำให้ยากต่อการป้องกันและปราบปราม ความยากในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

นอกจากเหตุผลดังที่กล่าวมาแล้วนั้นยังอาจเกิดจากการไม่มีกฎหมายมาบังคับใช้เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือมีกฎหมายเฉพาะสำหรับ

ความผิดนั้นแล้ว แต่กฎหมายดังกล่าวอาจล้าสมัยไม่สามารถนำมาปรับใช้กับลักษณะของการกระทำความผิดในปัจจุบันได้ หรือสามารถบังคับใช้ได้แต่ไม่มีประสิทธิภาพพอที่จะทำให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัวหรือหลาบจำเนื่องจากบทลงโทษอาจไม่เหมาะสมกับการกระทำความผิด ดังนั้นในการกำหนดความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจึงมุ่งกำหนดความผิดที่เป็นการกระทำที่สลับซับซ้อนยากแก่การปราบปรามเป็นลักษณะหนึ่งของการกระทำผิดอาญาที่กำหนดให้เป็นความผิดมูลฐาน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการนำเอามาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้บังคับกับการกระทำความผิดที่มีลักษณะดังกล่าว

การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์นั้น ผู้กระทำมักจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ จึงสามารถที่จะเจาะเข้าไปในระบบคอมพิวเตอร์เพื่อเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นได้ อีกทั้งยังมีการปกปิดร่องรอยการกระทำความผิด เปลี่ยนรูปแบบการกระทำความผิดไปตลอดเวลา และมีการลบข้อมูลเพื่อไม่ให้ผู้อื่นตรวจพบและตามรอยมาถึงตัวผู้กระทำความผิดได้ เจ้าหน้าตำรวจที่จะเข้ามาสืบสวนหาผู้กระทำความผิดในคดีนี้ก็จะต้องมีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษจึงจะสามารถนำตัวผู้กระทำมาลงโทษได้ ซึ่งปัจจุบันเจ้าพนักงานผู้รักษากฎหมายมีความรู้ความชำนาญในเรื่องดังกล่าวน้อยมาก อีกทั้งอุปกรณ์และเครื่องมือของทางราชการยังล้าสมัย ดังนั้นอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์จึงความผิดที่เป็นการกระทำที่สลับซับซ้อนยากแก่การปราบปราม

4.1.4 ความผิดที่มีลักษณะเป็นภัยต่อความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ

ปัจจุบันการประกอบอาชญากรรมนอกจากจะส่งผลกระทบโดยตรงต่อเหยื่ออาชญากรรมแล้ว อาชญากรรมหลายประเภทยังส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย ซึ่งได้แก่อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้นมักจะแฝงเร้นการกระทำผิดกฎหมายไว้ในกิจการที่ถูกกฎหมายซึ่งได้รับอนุญาตแล้ว มีวิธีการปกปิดความผิดและพยายามทำลายพยานหลักฐานเพื่อไม่ให้มีหลักฐานผูกมัดตน มีวิธีการกระทำความผิดที่ซับซ้อนและค่อยเป็นค่อยไป ใช้เวลานานพอสมควรจึงจะรู้ถึงความเสียหาย ทำให้การค้นหาพยานหลักฐานเป็นไปด้วยความยากลำบากไม่ทันต่อเหตุการณ์ มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการกระทำความผิด มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีการศึกษาข้อมูลและมีการวางแผนมาเป็นอย่างดี อาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้นมักมีพฤติกรรมในการกระทำความผิดที่ไม่รุนแรง ไม่ใช้กำลังทำร้าย ไม่ใช้อาวุธแต่เป็นการกระทำละเมิดต่อความไว้วางใจโดยการฉ้อโกง หลอกลวง ต้มตุ๋น การปลอมแปลง ปกปิดซ่อนเร้น ใช้อุบาย โดยมักจะร่วมกันกระทำความผิดหลายคนด้วยวิธีการที่ได้ศึกษาและวางแผนกันมาก่อนแล้ว และจุดมุ่งหมายของการประกอบอาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้นก็มุ่งต่อผลประโยชน์

จำนวนมหาศาลคือเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สินเป็นสำคัญ ซึ่งความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นมีมูลค่ามากกว่าอาชญากรรมธรรมดา จำนวนผู้เสียหายในแต่ละครั้งมีจำนวนมาก หากมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นหลายคดีย่อมทำให้จำนวนความเสียหายเพิ่มขึ้นอย่างมหาศาลและส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างมาก ภาพพจน์ในทางเศรษฐกิจของประเทศถูกมองในแง่ลบ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้ประกอบธุรกิจชาวต่างชาติในการตัดสินใจเข้ามาลงทุนในประเทศ

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ต้องกำหนดให้ความผิดที่มีลักษณะเป็นภัยต่อความมั่นคงในทางเศรษฐกิจนั้นเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเนื่องจากกฎหมายดังกล่าวมีมาตรการที่มุ่งจัดการกับเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้สามารถตัดวงจรทางเศรษฐกิจของอาชญากรรมได้อย่างเด็ดขาดและทำให้ผู้กระทำความผิดไม่มีทุนที่จะนำมากระทำความผิดต่อไปได้ ซึ่งถือเป็นการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมาก

จากที่กล่าวมาในข้างต้น ถึงแม้ว่าการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์จะเป็นอาชญากรรมที่ไม่มีผลกระทบทางกายภาพต่อชีวิตหรือร่างกายของมนุษย์ แต่ก็ส่งผลต่อทรัพย์สินจำนวนมหาศาล เนื่องจากความเสียหายประเภทนี้มักเกิดแก่บริษัทเอกชนในการทำธุรกิจ โดยเฉพาะธนาคารต่าง ๆ เช่น การถูกปรับเปลี่ยนจำนวนเงินของบริษัทและยักยอกเงินไป การขโมยข้อมูลรหัสโอนเงินหรือเลขบัตรเครดิตไปใช้โดยมิชอบ การเข้าไปทำลายระบบคอมพิวเตอร์ของบริษัทเอกชนทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้ จึงสามารถกล่าวได้ว่า อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์นั้นเป็นภัยต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจเช่นกัน

กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีวัตถุประสงค์เพื่อตัดวงจรอาชญากรรมและจัดการทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด เพื่อไม่ให้อาชญากรนำทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้เป็นทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชญากรรมต่อไป ดังนั้น ความผิดมูลฐานที่กำหนดไว้ในกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจึงมีลักษณะเป็นการกำหนดความผิดอาญาที่มีรูปแบบและวิธีการดำเนินการในลักษณะองค์กรอาชญากรรม ได้รับผลตอบแทนสูง มีลักษณะการกระทำความผิดที่ซับซ้อนยากแก่การปราบปราม และเป็นภัยต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งจากที่ได้ศึกษามาในข้างต้นทำให้เห็นว่า อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ก็เข้าหลักเกณฑ์ทั้ง 4 ประการนี้ เช่นกัน

4.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบความผิดมูลฐานและความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ของต่างประเทศกับประเทศไทย

กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของแต่ละประเทศมีแนวทางในการกำหนดความผิดมูลฐานต่างกัน อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากสภาพของอาชญากรรมทางการเงินที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะกระบวนการสร้างรายได้จากอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ และการนำเข้าสู่กระบวนการฟอกเงิน ดังนั้น กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในแต่ละประเทศจำเป็นต้องบัญญัติขึ้น เพื่อรองรับกับสภาพของอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในประเทศของตนรวมไปถึงระบบวิธีการฟอกเงินที่อาชญากรใช้ในประเทศของตนอีกด้วย

4.2.1 สหรัฐอเมริกา

จากการศึกษาพบว่า สหรัฐอเมริกามีกฎหมายที่สำคัญในการกำหนดความผิดมูลฐาน 3 ฉบับ ซึ่ง Federal Crimes and Criminal Procedure นั้น มีลักษณะเป็นบทกำหนดโทษซึ่งไม่บ่งชี้ความผิดมูลฐานอย่างชัดเจน แต่สำหรับกฎหมาย Bank Secrecy Act 1970 (BSA) และกฎหมาย Money Laundering Control Act of 1986 (MICA) ทั้ง 2 ฉบับนี้ ได้กำหนดความผิดมูลฐานไว้โดยเฉพาะ BSA ได้ออกกฎหมายโดยรัฐมีเจตจำนง (Will) เพื่อพิสูจน์ทราบแหล่งที่มาของเงิน ปริมาณและความเคลื่อนไหวของกระแสการเงินที่นำเข้าหรือนำออกนอกประเทศ โดยความผิดมูลฐานของกฎหมายฉบับนี้ คือ กฎหมายเกี่ยวกับความลับทางธนาคารโดยเฉพาะเจาะจง ส่วน MLCA รัฐจะไม่ออกกฎหมายโดยเฉพาะเจาะจงเพื่อเน้นเรื่องหนึ่งเรื่องใด แต่จะกำหนดความผิดมูลฐานในลักษณะกว้าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมในเรื่องของการโอนเงินที่ได้มาจากการประกอบอาชญากรรม โดยผู้กระทำนั้นต้องมีเจตนาที่จะสนับสนุนการกระทำที่มิชอบด้วยกฎหมาย หรือรู้ว่าการโอนเงินได้กระทำโดยมีเจตนาที่จะปกปิดแหล่งที่มาหรือเจ้าของเงินหรือการควบคุมการเงินหรือหลบเลี่ยงการรายงานการโอนเงิน

ในกฎหมาย Money Laundering Control Act of 1986 (MICA) ตามบรรพ 18 ของกฎหมายสหรัฐอเมริกา มาตรา 1956[7] นั้น ได้มีการบัญญัติความผิดมูลฐานไว้เป็นจำนวนมาก ซึ่งหนึ่งในความผิดมูลฐานนั้นได้กำหนดให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในกฎหมาย The Computer Fraud and Abuse Act (CFAA) ตามบรรพ 18 ของกฎหมายสหรัฐอเมริกา มาตรา 1030[8] เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายฟอกเงินด้วย[9] ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าสหรัฐอเมริกาได้ให้

---

[7] 18 U.S.C. § 1956 - Laundering of monetary instruments.

[8] 18 U.S.C. § 1030 – Fraud and related activity in connection with computers.

[9] 18 U.S.C. § 1956 (c) (7) (D) the term "specified unlawful activity" means— an offense under… section 1030 (relating to computer fraud and abuse)…

ความสำคัญกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เช่นกัน เพราะการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์นั้น ถึงแม้ว่าความผิดเหล่านี้จะไม่มีการกระทบกระเทือนถึงชีวิตร่างกายมนุษย์ แต่ก็ทำให้ผู้เสียหายสูญเสียเงินจำนวนมาก ซึ่งอาชญากรสามารถนำไปใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการกระทำความผิดครั้งต่อ ๆ ไปหรือนำไปสนับสนุนการกระทำความผิดอื่นอีก

นอกจากนี้ยังพบว่า สหรัฐอเมริกาได้กำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายไว้เป็นจำนวนมากกว่า 200 มูลฐานความผิด โดยพิจารณาจากความผิดที่เงินเป็นปัจจัยสำคัญ คือ ความผิดทางเศรษฐกิจและผลร้ายของความผิดดังกล่าวจะมีส่วนในการทำลายสังคมเศรษฐกิจ ตลอดจนมนุษยชน จึงอาจกล่าวได้ว่า กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศสหรัฐอเมริกา มีความผิดมูลฐานมากกว่าประเทศอื่น ๆ เนื่องมาจากความที่เป็นประเทศที่มีอิสระ เสรีภาพ ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมที่ผลักดันให้รัฐบาลต้องออกกฎหมายมาเพื่อครอบคลุมการกระทำความผิดให้มากที่สุด เพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งตัดเงินหมุนเวียนของอาชญากรรมไม่ให้เป็นทุน

4.2.2 สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

จากการศึกษาพบว่ากฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ของเยอรมันนั้น ไม่ได้มีการออกพระราชบัญญัติในเรื่องการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ไว้เป็นการเฉพาะเหมือนประเทศอื่น ๆ แต่ก็มีการบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา (StGB) ซึ่งกำหนดฐานความผิดพิเศษเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ไว้โดยเฉพาะแล้ว ได้แก่ ความผิดฐานเข้าถึงข้อมูลโดยมิชอบ (มาตรา 202a) ความผิดฐานดักข้อมูล (มาตรา 202b) ความผิดฐานฉ้อโกงทางคอมพิวเตอร์ (มาตรา 263a) ความผิดฐานปลอมแปลงข้อมูลซึ่งเป็นพยานหลักฐาน (มาตรา 269) ความผิดฐานแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล (มาตรา 303a) และความผิดฐานวินาศกรรมคอมพิวเตอร์ (มาตรา303b) ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าเยอรมันเป็นประเทศหนึ่งที่ให้ความสำคัญกับปัญหาการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เช่นกัน

กฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงินของเยอรมันก็มิได้มีการบัญญัติกฎหมายแยกออกมาเป็นพระราชบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ แต่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา (StGB) มาตรา 261 โดยมีการกำหนดความผิดมูลฐานจำนวนหนึ่งไว้เป็นการเฉพาะ ซึ่งได้มีการกำหนดความผิดมูลฐานในเรื่องการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ไว้เช่นกัน แต่บัญญัติไว้เพียงความผิดฐานเดียวคือ ความผิดฐานฉ้อโกงคอมพิวเตอร์ ตามมาตรา 263a[10] แต่อย่างไรก็ดี กฎหมายฟอกเงินของเยอรมัน

---

[10] Strafgesetzbuch (StGB) § 261 Geldwäsche; Verschleierung unrechtmäßig erlangter Vermögenswerte (1) 4. Vergehen (a) nach den…§§ 263 bis 264…

ก็ได้มีการกำหนดความผิดฐานฟอกเงินไว้อย่างกว้าง คือ "การกระทำความผิดอาญาร้ายแรง" (Verbrechen) ซึ่งประมวลกฎหมายอาญาเยอรมันได้ให้คำนิยามของคำว่า "การกระทำความผิดอาญาร้ายแรง" ไว้ในมาตรา 12 หมายถึง การกระทำผิดกฎหมายที่ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป ดังนั้น ความผิดที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์อื่น ๆ ในประมวลกฎหมายอาญาที่ไม่ได้กำหนดเป็นความผิดมูลฐานก็ต้องด้วยบทบัญญัติความผิดฐานฟอกเงินตามมาตรา 261 เช่นเดียวกัน เพราะล้วนมีโทษจำคุกเกิน1ปีทั้งสิ้น จึงเห็นได้ว่าความผิดมูลฐานตามกฎหมายฟอกเงินกฎหมายเยอรมัน ครอบคลุมการกระทำความผิดอาญาที่กว้างมาก และครอบคลุมการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ทั้งหมดแล้ว

4.2.3 สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน)

จากการศึกษากฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ของไต้หวัน พบว่า ไม่ได้มีการบัญญัติแยกไว้เป็นกฎหมายเฉพาะเหมือนกับประเทศไทย แต่บัญญัติเพิ่มเติมไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 358-363

ไต้หวันได้บัญญัติกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นกฎหมายเฉพาะแยกออกมาจากประมวลกฎหมายอาญา มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่ร้ายแรง มีการกำหนดโทษทั้งปรับและจำคุก และมีการกำหนดความผิดมูลฐานไว้ในมาตรา 3[11] โดยกำหนดความผิดมูลฐานไว้ 18 ข้อ และกำหนดความผิดอาชญากรรมร้ายแรงไว้อย่างกว้าง คือ การกระทำความผิดที่มีโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไป

ถึงแม้ว่าไต้หวันจะไม่ได้กำหนดให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน แต่เนื่องมีการกำหนดความผิดนิยามของ "อาชญากรรมร้ายแรง" ให้หมายถึงการกระทำความผิดที่มีโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไป ดังนั้น การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในบางฐานความผิดจึงอยู่ในบังคับของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินด้วย คือ มาตรา 359[12] และ มาตรา 362[13]

---

[11] Money Laundering control act Article 3.

[12] มาตรา 359 ผู้ใดไม่มีเหตุอันสมควร ได้รับ ลบ หรือเปลี่ยนแปลง บันทึกแม่เหล็กของคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นหรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง และทำให้ประชาชนหรือผู้อื่นเสียหาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และอาจมีโทษปรับไม่เกินสองแสนหยวน.

[13] มาตรา362 ผู้ใดสร้างโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นเพื่อกระทำความผิดตามหมวดนี้ และทำให้ประชาชนหรือผู้อื่นเสียหาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และอาจมีโทษปรับไม่เกินสองแสนหยวน.

4.2.4 ประเทศไทย

จากการศึกษาหลักของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในบทที่ 2 พบว่าประเทศไทย ได้มีการกำหนดความผิดมูลฐานไว้อย่างแน่นอนและชัดเจน ทำให้ทราบได้ว่ามีความผิดใดบ้างสามารถนำเอามาตรการตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาปรับใช้ ซึ่งเดิมกำหนดไว้เพียง 9 มูลฐาน แต่ปัจจุบันมีถึง 21 มูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และตามกฎหมายอื่น ๆ อีก 4 มูลฐาน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 25 มูลฐาน

ผู้กระทำความผิดจะมีความผิดฐานฟอกเงินได้นั้น ต้องมีการกระทำความผิดในความผิดมูลฐาน 25 ประการดังกล่าวก่อน และมีการปกปิด ซ่อนเร้น โอนหรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น แต่หากผู้กระทำความผิดได้กระทำความผิดอื่นนอกเหนือจากความผิดมูลฐานทั้ง 25 ประการนี้ ถึงแม้ว่าจะนำทรัพย์ที่ได้มาจากการกระทำความความผิดไปซุกซ่อน เปลี่ยนสภาพ หรือโอนให้ผู้อื่นก็จะไม่ต้องรับโทษความผิดฐานฟอกเงิน คงรับโทษเพียงตามความผิดตามกฎหมายนั้น ๆ ซึ่งหากความผิดนั้นมีการบัญญัติไว้เป็นความผิดมูลฐาน ผู้กระทำความผิดก็ต้องรับโทษทั้งสองกรณีและทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้นจะต้องถูกยึดหรืออายัด แล้วตกเป็นของแผ่นดินไม่ว่าจะเปลี่ยนสภาพ หรือโอนไปให้ผู้อื่นแล้วก็ตาม

จากการศึกษาพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ของประเทศไทยในบทที่ 2 ทำให้ทราบว่าการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เป็นอาชญากรรมที่มีความสำคัญที่จะต้องเร่งปราบปรามให้หมดไป เพราะมักจะเป็นต้นเหตุในการกระทำความผิดอื่น ๆ อีก เช่น การฉ้อโกงบัตรเครดิต การขโมยเอกลักษณ์ของบุคคล เป็นต้น ถึงแม้ว่าการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ดังกล่าว มักจะไม่กระทบกระเทือนต่อชีวิตหรือร่างกายของผู้ถูกกระทำ แต่ผู้เสียหายก็จะสูญเสียเงินหรือทรัพย์สินไปเป็นจำนวนมาก เมื่อผู้กระทำความผิดได้ทรัพย์สินนั้นไปก็จะใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนเพื่อสนับสนุนองค์กรอาชญากรรม หรือใช้เป็นทุนในการกระทำความผิดอื่น ๆ อีก

ถึงแม้ว่าพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมเป็นฉบับที่ 4 ในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 ที่ผ่านมา เพื่อกำหนดให้การกระทำความผิดอาญาร้ายแรงบางฐานความผิดเป็นความผิดมูลฐาน โดยเพิ่มเติมความผิดมูลฐานตามมาตรา 3 จากเดิม 9 มูลฐาน เป็น 21 มูลฐาน และตามกฎหมายอื่น ๆ อีก 4 มูลฐาน รวมเป็น 25 มูลฐาน ซึ่งส่งผลให้ผู้ระทำความผิดไม่สามารถนำเงินและทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดมาใช้สนับสนุนการกระทำความผิดอาญาได้อีก แต่ก็ยังไม่ได้มีการบัญญัติครอบคลุมให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 เป็นความผิดมูลฐานแต่อย่างใด

ตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา เยอรมัน ไต้หวัน และประเทศไทย

ประเทศ	สหรัฐอเมริกา	เยอรมัน	ไต้หวัน	ไทย
ระบบกฎหมาย	จารีตประเพณี (Common Law)	ประมวลกฎหมาย (Civil Law)	ประมวลกฎหมาย (Civil Law)	ประมวลกฎหมาย (Civil Law)
กฎหมายคอมพิวเตอร์	บัญญัติแยกเป็นกฎหมายพิเศษ	บัญญัติไว้ในกฎหมายอาญา	บัญญัติไว้ในกฎหมายอาญา	บัญญัติแยกเป็นกฎหมายพิเศษ
กฎหมายฟอกเงิน	บัญญัติแยกเป็นกฎหมายพิเศษ	บัญญัติไว้ในกฎหมายอาญา	บัญญัติแยกเป็นกฎหมายพิเศษ	บัญญัติแยกเป็นกฎหมายพิเศษ
ฐานความผิดตามกฎหมายฟอกเงิน	ความผิดมูลฐาน (List Approach)	อาชญากรรมร้ายแรง และความผิดมูลฐาน (Combined Approach)	อาชญากรรมร้ายแรง และความผิดมูลฐาน (Combined Approach)	ความผิดมูลฐาน (List Approach)
ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในกฎหมายฟอกเงิน	บัญญัติเป็นความผิดมูลฐานทั้งฉบับ	บัญญัติเป็นความผิดมูลฐานบางมาตรา และบัญญัติเป็นอาชญากรรมร้ายแรง	บัญญัติเป็นอาชญากรรมร้ายแรงบางมาตรา	ไม่มี

4.3 วิเคราะห์เหตุผลและความจำเป็นในการกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

จากการศึกษาถึงลักษณะของความผิดมูลฐานและหลักเกณฑ์ในการกำหนดของความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของต่างประเทศและของประเทศไทย เห็นว่าการกำหนดความผิดมูลฐานนั้น มีการกำหนดเพื่อให้มีความชัดเจนในการนำมาตรการในกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาบังคับใช้กับความผิดฐานต่าง ๆ ที่กำหนดไว้เป็นความผิดมูลฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากมีการกระทำความผิดอาญาไม่ว่าจะมีความรุนแรงหรือมีความเสียหายต่อทรัพย์สินมากเพียงใดก็ตาม แต่ไม่ได้มีการกำหนดให้ความผิดนั้นเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไว้ ก็จะไม่สามารถนำมาตรการทางอาญาหรือมาตรการดำเนินการกับทรัพย์สินในทางแพ่งมาบังคับใช้กับกรณีดังกล่าวได้

จากการศึกษาถึงรูปแบบและวิธีการในการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในบทที่ 2 ทำให้พบว่า ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์นั้นจะเป็นผู้ที่มีความชำนาญและเชี่ยวชาญในระบบคอมพิวเตอร์ รูปแบบการกระทำความผิดจึงมีวิธีการที่ซับซ้อนยากแก่การปราบปราม มีการปกปิดทำลายพยานหลักฐานได้อย่างแนบเนียน และอาจจะเกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติด้วย จากการศึกษาถึงสถิติคดีและความเสียหายจากอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์จะเห็นได้ว่า มีการก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจเป็นวงกว้าง เนื่องจากผู้เสียหายไม่ว่าจะเป็นระชาชนทั่วไป บริษัทเอกชนหรือแม้แต่หน่วยงานรัฐบาลก็ตามต้องสูญเสียเงินหรือทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก และผู้กระทำก็อาจมีการนำเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิดดังกล่าวโอนหรือเปลี่ยนสภาพไปด้วยวิธีการต่าง ๆ อันมีลักษณะเป็นการฟอกเงิน แล้วนำกลับมาใช้เป็นเงินทุนในการประกอบอาชญากรรม หรือเป็นทุนสนับสนุนองค์กรอาชญากรรมในการประกอบอาชญากรรมอื่นต่อ ๆ ไป

ประเทศไทยในปัจจุบันได้มีพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มาบังคับใช้ปราบปรามอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 แล้ว ซึ่งมีโทษทางอาญาทั้งจำคุกและปรับก็ตาม แต่จากการศึกษาสถิติคดีและความเสียหายทำให้ทราบว่าการกระทำความผิดก็ไม่ได้ลดลงแต่กลับมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งทำให้เห็นว่ากฎหมายดังกล่าวไม่สามารถปราบปรามอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้กระทำได้รับผลตอบแทนสูง และพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่สามารถจัดการกับเงินหรือทรัพย์สินจำนวนมหาศาลที่ได้จากการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ที่อาจถูกโอน เปลี่ยนแปลง หรือแปรสภาพไปด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้ เพราะทรัพย์สินที่ถูกโอนหรือแปรสภาพไปแล้วนั้น มิใช่ทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดหรือเป็นทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิดอีกต่อไป จึงไม่สามารถนำเอามาตรการริบทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญามาบังคับใช้ในกรณีดังกล่าวได้ ทำให้ผู้กระทำความผิดสามารถนำเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้เป็นทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชญากรรมครั้งต่อไปและเกิดเป็นวงจรอาชญากรรมที่ยากต่อการปราบปราม

สำหรับกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทย ได้ใช้วิธีการบัญญัติความผิดอาญาบางฐาน มาเป็นความผิดมูลฐาน (Predicate Offence) โดยการกำหนดความผิดมูลฐานมีขึ้นเพื่อทำให้เกิดความชัดเจนในการบังคับใช้มาตรการจำคุกและริบทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดตามกฎหมายฟอกเงิน ดังนั้น การกำหนดความผิดมูลฐานจึงมีความสำคัญมากต่อกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของไทย จากที่ได้ศึกษากฎหมายของต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา มีการกำหนดความผิดมูลฐานไว้กว่า 200 มูลฐาน ประเทศเยอรมนีมีการกำหนดความผิดมูลฐานไว้จำนวนหนึ่งและบัญญัติความผิดมูลฐานอย่างกว้างตามโทษที่

กฎหมายอาญากำหนด ส่วนประเทศไต้หวัน ได้กำหนดความผิดมูลฐานไว้ 18 มูลฐาน และบัญญัติความผิดที่เป็นอาชญากรรมร้ายแรงไว้อย่างกว้างตามโทษในกฎหมายอาญาด้วย แต่ความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงินของประเทศไทยในปัจจุบัน ได้บัญญัติไว้เป็นจำนวนเพียง 25 มูลฐานเท่านั้น ซึ่งยังไม่เพียงพอที่จะนำมาบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่มุ่งเน้นที่จะตัดวงจรการประกอบอาชญากรรมและจัดการกับเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดให้หมดสิ้นไป

จากการศึกษากฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศเยอรมนี ได้มีการกำหนดให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ไว้เป็นความผิดมูลฐาน เนื่องจากการกระทำความผิดดังกล่าว เป็นความผิดที่มีการกระทำเป็นองค์กรอาชญากรรม ได้รับผลตอบแทนสูง มีกระบวนการกระทำที่ซับซ้อนยากแก่การปราบปราม และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ ส่วนประเทศไต้หวันนั้น บัญญัติให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์บางฐานเป็นอาชญากรรมร้ายแรงที่ต้องนำกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาบังคับใช้ด้วยเช่นกัน แต่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 3 ของประเทศไทยก็มิได้บัญญัติความผิดมูลฐานครอบคลุมไปถึงความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ดังนั้นจึงทำให้ไม่สามารถที่จะนำมาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่มุ่งเน้นที่จะตัดวงจรอาชญากรรมและจัดการทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมาบังคับใช้กับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ของประเทศไทยได้

ถึงแม้ว่าประเทศสหรัฐอเมริกาจะใช้ระบบกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law) แต่เมื่อพิจารณาถึงบริบทของกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งของประเทศไทยและสหรัฐอเมริกา คือกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มีการบัญญัติแยกออกมาเป็นกฎหมายพิเศษและบัญญัติฐานความผิดเป็นความผิดมูลฐาน ส่วนกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ของประเทศไทยนั้นก็ได้อิทธิพลมาจากประเทศสหรัฐอเมริกาเช่นกัน กฎหมายการควบคุมการฟอกเงิน (Money Laundering Control Act 1986) ของประเทศสหรัฐอเมริกา จึงมีความคล้ายคลึงกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 เป็นอย่างมาก จากเหตุผลในข้างต้น จึงมีความจำเป็นต้องเพิ่มเติมความผิดมูลฐานในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 โดยกำหนดให้ความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ทั้งฉบับเป็นความผิดมูลฐานตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติ

ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ตามหลักกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อเป็นการเพิ่มมาตรการในการตัดวงจรการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ให้หมดไป และทำให้การบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทยมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่มุ่งเน้นการตัดวงจรการประกอบอาชญากรรมให้น้อยลงและหมดไปในที่สุด อีกทั้งยังช่วยยับยั้งมิให้มีการนำทรัพย์สินที่ได้มาจากจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มาฟอกเงินอีกด้วย

4.4 วิเคราะห์ผลกระทบจากการกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

4.4.1 การรายงานธุรกรรมที่เกี่ยวข้องการดำเนินการกับทรัพย์สินในความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 5 ได้บัญญัติให้การฟอกเงินเป็นความผิดอาญา หากผู้นั้นมีการ “โอน รับโอน หรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อซุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้น หรือเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นไม่ว่าก่อน ขณะหรือหลังการกระทำความผิด มิให้ต้องรับโทษหรือรับโทษน้อยลงในความผิดมูลฐาน หรือกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริงการได้มาแหล่งที่ตั้ง การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด”

จากหลักกฎหมาย มาตรา 5 ดังกล่าว หากมีการกระทำความผิดมูลฐานในเขตท้องที่ของพนักงานสอบสวนใดแล้ว นอกจากพนักงานสอบสวนในท้องที่นั้นจะต้องดำเนินการสอบสวนเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดนั้นแล้ว หากปรากฏข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานว่ามีการกระทำเข้าข่ายการฟอกเงิน พนักงานสอบสวนก็จะต้องดำเนินคดีอาญาฐานฟอกเงินกับผู้กระทำความผิดมูลฐานนั้น ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 อีกฐานหนึ่งด้วย[14]

จากผลกระทบดังกล่าว สำนักนายกรัฐมนตรีจึงได้มีการออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงานในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2544 ขึ้นเพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีการร่วมมือประสานงานไปในทางเดียวกันและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติก็ได้ออกระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยแนวทางปฏิบัติในการ

---

[14] สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. (2544). *คู่มือพนักงานสอบสวน*. น. 21-26.

ดำเนินคดี ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2544 เพื่อให้สอดคล้องกับระเบียบดังกล่าวเช่นกัน โดยมีหลักสำคัญดังนี้[15]

"ข้อ 4 ให้หัวหน้าหน่วยงานจัดให้มีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการสืบสวนความผิดเกี่ยวกับฟอกเงิน และพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบดำเนินคดีเกี่ยวกับการฟอกเงิน

ข้อ 5 เมื่อมีการร้องทุกข์ หรือกล่าวโทษ หรือจับกุมดำเนินคดีในความผิดมูลฐาน นอกจากพนักงานสอบสวนจะต้องสอบสวนดำเนินคดีในความผิดมูลฐานแล้วนั้น ให้พนักงานสอบสวนรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเบื้องต้น รายงานหัวหน้าหน่วยงานภายใน 48 ชั่วโมง นับแต่วันที่รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษหรือจับกุม เพื่อให้หัวหน้าหน่วยงานพิจารณาสั่งการให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการสืบสวนว่ามีเหตุอันควรเชื่อว่ามีการกระทำความผิดฐานฟอกเงินหรือไม่ และให้ปฏิบัติตามข้อ 11 ของระเบียบนี้

ข้อ 6 ให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้สืบสวนสรุปผลการสืบสวนทั้งข้อเท็จจริง พยานหลักฐาน และมีความเห็น รายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นถึงหัวหน้าหน่วยงาน เพื่อพิจารณาสั่งการ ดังนี้

6.1 กรณีผลการสืบสวนไม่ปรากฏพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินคดีความผิดฐานฟอกเงิน ให้หัวหน้าหน่วยสั่งระงับการสืบสวน

6.2 กรณีผลการสืบสวนมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินคดีความผิดฐานฟอกเงิน ให้หัวหน้าหน่วยงานพิจารณาให้มีการร้องทุกข์ หรือกล่าวโทษเพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป แล้วรีบรายงานไปยังสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) ผ่านส่วนปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ปปป.ตร.) ตามแบบรายงานท้ายระเบียบนี้

ข้อ 11 การดำเนินการของเจ้าพนักงานตำรวจ เมื่อพบว่าบุคคลนั้น หรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดให้ปฏิบัติดังนี้

11.1 ในกรณีที่เป็นบุคคล ให้บันทึกข้อมูลส่วนตัวของบุคคลนั้น โดยให้ปรากฏรายละเอียดของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลนั้นกับเจ้าของทรัพย์สิน ผู้รับโอนทรัพย์สิน ผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สิน หรือผู้รับประโยชน์จากทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด และรายละเอียดของความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างบุคคลนั้นกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด แล้วรวบรวมไว้ในสารบบควบคุมการสืบสวน

11.2 ในกรณีที่เป็นพยานหลักฐานอื่น ให้บันทึกรายละเอียดของความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างพยานหลักฐานนั้นกับเจ้าของทรัพย์สิน ผู้รับโอนทรัพย์สิน ผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สิน หรือ

---

[15] ประมวลระเบียบการตำรวจ ลักษณะ 18 กรณีบางเรื่องที่มีวิธีปฏิบัติเป็นพิเศษ บทที่ 21 แนวทางปฏิบัติในการดำเนินคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน.

ผู้รับประโยชน์จากทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด และรายละเอียดของความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างพยานหลักฐานนั้นกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด แล้วรวบรวมไว้ในสารบบควบคุมการสืบสวน

11.3 ในกรณีที่มีการยึดทรัพย์หรืออายัดพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้เจ้าพนักงานตำรวจแจ้งให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินทราบโดยเร็ว เพื่อดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด"

ดังนั้นหากมีการกำหนดให้การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแล้ว เมื่อมีปรากฏว่ามีการกระทำความผิดดังกล่าวขึ้น พนักงานสอบสวนจึงต้องมีหน้าที่เพิ่มขึ้นในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด ในการตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานว่าต้องด้วยความผิดตามบทบัญญัติของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินหรือไม่ หากปรากฏว่ามีการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน พนักงานสอบสวนต้องทำการสรุปสำนวนการสอบสวนคดีอาญาในความผิดฐานฟอกเงินด้วย แล้วเสนอสำนวนการสอบสวนให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาตามลำดับขั้นตอนจนถึงพนักงานอัยการสั่งคดี เช่นเดียวกับการทำสำนวนการสอบสวนคดีอาญาทั่วไป และหากมีกรณีดำเนินการกับทรัพย์สินทางแพ่ง ให้พนักงานสอบสวนระบุไว้ในสำนวนคดีอาญาฐานฟอกเงินเห็นควรเสนอให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินพิจารณา เพื่อส่งพนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลแพ่ง สั่งให้ทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดไว้ในสำนวนคดีอาญาฐานฟอกเงินตกเป็นของแผ่นดินต่อไป

4.4.2 ผลดีและผลเสียจากการกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

การนำมาตรการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาบังคับใช้กับความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 โดยการกำหนดให้เป็นความผิดมูลฐานตามมาตรา 3 นั้น ย่อมส่งผลกระทบต่อประเทศไทยทั้งด้านดีและเสีย ดังนี้

4.4.2.1 ผลดี

1) ทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคงทั้งด้านการเมืองและการปกครอง เนื่องจากมาตรการต่าง ๆ ตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ทำให้การประกอบอาชญากรรมมีจำนวนลดลง

2) มาตรการริบทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดตามความผิดมูลฐานของกฎหมายฟอกเงิน สามารถตัดวงจรเงินทุนสนับสนุนในการประกอบอาชญากรรมให้ลดลงหรือหมดไปได้

3) เมื่อประเทศไทยมีนโยบายและกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่จริงจังและเข้มงวดสอดคล้องกับหลักเกณฑ์สากล ก็จะเป็นที่ยอมรับของประชาคมโลก

4) เมื่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจถูกปราบปรามอย่างจริงจัง ก็จะได้รับความเชื่อมั่นจากนักลงทุนชาวต่างชาติให้ตัดสินใจที่จะเข้ามาลงทุนประกอบธุรกิจในประเทศไทย ส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศไทยแข็งแกร่งขึ้น

5) ป้องกันต่างประเทศในการใช้ความอ่อนแอของการบังคับใช้กฎหมายที่มีต่อทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดของไทยมาใช้เป็นข้ออ้างในการกีดกันทางการค้า

6) เมื่อไม่มีอาชญากรที่ใช้ธุรกิจต่าง ๆ บังหน้าเพื่อทำการฟอกเงิน ก็จะทำให้มีแต่นักลงทุนที่ประกอบธุรกิจโดยสุจริต การแข่งขันของธุรกิจจึงเป็นไปอย่างเสรีและเป็นธรรม

7) กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีส่วนช่วยเป็นอย่างมากในการตัดทอนกำลังของผู้กระทำความผิด เพราะเงินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดจะถูกริบและตกเป็นของแผ่นดิน ทำให้ไม่มีเงินทุนที่จะไปกระทำความผิดอื่น ๆ ได้อีก ซึ่งเป็นเรื่องที่ผู้กระทำความผิดเกรงกลัวที่สุด

8) สามารถดำเนินการทางกฎหมายต่อทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะมาตรการของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินช่วยแก้ไขปัญหาในกรณีที่บทบัญญัติของกฎหมายอื่นไม่สามารถดำเนินการกับทรัพย์สินดังกล่าวได้ และยังใช้มาตรการผลักภาระการพิสูจน์ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สิน ซึ่งลดทอนปัญหาการพิสูจน์ความผิดจนสิ้นสงสัย

9) กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นกฎหมายที่ช่วยเสริมมาตรการในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของกฎหมายอื่นให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

10) การดำเนินคดีกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดสามารถดำเนินการได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว เนื่องจากมาตรการของกฎหมายฟอกเงินกำหนดให้ผู้ที่เป็นเจ้าของทรัพย์ ผู้มีส่วนได้เสีย หรือผู้ที่ได้รับประโยชน์มีภาระหน้าที่ในการพิสูจน์

11) ทำให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น เนื่องจากจำนวนอาชญากรรมที่ลดลง เพราะขาดเงินทุนหมุนเวียนไปใช้สนับสนุนการกระทำความผิดในอนาคต

12) การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์จะมีจำนวนลดน้อยลง เนื่องจากมาตรการต่าง ๆ ตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินสามารถจัดการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดช่วยตัดวงจรของอาชญากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

13) ช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เนื่องจากอาชญากรรมที่ลดลง

14) ทำให้รัฐบาลมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาประเทศต่อไป

4.4.2.2 ผลเสีย

1) ประชาชนผู้บริสุทธิ์อาจไม่ได้รับความเป็นธรรมจากกระบวนการตรวจสอบทรัพย์สินเท่าที่ควร เนื่องจากกฎหมายผลักภาระการพิสูจน์ไปยังเจ้าของทรัพย์สินหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง

2) เพิ่มภาระหน้าที่และค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

3) หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามกฎหมายฟอกเงินขาดความพร้อมและการประสานงานที่ดี ก็จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไม่มีประสิทธิภาพ ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่จะตัดวงจรอาชญากรรมให้หมดสิ้นไปได้

จากผลกระทบดังกล่าวข้างต้น ทำให้เห็นว่าการนำเอามาตรการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาบังคับใช้กับความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 โดยการบัญญัติให้เป็นความผิดมูลฐานตามมาตรา 3 นั้น มีทั้งผลดีและผลเสีย แต่ผลเสียที่กล่าวมานั้น สามารถป้องกันได้โดยการออกกฎระเบียบในทางปฏิบัติให้รัดกุมและชัดเจนในการดำเนินงานของพนักงานเจ้าที่ให้มีการประสานงานกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการบัญญัติให้ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้น เป็นการขยายขอบเขตของกฎหมายให้กว้างขึ้น สามารถตัดวงจรการประกอบอาชญากรรม และดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อมิให้มีการนำเงินหรือทรัพย์สินอันมหาศาลที่ได้มาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มาโอนหรือเปลี่ยนสภาพด้วยวิธีการใด ๆ อันเป็นการฟอกเงินเพื่อปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดนั้น และมิให้นำเงินที่ผ่านกระบวนการฟอกเงินให้เป็นเงินบริสุทธิ์มาใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนเป็นทุนในการกระทำความผิดอื่น ๆ อีก

บทที่ 5
บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

ปัจจุบัน สภาพเศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศมีการพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างมาก ส่งผลให้อาชญากรรมต่าง ๆ จึง มีเทคนิค รูปแบบ วิธีการ ที่สลับซับซ้อนมากขึ้น และความร้ายแรงของการประกอบอาชญากรรมจากเดิมที่เคยมีขอบเขตเพียงในประเทศได้พัฒนามาเป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศ หรือที่เรียกว่าอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งมีผลประโยชน์ตอบแทนจำนวนมหาศาล มีการนำทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด โอนหรือเปลี่ยนสภาพไปด้วยวิธีการต่าง ๆ อันมีลักษณะเป็นการฟอกเงินให้ดูเหมือนเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย แล้วนำทรัพย์สินเหล่านั้นมาใช้เป็นทุนในการสนับสนุนการกระทำความผิดต่อไป ก่อให้เกิดเป็นวงจรอาชญากรรมที่สลับซับซ้อน ยากแก่การปราบปราม และหลักกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญาของไทย ไม่สามารถดำเนินการกับทรัพย์สินหรือเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิดหากถูกโอนไปให้ผู้อื่นหรือเปลี่ยนสภาพไปแล้ว อีกทั้งไม่มีบทลงโทษแก่ผู้ที่ทำการโอนหรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินนั้นอันมีลักษณะเป็นการฟอกเงิน มีผลทำให้การปราบปรามอาชญากรรมไม่มีประสิทธิภาพและทำให้ผู้กระทำความผิดหลุดพ้นจากการดำเนินคดีเป็นจำนวนมาก ดังนั้นประเทศไทยจึงได้มีการตราพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาบังคับใช้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตัดวงจรอาชญากรรม จัดการกับเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดตามความผิดมูลฐานไม่ว่าจะมีการโอน หรือเปลี่ยนสภาพไปกี่ครั้งก็ตาม มีมาตรการทางอาญาลงโทษจำคุกหรือปรับผู้ที่กระทำความผิดฐานฟอกเงินทั้งในราชอาณาจักรและนอกราชอาณาจักร อีกทั้งยังมีมาตรการลงโทษผู้สนับสนุน ผู้ช่วยเหลือ ผู้พยายามกระทำความผิดหรือผู้สมคบเพื่อกระทำความผิดฐานฟอกเงินด้วย และยังมีมาตรการดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดในทางแพ่งซึ่งเป็นการขยายขอบเขตการริบทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญา แม้ตัวผู้กระทำความผิดจะไม่ถูกตัดสินลงโทษในคดีอาญา หรือทรัพย์สินเหล่านั้นจะถูกโอน เปลี่ยนเปลี่ยนสภาพไปกี่ทอด ก็ยังสามารถดำเนินการกับทรัพย์สินเหล่านั้นให้ตกเป็นของแผ่นดินได้

เมื่อศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวความคิดในการกำหนดความผิดมูลฐานว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของต่างประเทศและของประเทศไทยพบว่าหลักเกณฑ์ในการกำหนดความผิดมูลฐานของแต่ละประเทศมีความคล้ายคลึงกัน คือ กำหนดให้ความผิดที่มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรม ได้รับผลตอบแทนสูง เป็นการกระทำสลับซับซ้อนยากแก่การปราบปรามและเป็นภัยต่อความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทย ได้ใช้วิธีการบัญญัติความผิดอาญาบางฐาน มาเป็นความผิดมูลฐาน (Predicate Offence) โดยการกำหนดความผิดมูลฐานมีขึ้นเพื่อทำให้เกิดความชัดเจนในการบังคับใช้มาตรการจำคุกและริบทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดตามกฎหมายฟอกเงิน ดังนั้น การกำหนดความผิดมูลฐานจึงมีความสำคัญมากต่อกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของไทย จากที่ได้ศึกษากฎหมายของต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา มีการกำหนดความผิดมูลฐานไว้กว่า 200 มูลฐาน ประเทศเยอรมนี มีการกำหนดความผิดมูลฐานไว้จำนวนหนึ่งและบัญญัติความผิดมูลฐานอย่างกว้างตามโทษที่กฎหมายอาญากำหนดด้วย ประเทศไต้หวัน ได้กำหนดความผิดมูลฐานไว้จำนวนหนึ่งและบัญญัติความผิดที่เป็นอาชญากรรมร้ายแรงไว้อย่างกว้างตามโทษในกฎหมายอาญาด้วยเช่นเดียวกับประเทศเยอรมนี แต่ความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงินของประเทศไทยในปัจจุบัน ได้บัญญัติไว้เป็นจำนวนเพียง 25 ฐานเท่านั้น ซึ่งยังไม่เพียงพอที่จะนำมาบังคับใช้ เพราะยังมีการกระทำความผิดอาญาฐานอื่นอีกเป็นจำนวนมาก ที่จะสามารถนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดมาสนับสนุนให้แก่องค์กรอาชญากรรมหรือเป็นทุนในการก่ออาชญากรรมในครั้งต่อไป จึงทำให้การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมขาดประสิทธิภาพ ไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่มุ่งเน้นที่จะตัดวงจรการประกอบอาชญากรรมและจัดการกับเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดให้หมดสิ้นไป

จากการศึกษาถึงรูปแบบและวิธีการในการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พบว่าอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น มีการก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจเป็นวงกว้าง เนื่องจากผู้เสียหายไม่ว่าจะเป็นประชาชนทั่วไป บริษัทเอกชนหรือแม้แต่หน่วยงานรัฐบาลก็ตามต้องสูญเสียเงินหรือทรัพย์สินมากมายมหาศาล ถึงแม้ว่าประเทศไทยได้มีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มาบังคับใช้ปราบปรามอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 แล้ว โดยมีโทษทางอาญาทั้งจำคุกและปรับก็ตาม แต่จากการศึกษาสถิติคดีและความเสียหายทำให้ทราบว่าการกระทำความผิดก็ไม่ได้ลดลงแต่กลับมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งทำให้เห็นว่ากฎหมายดังกล่าว

ไม่สามารถปราบปรามอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้กระทำได้รับผลตอบแทนสูง และพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่สามารถจัดการกับเงินหรือทรัพย์สินจำนวนมหาศาลที่ได้จากการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ที่อาจถูกโอน เปลี่ยนแปลง หรือแปรสภาพไปด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้ เพราะทรัพย์สินที่ถูกโอนหรือแปรสภาพไปแล้วนั้น มิใช่ทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดหรือเป็นทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิดอีกต่อไป จึงไม่สามารถนำเอามาตรการริบทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญามาบังคับใช้ในกรณีดังกล่าวได้ ทำให้ผู้กระทำความผิดสามารถนำเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้เป็นทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชญากรรมครั้งต่อไปและเกิดเป็นวงจรอาชญากรรมที่ยากต่อการปราบปราม

ดังนั้น หากมีการบัญญัติให้ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จะเป็นการขยายขอบเขตของกฎหมายให้กว้างขึ้น สามารถตัดวงจรการประกอบอาชญากรรม และดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อมิให้มีการนำเงินหรือทรัพย์สินอันมหาศาลที่ได้มาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มาโอนหรือเปลี่ยนสภาพด้วยวิธีการใด ๆ อันเป็นการฟอกเงินเพื่อปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดนั้น และมิให้นำเงินที่ผ่านกระบวนการฟอกเงินให้เป็นเงินบริสุทธิ์มาใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนเป็นทุนในการกระทำความผิดอื่น ๆ อีก

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่าการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ถือเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจประเภทหนึ่ง ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นอย่างมาก แต่พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ที่บังคับใช้ในปัจจุบันยังไม่สามารถดำเนินการกับผู้กระทำความผิดและทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวให้ดียิ่งขึ้น ผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการกำหนดให้ความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 เป็นความผิดมูลฐาน ตามมาตรา 3 ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 เพื่อที่จะนำมาตรการที่สำคัญตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาบังคับใช้ ได้แก่ การกำหนดให้การฟอกเงินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เป็นความผิดอาญาเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิด และการร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพื่อดำเนินการกับเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวของผู้กระทำความผิด

อันเป็นการทำลายแรงจูงใจและโอกาสในการนำเงินหรือทรัพย์สินไปเป็นทุนหมุนเวียนในการกระทำความผิดครั้งต่อไป เมื่ออาชญากรขาดเงินทุนสนับสนุนก็จะมีจำนวนลดลง อีกทั้งมาตรการตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มีการกำหนดให้ผู้เป็นเจ้าของ ผู้มีส่วนได้เสีย หรือผู้รับประโยชน์ในเงินหรือทรัพย์สินที่ต้องสงสัยว่าเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด มีภาระการพิสูจน์ ทำให้สามารถดำเนินคดีทรัพย์สินดังกล่าวได้อย่างสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

2. การที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจะดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายฟอกเงินได้นั้น ต้องอาศัยความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตัวอย่างเช่น สถาบันการเงินมีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เมื่อมีการทำธุรกรรมกับสถาบันการเงิน ไม่ว่าจะเป็น การโอนเงิน ฝากเงิน การเคลื่อนไหวของบัญชีธนาคาร อันมีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 13 และนอกจากสถาบันการเงินแล้ว หน่วยงานที่ต้องมีหน้าที่รายงานธุรกรรม คือ สำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร สำนักงานที่ดินจังหวัด สำนักงานที่ดินสาขา และสำนักงานที่ดินอำเภอ ก็มีหน้าที่ต้องรายงานต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเช่นกัน หากเป็นกรณีที่เข้าลักษณะตามมาตรา 15 เนื่องจากที่ดินต่าง ๆ ก็อาจถูกใช้เป็นแหล่งฟอกเงินได้ โดยการนำเงินที่ผิดกฎหมายมาแปลงสภาพเป็นที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อื่น

ในกรณีการดำเนินการต่อทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์นั้น กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมิได้บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะว่าให้ผู้ใดมีหน้าที่ต้องรายงาน มีแต่เพียงระเบียบปฏิบัติที่ออกมาเป็นแนวทางเฉพาะหน่วยงานเท่านั้น ซึ่งคดีการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์นั้น มีพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องคือ พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในท้องที่นั้น ๆ หรือ กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แล้วแต่กรณี ดังนั้นจึงควรกำหนดมาตรการรายงานธุรกรรมเกี่ยวกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ โดยมีการบัญญัติกฎหมายให้ พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบทำคดีการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในท้องที่นั้น ๆ หรือกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี แล้วแต่กรณี มีหน้าที่จะต้องรายงานทรัพย์สินดังกล่าวต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เพื่อให้การป้องกันปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ สามารถตัดวงจรเงินทุนสนับสนุนในการประกอบอาชญากรรมให้ลดลงหรือหมดไปได้ในที่สุด

3. การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ จะกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น ต้องอาศัยการประสานงานและความร่วมมือเป็นอย่างดีระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและมีการพัฒนา

ระบบการบริหารจัดการคดีที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ได้อย่างเหมาะสมตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย จึงควรมีการจัดอบรมสัมมนาเพิ่มพูนความรู้และสร้างความร่วมมือให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ระหว่างสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ลดน้อยลงหรือหมดสิ้นไปในที่สุด

4. เนื่องจากอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ส่วนใหญ่มักจะเป็นอาชญากรรมข้ามชาติ ดังนั้น ความร่วมมือในการบังคับใช้กฎหมายระดับประเทศสำหรับอาชญากรรมประเภทนี้ ควรมีการกำหนดไว้ให้ชัดเจน โดยอาศัยพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. 2535

DPU

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, คำอธิบายร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ..., ลงวันที่ 31 กรกฎาคม 2546.

กรุง เหลืองมโนธรรม. (2548). *การศึกษาประเด็นทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการความไม่มั่นคงของระบบคอมพิวเตอร์ในสังคมไทย: ศึกษาเฉพาะภัยไวรัสคอมพิวเตอร์ แฮกเกอร์ และสแปมเมล์* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เกษม โบตระกูล. (2544). *กระบวนการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คำสั่งคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ ที่ 11/2542 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจยกร่างกฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ ลงวันที่ 8 ตุลาคม 2542. น. 1 – 2.

ไชยยศ เหมะรัชตะ. (2542). *มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน.* กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ญาณพล ยั่งยืน และศรีดา ตันทะอธิพานิช. (ม.ป.ป.). *อินเทอร์เน็ต...เข้าใจง่าย.* สืบค้นเมื่อ 9 ธันวาคม 2556, จาก www.ecpat-thailand.org

นวลจันทร์ ทัศนชัยกุล. (2542). *อาชญากรรม (ป้องกัน: ควบคุม).* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นิกร เภรีกุล. (2543). *การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน.* กรุงเทพฯ: Translators-at-Law com.

ประธาน วัฒนวาณิชย์. (2520, กันยายน - พฤศจิกายน). "ระบบความยุติธรรม: แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมอาชญากรรมและกระบวนการนิติธรรม." *วารสารนิติศาสตร์,* 9. น. 150.

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.

ประมวลกฎหมายอาญา.

ปลุกกระแสรับมือภัยมืดโลกไซเบอร์ ...15 วินาทีก็มีสิทธิ์โดนแฮก. สืบค้นเมื่อ 9 ธันวาคม 2556, จาก www.ec-part.com/news/1448

ปุระชัย เปี่ยมสมบรูณ์. (2531). *อาชญากรรมพื้นฐานกับกระบวนการยุติธรรม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. 2535.

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542.

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550.

ไพจิตร สวัสดิสาร. (2550). *การใช้คอมพิวเตอร์ทางกฎหมายและกฎหมายเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์* (พิมพ์ครั้งที่4). กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.

มานิตย์ จุมปา. (2554). *คำอธิบายกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์* (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ: วิญญชน.

ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยแนวทางปฏิบัติในการดำเนินคดี ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2544.

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประสานงานในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2544.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2553.

เลิศชาย สุธรรมพร. (2541). *อาชญากรรมคอมพิวเตอร์: ศึกษาเฉพาะกรณีความปลอดภัยของข้อมูล* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วาทิน คำทรงศรี. (2539). *การฟอกเงิน*. กรุงเทพฯ: วิญญชน.

วาสนา เพิ่มลาภ. (2544, มกราคม – กุมภาพันธ์). "การฟอกเงิน" *วารสารข้าราชการ*, 6(1). น. 28.

วิชัย ตันติกุลานันท์. (2543). *คำอธิบายกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน*. กรุงเทพฯ: พิมพ์อักษร.

วีระพงษ์ บุญโญภาส. (2544, กรกฎาคม). "กฎหมายป้องกันปราบปรามการฟอกเงิน: ศึกษากรณี "ความผิดมูลฐาน" ของประเทศสหรัฐอเมริกาและออสเตรเลีย." *วารสารกฎหมาย*, 20(3). น. 68-77.

_____. (2539). "ประเทศไทยกับความจำเป็นต้องมีกฎหมายปราบปรามการฟอกเงิน." *วารสาร ป.ป.ส.* น. 45.

_____. (2547). *กระบวนการยุติธรรมกับ กฎหมายป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน*. กรุงเทพฯ: นิติธรรม.

_____. (2552). *อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: นิติธรรม.

ศูนย์ประสานงานการรักษาความปลอดภัยคอมพิวเตอร์ประเทศไทย. *สถิติภัยคุกคามประจำปี 2555-2556.* สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2557, จาก https://www.thaicert.or.th/statistics/statistics.html.

สหัส สิงหวิริยะ. (2547). *คำอธิบายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พร้อมด้วยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม ฯลฯ* (พิมพ์ครั้งที่2) กรุงเทพฯ: นิติธรรม.

สาวตรี สุขตรี. (2556). "อาชญากรรมคอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ต ตามกฎหมายอาญาเยอรมัน." *วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,* 42(3). น. 499-532.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. .... เรื่องเสร็จที่ 258/2548.

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). *อาชญากรรมคอมพิวเตอร์.* สืบค้นเมื่อ 9 ธันวาคม 2556, จาก www.royalthaipolice.go.th

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. (2544). *คู่มือพนักงานสอบสวน.* กรุงเทพฯ: คอมแพคท์พรินท์.

สำนักงานศาลยุติธรรม. (2556). *คู่มือปฏิบัติงาน การพิจารณาคดีตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และคดีตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. 2556.* กรุงเทพฯ.

สิทธิ จิรโรจน์. (2530, 27 มกราคม). *อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ:อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมาย* (เอกสารสรุปการอภิปรายเรื่องอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ: อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมาย). กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สีหนาท ประยูรรัตน์. (2542). *คำอธิบาย พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542.* กรุงเทพฯ: ส.เอเชียเพลส.

สุรพล ไตรเวทย์. (2548). *คำอธิบายกฎหมายฟอกเงิน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

องค์การสหประชาชาติ. (2536). *การฟอกเงินในเอเชีย* (เอกสารสรุปการประชุมอภิปรายปัญหาตามโครงการควบคุมยาเสพติดระหว่างประเทศ (UNDCP), 21 –23 เมษายน 2536 ณ ประเทศ สิงคโปร์).

อรรณพ ลิขิตจิตถะ. (2542). *ถาม-ตอบ เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, กรุงเทพฯ: กองนิติการ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.* กรุงเทพฯ.

อัครพันธ์ สัปปพันธ์. (2542). *กระบวนการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรม* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัญธิกา ณ พิบูลย์. (2551). *ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

ACIS. 10 ภัยมืดยุคอินเทอร์เน็ตปี ค.ศ. 2007. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2556, จาก www.acisonline.net/article_prinya_eweek_010150.htm

ภาษาต่างประเทศ

Alan Noris, Crime. (1993). *Reason and History: A Critical Introduction to Criminal Law.* London: Weidenfeld and Nicholson.

Bank Secrecy Act (USA).

Computer Fraud and Abuse Act (USA).

Criminal Code of the Republic of China (Taiwan).

CYBERCRIME LAWS OF THE UNITED STATES. Retrieved December 9, 2013, from www.oas.org

David B. Young, "Cesare Beccaria: Utilitarian or Retributivist ?," Journal of Criminal Justice, vol.11.

Federal Crimes and Criminal Procedure (USA).

Herbert Edelhertz. (1970). *The Nature Impact and Presecution of White-Collar-Crime.* Washington D.C., U.S. Government Printing Office.

Money Laundering control act (Taiwan).

Money Laundering Control Act (USA).

Parker, D.B. & Nycum, S.H. (1973). *Computer abuse.* California: Standford Research Institute.

Robinson Jeffrey. (1996). *The Laundrymen*. New York: Arcade Publishing.

Roger Brownsword. (1993). *Law and the Public Interest.* Stuttgart: Steiner.

Strafgesetzbuch: German Criminal Code (Germany).

Symantec Corporation. *Internet Security Threat Report.* Retrieved December 15, 2013, from http://www.symantec.com/security_response/"Internet Security Threat Report"

United States Department of Justice. Prosecuting Computer Crimes: Computer Fraud and Abuse Act. Retrieved December 10, 2013, from www.cybercrime.gov

Uniting and Strengthening America by Providing Appropriate Tools Required to Intercept and Obstruct Terrorism Act of 2001: USA PATRIOT Act (USA).

DPU

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นายทัศน์ดนัย เหล่ารักวงศ์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2551 นิติศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
	พ.ศ. 2553 ผ่านหลักสูตรวิชาว่าความ
	สำนักฝึกอบรมวิชาว่าความแห่งสภาทนายความ

DPU